

Združenje kovinske industrije
Kovinska industrija
v letu 2012

Ljubljana, avgust 2013

POGLEDI DIREKTORJEV NEKATERIH NAŠIH PODJETIJ NA PRETEKLO LETO

Leto 2012 ponovno predstavlja normalno poslovno leto, v katerem je Gorenje Orodjarna, d.o.o. dosegla praktično vse zastavljene cilje in potrjuje našo zavezanost in orientiranost na prihodnost. Gorenje Orodjarna, d.o.o. je kot hčerinsko podjetje v 100% lasti skupine Gorenje. Ključna naloga našega podjetja je, da razvija, izdeluje in preizkuša orodja za potrebe naših kupcev.

V letu 2012 je Gorenje Orodjarna, d.o.o. poslovala dobro, saj smo uspeli pridobiti veliko dobrih projektov, prav tako pa smo izvajali strog nadzor nad stroški materiala in storitev. Pri pridobivanju novih naročil smo se držali pravila o preverjanju razpoložljivosti kapacitet pred potrditvijo novih naročil. Ta praksa se je izkazala za zelo pozitivno, saj v letu 2012 nismo beležili zamud pri dobavi orodij našim kupcem. Tako smo z vsemi glavnimi kupci tudi v letu 2012 uspešno sodelovali pri razvoju in izdelavi orodij.

S tehnološko prenavo Orodjarne smo začeli leta 2008, ko smo izvedli investicijo v velik horizontalni obdelovalni center, na katerem lahko obdelujemo orodja do skupnih gabaritov (5x3x2m). Nato smo prenavo fokusirali tudi na področje visoko dinamičnih vertikalnih strojev, kjer smo izvedli investicijo v 3 vertikalne stroje in na koncu še v velik, dinamični 5 osni stroj. Zaradi velikega napredka na področju žične erozije, in problema delovanja enega izmed strojev za žično erozijo pa smo izvedli tudi investicijo v novo žično erozijo, ki dopolnjuje našo filozofijo hitrih in natančnih obdelav. Tako lahko ugotovimo, da smo leta 2012 izpolnili plan investicij in s tem dvignili tehnološki nivo podjetja. Izvedene investicije so se pokazale kot upravičene in učinkovite.

Z resnim in predanim pristopom k delu, s kakovostjo in polno odgovornostjo vseh nas v Orodjarni bomo zagotovili, da je pred nami še veliko izzivov ter dolgoročni razvoj dejavnosti orodjarstva, ki je za vsako industrijsko panogo ključnega pomena za razvoj.

Ali kot je dejal lastnik ene največjih orodjarni v Evropi: »Orodjarji so kot čebele, brez katerih sadno drevje nikoli ne obrodi, tako kot industrijska proizvodnja brez orodij ne more proizvajati«.

dr. Blaž Nardin, Gorenje Orodjarna d.o.o.

Poslovno leto 2012 – še eno v nizu slabih let – je bilo naše najslabše leto.

Situacija na trgu je bila zelo nepredvidljiva, izkazano je bilo mnogo poslovnega optimizma, vendar dejansko ta v letu 2012 ni bil realiziran. Pričakovanja o okrevanju po krizi so se oddaljila in dejansko smo doživeli najhujši krizni udarec.

Številni projekti in pričakovanja so prenesena v naslednje obdobje. Stabiliziranje finančnih/gospodarskih pogojev je osnova, ki bo našim kupcem dala okvir za vstop v investicijske nabave, zato

ohranjamo optimizem za boljše poslovno leto 2013.

Slavka Marinič, PRIMAT tovarna kovinske opreme d.d.

Razgibanost poslovnega leta ni merljiva samo v odstopanjih, pozitivnih ali negativnih od planiranih vrednostih, temveč veliko bolj o energiji in znanju, ki ga vložimo, da smo poslovno in osebno uspešni.

Za GKN Driveline je bilo poslovno leto 2012 dobro, čeprav kazalec prodaje kaže zaostanek za planirano vrednostjo. Nižji realizaciji, ki je bila predvsem posledica zamud določenih pomembnih projektov, so se prilagodili ostali stroški in procesi tako, da na koncu poslovnega leta vidimo primerno profitabilnost v bilanci uspeha.

Vsi ključni projekti so bili realizirani, uspešno smo realizirali cilje podpornih procesov, kot je nižanje porabe energije, povečali vključenost zaposlenih, realizirali planirano vrednost

investicij in še bi lahko naštevali.

V novo poslovno leto smo zakorakali dokaj previdno, vendar se trend nižanja naročil zadnjega četrtnega prejšnjega leta ni nadaljeval, celo več, prvi meseci kažejo bistveno boljše sliko. Za novo poslovno leto imamo smeje cilje, za katere smo prepričani, da jih bomo realizirali in tako v tem letu dosegli zgodovinsko rekordno prodajo ter temu primerne poslovne rezultate. V tem letu imamo dva večja projekta, ki bosta prinesla dolgoročnojšo stabilnost in pripomogla k uspehu podjetja.

Andrej Poklič, GKN Driveline d.o.o.

Za podjetje Gostol – Gopan d.o.o. Nova Gorica predstavlja vsako poslovno leto nov izziv. Za mnoga podjetja v kovinsko predelovalni industriji ali nasploh za podjetja, ki so tesno vezana na večje investicijske projekt, se je znatno zmanjšanje investicij na vseh evropskih in tudi drugih trgih prav v letu 2012 odrazilo v manjšem številu naročil. Tako smo tudi v Gostol – Gopan poslovno leto 2012 zaključili z minimalnim dobičkom in 11,5 MIO EUR letne prodajne realizacije, a smo ponosni, da imamo na današnji dan v skupini GOSTOL delovna mesta za 200 zaposlenih.

Aktivni smo v pekarski branži, ki je kljub večkratnim gospodarskim krizam še vedno živa in napreduje, saj je povezana z osnovno dobrino, kruhom. Verjamemo, da si lahko le z vpeljevanjem novih visokotehnoloških ter energijsko varčnih rešitev in posledično povečevanjem dodane vrednosti pekarske opreme, ki jo izdelujemo, drznemo trditi, da bomo v letošnjem letu 2013 sposobni doseči dober poslovni rezultat, z letno planirano realizacijo okrog 16,5 MIO EUR.

Organizacija, v kateri delujemo, sloni na 65 letni tradiciji. Vlaganje v znanje, medsebojno sodelovanje ter motiviranje mladih ter perspektivnih kadrov je ključ, da smo kot celota uspešni in kot zaposleni ter kot družba Gostol – Gopan posledično zadovoljni.

Matjaž Kompara, GOSTOL-GOPAN d.o.o.

Poslovno leto 2012 se je nadaljevalo s poslovnim optimizmom iz druge polovice leta 2011, slonečem na rasti obsega prejetih naročil- back log- in napovedi kupcev. Družba je nadaljevala z zaposlovanjem delavcev v proizvodnji predvsem v prvem polletju. V drugi polovici leta se je stanje močno poslabšalo, tako da družba ni več podaljševala pogodb o zaposlitvi za določen čas. Nekaj starejših delavcev se je odločilo za predčasen odhod v pokoj po starem, milejšem zakonu.

Obseg poslovanja je bil tako za 7 % manjši od planiranega ter 5 % večji od obsega poslovanja v letu 2011. Razlogi za manjši obseg od planiranega so predvsem v izredno slabi drugi polovici leta, razlogi za povečanje v primerjavi z letom 2011 pa v prenosu dela proizvodnje iz drugih tovarn znotraj skupine v PH v Žiri ter pričetek prodajanja novih proizvodov. Poslovni izid je bil pozitiven in za 53 % večji od planiranega, kar v danih razmerah poslovanja ocenjujemo kot dober dosežek. Investicije v tem letu so znašale cca. 28 % več kot velikost amortizacije. Stroški razvoja proizvoda so v celoti znašali 4,3 % obsega prodaje. Proces prodajanja je skoraj v celoti potekal preko prodajne mreže skupine Poclairn Hydraulics Group. Prodaja direktnim kupcem je znašala 15 %.

Poslovanje v letu 2012 ocenjujemo kot dobro. Uspeli smo držati ravnovesje med obsegom zaposlene in potrebne delovne sile. Nadaljevali smo z razvojem osrednjih sposobnosti za razvoj in proizvodnjo hidravličnih ventilov in naprav ter jih z dodatnimi organizacijskimi in kadrovskimi ukrepi še dodatno krepili. Družba Poclairn Hydraulics d.o.o. je tako dejansko postala kompetentni center za razvoj in proizvodnjo hidravličnih ventilov in naprav za celotno skupino Poclairn Hydraulics Group.

Milan Kopač, POCLAIN HYDRAULICS d.o.o.

Kazalo

POGLEDI DIREKTORJEV NEKATERIH NAŠIH PODJETIJ NA PRETEKLO LETO.....	3
1. OSNOVNI PODATKI O STANJU KOVINSKE INDUSTRIJE V LETU 2012	8
1.1. Prodaja na domačem in tujem trgu.....	13
1.2. Strukturni deleži posameznih panog v kovinski industriji	13
1.3. Konkurenčno pozicioniranje kovinske industrije.....	15
2. TRENDNA GIBANJA V KOVINSKI INDUSTRIJI IN NJENIH DEJAVNOSTIH OD LETA 2002 DO 2012	16
2.1. Indeks obsega industrijske proizvodnje	16
2.2. Število družb v kovinski industriji	18
2.3. Število zaposlenih v kovinski industriji	19
2.4. Dodana vrednost na zaposlenega	20
2.5. Konkurenčna pozicija podjetij glede na velikost podjetij.....	20
2.6. Konkurenčna pozicija podjetij glede na izvor kapitala	23
3. IZVOZ KOVINSKE INDUSTRIJE	26
4. GIBANJA KOVINSKE INDUSTRIJE V EU	28
5. PREGLED POSAMEZNIH RAZREDOV DEJAVNOSTI KOVINSKE INDUSTRIJE.....	30
5.1. PROIZVODNJA KOVINSKIH IZDELKOV – SKD 25.....	30
5.1.1. Prihodek, zaposlenost, dodana vrednost, dobiček, strošek dela in izvoz proizvodnje kovinskih izdelkov	30
5.1.2. Družbe.....	32
5.1.3. Izvoz.....	33
5.1.4. Primerjave z mednarodnim okoljem.....	34
5.1.4.1. Investicije v panogi.....	35
5.1.4.2. Primerjava po R/Z, L/DV, DV/Z z mednarodnim okoljem – EU za dejavnost Proizvodnja gradbenih kovinskih izdelkov (SKD 25.1)	36
5.1.4.3. Primerjava po R/Z, L/DV, DV/Z z mednarodnim okoljem – EU za dejavnost Kovanje, stiskanje, vtiskovanje in valjanje kovin; prašna metalurgija (SKD 25.5)	37
5.1.4.4. Primerjava po R/Z, L/DV, DV/Z z mednarodnim okoljem – EU za dejavnost Proizvodnja jedilnega pribora, ključavnic, okovja, orodja (SKD 25.7)	38
5.1.4.5. Primerjava po R/Z, L/DV, DV/Z z mednarodnim okoljem – EU za dejavnost Proizvodnja drugih kovinskih izdelkov (SKD 25.9)	39
5.2. PROIZVODNJA STROJEV IN NAPRAV – SKD 28.....	39
5.2.1. Prihodek, zaposl., dod. Vred., dobiček, strošek dela in izvoz proiz. strojev in naprav. ..	40
5.2.2. Družbe.....	41
5.2.3. Izvoz.....	43
5.2.4. Primerjave z mednarodnim okoljem	43
5.2.4.1. Investicije v panogi.....	44
5.2.4.2. Primerjava po R/Z, L/DV, DV/Z z mednarodnim okoljem - EU za dejavnost Proizvodnja strojev za splošne namene (SKD 28.1)	45
5.2.4.3. Primerjava po R/Z, L/DV, DV/Z z mednarodnim okoljem - EU za dejavnost Proizvodnja drugih naprav za splošne namene (SKD 28.2)	46
5.2.4.4. Primerjava po R/Z, L/DV, DV/Z z mednarodnim okoljem - EU za dejavnost Proizvodnja drugih strojev za posebne namene (SKD 28.9)	47

5.3.	PROIZVODNJA MOT. VOZIL, PRIKOLIC IN POLPRIKOLIC – SKD 29.....	47
5.3.1.	Prihodek, zaposlenost, dodana vrednost, strošek dela in izvoz proizvodnje motornih vozil, prikolic in polprikolic	48
5.3.2.	Družbe.....	49
5.3.3.	Izvoz.....	51
5.3.4.	Primerjave z mednarodnim okoljem	51
5.3.4.1.	Investicije v panogi.....	52
5.3.4.2.	Primerjava po R/Z, L/DV, DV/Z z mednarodnim okoljem - EU za dejavnost Proizvodnja motornih vozil (SKD 29.1).....	53
5.3.4.3.	Primerjava po R/Z, L/DV, DV/Z z mednarodnim okoljem - EU za dejavnost Proiz. karoserij za vozila; proizvodnja prikolic, polprikolic (SKD 29.2).....	54
5.3.4.4.	Primerjava po R/Z, L/DV, DV/Z z mednarodnim okoljem - EU za dejavnost Proizvodnja delov in opreme za motorna vozila (SKD 29.3)	55
5.4.	PROIZVODNJA DRUGIH VOZIL IN PLOVIL – SKD 30	55
5.4.1.	Prihodek, zaposlenost, dodana vrednost, strošek dela in izvoz proizvodnje drugih vozil in plovil.....	56
5.4.2.	Družbe.....	57
5.4.3.	Izvoz.....	58
5.4.4.	Primerjave z mednarodnim okoljem	58
5.4.4.1.	Investicije v panogi.....	60
5.4.4.2.	Primerjava po R/Z, L/DV, DV/Z z mednarodnim okoljem - EU za dejavnost Gradnja ladij in čolnov (SKD 30.1).....	61
5.4.4.3.	Primerjava po R/Z, L/DV, DV/Z z mednarodnim okoljem - EU za dejavnost Proizvodnja železniških in drugih tirnih vozil (SKD 30.2)	62
5.4.4.4.	Primerjava po R/Z, L/DV, DV/Z z mednarodnim okoljem - EU za dejavnost Proizvodnja drugih vozil (SKD 30.9).....	63
5.5.	POPRAVILA IN MONTAŽA STROJEV IN NAPRAV – SKD 33	63
5.5.1.	Prihodek, zaposlenost, dodana vrednost, strošek dela in izvoz panoge popravila in montaža strojev in naprav	64
5.5.2.	Družbe.....	65
5.5.3.	Izvoz.....	66
5.5.4.	Primerjave z mednarodnim okoljem	67
5.5.4.1.	Primerjava po R/Z, L/DV, DV/Z z mednarodnim okoljem - EU za dejavnost Popravila in montaža strojev in naprav (SKD 33)	68
5.5.4.2.	Investicije v panogi.....	69
5.5.4.3.	Primerjava po R/Z, L/DV, DV/Z z mednarodnim okoljem - EU za dejavnost Popravila kovinskih izdelkov, strojev in naprav (SKD 33.1).....	70
5.5.4.4.	Primerjava po R/Z, L/DV, DV/Z z mednarodnim okoljem – EU za dejavnost Montaža industrijskih strojev in naprav (SKD 33.2)	71
6.	SEZNAM GRAFOV.....	72
7.	SEZNAM TABEL.....	72
8.	VIRI:.....	74

Namen gradiva je predstaviti osnovne podatke o gospodarjenju v kovinski industriji po dejavnostih oziroma podskupinah v letu 2012 in podati trende gibanj s ključnimi ugotovitvami. Podane so tudi nekatere primerjave z okoljem EU.

1. OSNOVNI PODATKI O STANJU KOVINSKE INDUSTRIJE V LETU 2012

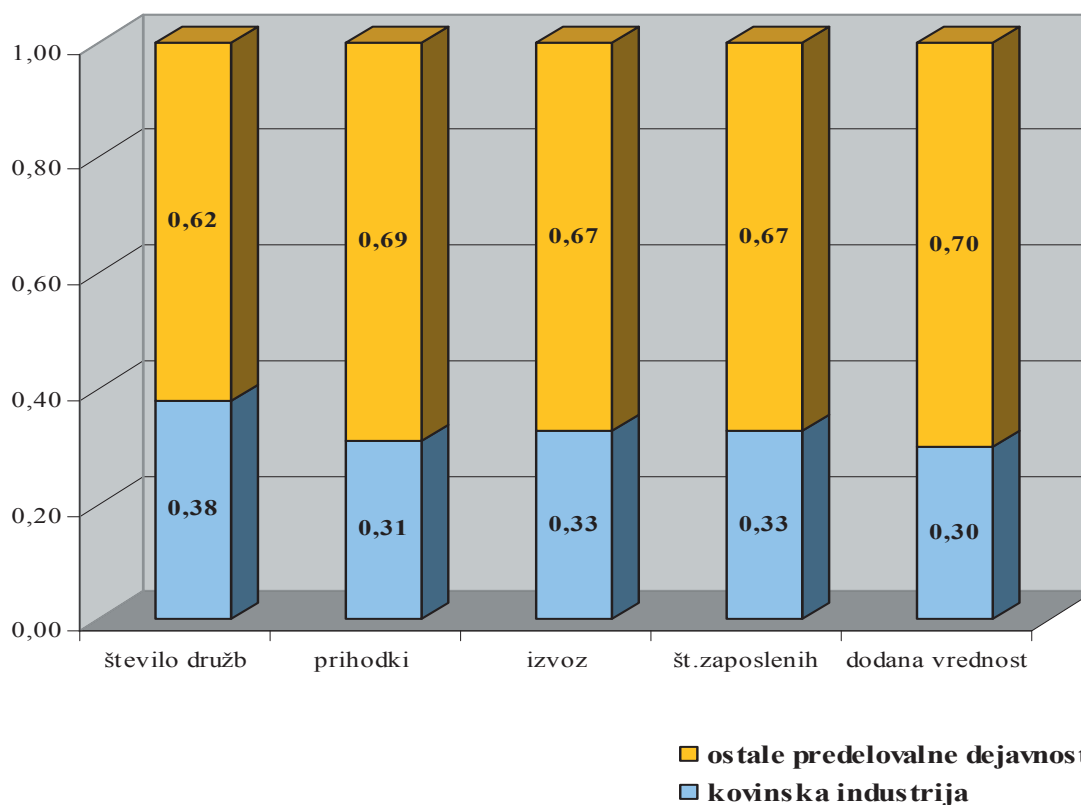
Družbe so bile po dejavnostih v letu 2012 razvrščene na podlagi različice Standardne klasifikacije dejavnosti – SKD 2008. Ta je v skladu z Uredbo o standardni klasifikaciji dejavnosti U.I. 69/07, 17/08 začela veljati s 1. januarjem 2008 in v celoti povzema evropsko klasifikacijo dejavnosti NACE Rev. 2.

Tako so v kovinsko industrijo v okviru Združenja kovinske industrije uvrščene naslednje panoge:

- SKD C/25 Proizvodnja kovinskih izdelkov, razen strojev in naprav
- SKD C/26.52 Proizvodnja ur
- SKD C/27.52 Proizvodnja neelektričnih gospodinjskih naprav
- SKD C/28 Proizvodnja drugih strojev in naprav, izvemši pisarniške naprave (SKD 28.230)
- SKD C/29 Proizvodnja motornih vozil, prikolic in polprikolic, izvemši elektroopremo za vozila (SKD 29.310)
- SKD C/30 Proizvodnja drugih vozil in plovil
- SKD C/33 Popravila in montaža strojev in naprav, izvemši popravila električnih (SKD 33.130, 33.140 in 33.190) in neelektričnih strojev in naprav (SKD 33.200)
- SKD C/95.22 Popravila gospodinjskih in hišnih naprav in opreme

Slovenska kovinska industrija se uvršča v vrh nosilnih dejavnosti predelovalne industrije tako po prihodku kot po izvozu. Panoge kovinske industrije predstavljajo v prihodku 31% (7,2 mlrd), v izvozu 33% (4,9 mlrd), v številu zaposlenih 33% (dobrih 53.000), ustvarijo pa 30% (1,8 mlrd) dodane vrednosti vseh predelovalnih dejavnosti v Sloveniji.

Kovinska industrija znotraj predelovalnih dejavnosti

Graf 1: Kovinska industrija znotraj predelovalnih dejavnosti

	Slovenija		predelovalne dejavnosti		kovinska industrija	
	Vrednost 2012	Index 12/11 agregatni	Vrednost 2012	Index 12/11 agregatni	Vrednost 2012	Index 12/11 agregatni
Število družb	59.726	103,3	7.165	101,9	2.715	104,2
Povp. št. zaposlenih po del. urah (celo št.)	435.058,89	96,8	163.784,43	99	53.608,41	104,3
Prihodki (ne vključujejo sprememb vrednosti zalog)	78.705.001.626	100,3	23.363.365.845	97,6	7.238.737.515	97,8
Kosmati donos od poslovanja	77.099.838.378	100,6	23.146.582.978	97,8	7.225.010.151	98,3
Čisti prihodki od prodaje	75.667.187.036	100,9	22.692.261.428	98	7.068.909.150	98,3
Čisti prih. od prodaje na domačem trgu	49.251.775.151	98,5	7.513.052.727	95,1	2.120.985.616	96,9
Čisti prihodki od prodaje na tujem trgu	26.415.411.885	105,8	15.179.208.701	99,5	4.947.923.534	98,9
Odhodki	78.011.666.287	100,4	22.875.329.500	98,1	7.199.973.559	98,9
Stroški blaga, materiala in storitev	59.661.197.069	101,3	16.994.812.860	97,1	5.398.771.441	97
Stroški dela	10.280.487.659	98,4	3.817.525.058	101,4	1.227.248.124	106,5
Amortizacija	3.156.512.071	99,3	1.073.307.275	101,5	316.107.336	102,2
POSLOVNI IZID	2.114.946.362	91,6	871.317.970	93,1	171.876.162	81,8
FINANČNI IZID	-1.553.816.005	95,8	-347.961.526	125,3	-105.574.103	128
Dobiček pred davki in obrestmi (EBIT)	2.114.946.362	91,6	871.317.970	93,1	171.876.162	81,8
Dobiček pred davki, obrestmi in amortizacijo (EBITDA)	6.254.158.148	97,6	2.140.006.515	97,5	552.232.246	97,2
Davek iz dobička	370.742.457	72,2	110.346.404	69,4	24.750.490	70,8
Čisti dobiček	2.654.443.548	101,2	865.878.519	98,5	195.132.085	103,5
Čista izguba	2.322.063.027	107,3	433.930.582	129,1	138.413.513	165,1
Dodana vrednost (DV)	16.534.645.807	98,1	5.957.531.574	99,9	1.779.480.370	103,4
SREDSTVA	96.814.562.274	97,4	22.663.399.923	99,1	5.727.007.952	99,4
Zaloge	9.130.620.640	94,7	3.132.940.503	99,7	893.675.456	101,4
Kapital	37.586.976.222	99,3	9.984.247.889	101,1	2.112.346.741	101,2
Stopnja samofinanciranja (%)	38,8	101,8	44,1	102,1	36,9	101,9
Razmerje med tujimi in lastnimi viri	1,48	97,4	1,15	97,5	1,56	98,1
Koeficient zadolženosti	0,58	100	0,51	98,1	0,57	96,6
EBITDA v prihodkih od prodaje (%)	8,3	97,6	9,4	98,9	7,8	98,7
Celotna gospodarnost	1,01	100	1,02	99	1,01	99
Dobičkovnost prodaje PM	0,04	80	0,05	100	0,04	100
Donosnost kapitala - ROE (%)	0,88	72,1	4,35	78,4	2,7	52,7
Donosnost sredstev - ROA (%)	0,34	72,3	1,91	79,6	0,99	53,5
Prihodki od prodaje na zaposlenega (EUR)	180.907	103,6	142.647	98,7	135.030	93,8
Delež prodaje na tujih trgih (%)	33,6	105,7	65	102	68,4	101,2
Stroški dela na zaposlenega (EUR)	23.630	101,6	23.308	102,5	22.893	102,1

Plače na zaposlenega (EUR)	17.238	101,5	16.961	102,1	16.685	101,8
Dodana vrednost na zaposlenega (EUR)	38.006	101,3	36.374	101	33.194	99,2
Stroški dela v dodani vrednosti (%)	62,2	100,3	64,1	101,4	69	103
Čisti dobiček na zaposlenega (EUR)	6.101	104,5	5.287	99,5	3.640	99,3
Čista izguba na zaposlenega (EUR)	5.337	110,8	2.649	130,5	2.582	158,3
Dnevi vezave zalog	46,6	97,1	53,4	103,9	47,8	104,8
Dnevi vezave kratkoročnih poslovnih terjatev	75,1	96,2	78,8	99,9	67,4	98,7
Dnevi vezave kratkoročnih poslovnih obveznosti	84,3	96,7	79,5	101	78,1	101,2
Obračanje sredstev	0,8	100	1	100	1,2	92,3
Obračanje kapitala	2	100	2,3	95,8	3,4	97,1
	Slovenija		predelovalne dejavnosti		kovinska industrija	
	Vrednost 2012	Index 12/11 agregatni	Vrednost 2012	Index 12/11 agregatni	Vrednost 2012	Index 12/11 agregatni

Tabela 1: Umeščenost kovinske industrije znotraj slovenskega prostora

Na osnovi prejetih podatkov od Agencije Republike Slovenije za javno-pravne evidence in storitve (AJPES) in obdelavi podatkov v GZS-CIS, po metodologiji GZS-SKEP, so v tabeli podani osnovni podatki za panoge kovinske industrije. V tabeli so upoštevani podatki gospodarskih družb, ki so zavezane k oddaji bilančnih podatkov, niso pa zajeti podatki samostojnih podjetnikov iz posameznih panog dejavnosti kovinske industrije. Pri tem je potrebno poudariti še dejstvo, da so v podatkih za panogo SKD 28 (stroji in naprave), SKD 29 (vozila in prikolice) ter SKD 33 (popravila in montaža strojev in naprav) v celotni publikaciji izločene podpanoge, ki ne sodijo v kovinske dejavnosti in so opredeljene v začetku tega poglavja.

Osnovni podatki za kovinsko industrijo za leto 2012

	kovinska industrija		kovinski izdelki	stroji in naprave	vozila in prikolice	druga vozila, plovila	popravila in montaža strojev
	Vrednost 2012	Index 12/11 agregatni					
Število družb	2.715	104,2	1.619	452	100	73	467
Povp. št. zaposlenih po del. urah (celo št.)	53.608,41	104,3	23.961,94	12.920,50	9.735,87	553,49	6.416,66
Prihodki (ne vključujejo sprememb vrednosti zalog)	7.238.737.515	97,8	2.817.701.284	1.491.171.818	2.353.238.610	91.352.261	484.210.593
Kosmati donos od poslovanja	7.225.010.151	98,3	2.798.908.263	1.493.929.568	2.340.851.159	84.899.525	505.358.737
Čisti prihodki od prodaje	7.068.909.150	98,3	2.749.776.415	1.450.558.537	2.313.088.572	87.019.206	467.404.273
Čisti prih. od prodaje na domačem trgu	2.120.985.616	96,9	1.148.901.943	414.291.303	257.735.451	19.327.331	279.875.859
Čisti prihodki od prodaje na tujem trgu	4.947.923.534	98,9	1.600.874.472	1.036.267.234	2.055.353.121	67.691.875	187.528.414
Odhodki	7.199.973.559	98,9	2.791.755.529	1.500.403.474	2.333.353.538	87.080.210	486.198.132
Stroški blaga, materiala in storitev	5.398.771.441	97	2.053.606.456	1.059.597.565	1.930.066.428	63.425.091	291.298.088
Stroški dela	1.227.248.124	106,5	512.591.137	310.589.169	222.928.097	12.909.720	167.937.611
Amortizacija	316.107.336	102,2	120.046.125	61.235.717	113.780.112	5.641.662	15.326.814
POSLOVNI IZID	171.876.162	81,8	71.262.823	21.158.553	54.189.446	2.100.796	23.255.157
FINANČNI IZID	-105.574.103	128	-47.060.676	-19.560.967	-34.838.263	-2.211.696	-1.887.208
Dobiček pred davki in obrestmi (EBIT)	171.876.162	81,8	71.262.823	21.158.553	54.189.446	2.100.796	23.255.157
Dobiček pred davki, obrestmi in amortizacijo (EBITDA)	552.232.246	97,2	211.216.535	108.657.714	183.421.769	8.278.534	40.671.401
Davek iz dobička	24.750.490	70,8	9.084.550	7.132.850	4.112.012	268.139	4.146.276
Čisti dobiček	195.132.085	103,5	76.900.555	46.472.658	48.516.751	2.502.018	20.719.810
Čista izguba	138.413.513	165,1	53.072.936	49.102.116	28.962.591	4.315.329	2.813.858
Dodana vrednost (DV)	1.779.480.370	103,4	723.807.672	419.246.883	406.349.866	21.188.254	208.609.012
SREDSTVA	5.727.007.952	99,4	2.425.076.542	1.297.368.319	1.502.522.526	112.178.114	388.598.879
Zaloge	893.675.456	101,4	385.007.649	287.428.385	142.716.108	16.340.038	62.060.053
Kapital	2.112.346.741	101,2	918.859.129	465.653.741	549.215.080	27.654.877	151.246.786
Stopnja samofinanciranja (%)	36,9	101,9	37,9	35,9	36,6	24,7	38,9
Razmerje med tujimi in lastnimi viri	1,56	98,1	1,52	1,6	1,64	1,9	1,25

Koeficient zadolženosti	0,57	96,6	0,58	0,59	0,59	0,63	0,39
EBITDA v prihodkih od prodaje (%)	7,8	98,7	7,7	7,5	7,9	9,5	8,7
Celotna gospodarnost	1,01	99	1,01	0,99	1,01	1,05	1
Dobičkovnost prodaje PM	0,04	100	0,04	0,04	0,03	0,04	0,05
Donosnost kapitala - ROE (%)	2,7	52,7	2,6	-0,55	3,59	-7,88	12,77
Donosnost sredstev - ROA (%)	0,99	53,5	0,99	-0,2	1,31	-1,48	4,72
Prihodki od prodaje na zaposlenega (EUR)	135.030	93,8	117.591	115.411	241.708	165.048	75.461
Delež prodaje na tujih trgih (%)	68,4	101,2	56,8	69,5	87,3	74,1	38,7
Stroški dela na zaposlenega (EUR)	22.893	102,1	21.392	24.038	22.898	23.324	26.172
Plače na zaposlenega (EUR)	16.685	101,8	15.712	17.670	16.317	17.228	18.864
Dodana vrednost na zaposlenega (EUR)	33.194	99,2	30.207	32.448	41.737	38.281	32.511
Stroški dela v dodani vrednosti (%)	69	103	70,8	74,1	54,9	60,9	80,5
Čisti dobiček na zaposlenega (EUR)	3.640	99,3	3.209	3.597	4.983	4.520	3.229
Čista izguba na zaposlenega (EUR)	2.582	158,3	2.215	3.800	2.975	7.797	439
Dnevi vezave zalog	47,8	104,8	53,9	73,2	24,2	91	39,7
Dnevi vezave kratkoročnih poslovnih terjatev	67,4	98,7	75,5	74,8	47,5	81	92,6
Dnevi vezave kratkoročnih poslovnih obveznosti	78,1	101,2	76	88,5	73,6	146,2	68,4
Obračanje sredstev	1,2	92,3	1,1	1,1	1,5	0,7	1,2
Obračanje kapitala	3,4	97,1	3	3	4,2	3,8	3,3
	kovinska industrija		kovinski izdelki	stroji in naprave	vozila in prikolice	druga vozila, plovila	popravila in montaža strojev
	Vrednost 2012	Index 12/11 agr.	Vrednost 2012	Vrednost 2012	Vrednost 2012	Vrednost 2012	Vrednost 2012

Tabela 2: Osnovni podatki za leto 2012

V tabeli so obravnavane le največje dejavnosti znotraj kovinske industrije. Nekatere dejavnosti (npr. SKD C/26.52 - Proizvodnja ur) nikjer v nadaljevanju niso podrobneje obdelane, ker zaobsegajo zelo majhne vrednosti deleža kovinske industrije. So pa njihove vrednosti vselej upoštevane pri aglomeratih npr. v »kovinska industrija«. Enako velja za podpanoge oz. poddejavnosti, ki so slabo zastopane, npr. SKD 25.3 - Proizvodnja parnih kotlov, razen za centralno ogrevanje, ki obsega le 2 podjetji ter ni nikjer v nadaljevanju podrobneje obravnavana. So pa vrednosti

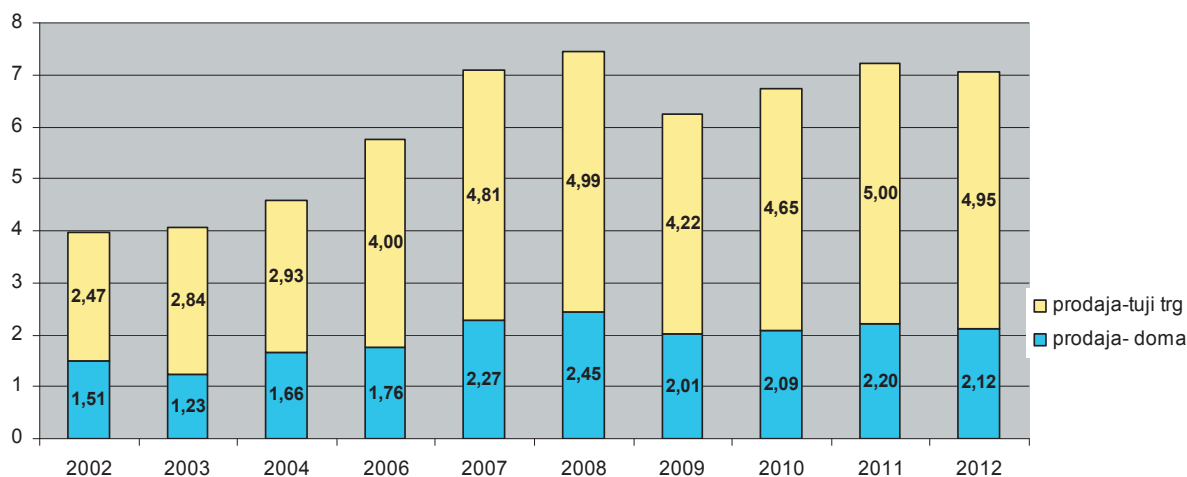
npr.»število zaposlenih« vštete v vrednost panoge 25 - Proizvodnja kovinskih izdelkov. Manjkajočih podatkov ne objavljamo zaradi zaupnosti le-teh: **v kolikor v posameznem agregatu nastopajo do tri družbe oziroma ima ena izrazito prevladujočo vlogo, podatkov namreč ne smemo objavljati.**

Če pogledamo celotno sliko, lahko vidimo, da je večina opazovanih parametrov ostala na podobni ravni kot leto poprej oz. je padla. V letu 2012 je kovinska industrija zaposlovala 53.608 ljudi, kar pomeni porast za 4,3%. Prihodki v celotni kovinski industriji so padli za 2,2% in so znašali 7,24 milijarde €, glede na leto poprej pa je dodana vrednost ostala skoraj enaka. EBIT je nižji za 18,2%, vrednosti ROE in ROA pa sta padla skoraj za polovico glede na leto 2011. Realizacija na zaposlenega je nižja, in sicer je padla za 6,2%. Delež stroškov dela v ustvarjeni dodani vrednosti se je povečal za 3%, medtem ko so se celotni stroški dela na zaposlenega povečali za 2,1%. Dodana vrednost na zaposlenega je v letu 2012 dosegla 33.194 € in ostaja na podobni ravni kot v 2011. Vse navedene vrednosti veljajo za kovinsko industrijo kot celoto.

1.1. Prodaja na domačem in tujem trgu

Prodaja na domačem in tujem trgu je v zadnjih letih rasla. V letu 2009 se je zaradi krize močno zmanjšala, v letu 2010 pa je ponovno počasi začel naraščati. V letu 2011 se je prodaja doma dvignila za 5,2% in dosegla vrednost 2,2 mlrd. €, prodaja na tujih trgih pa se je povzpela za 16,5% in je dosegla 5 mlrd. €. **V letu 2012 beležimo padec prodaje na obeh trgih.** Izvoz je padel pod 5 mlrd. € in je nižji za 1,1% kot leta 2011, prodaja na domačem trgu pa je dosegla 2,1 mlrd. € oz. je bila nižja za 3,1% glede na prejšnje leto.

Prodaja na domačem in tujem trgu (v milijard €)

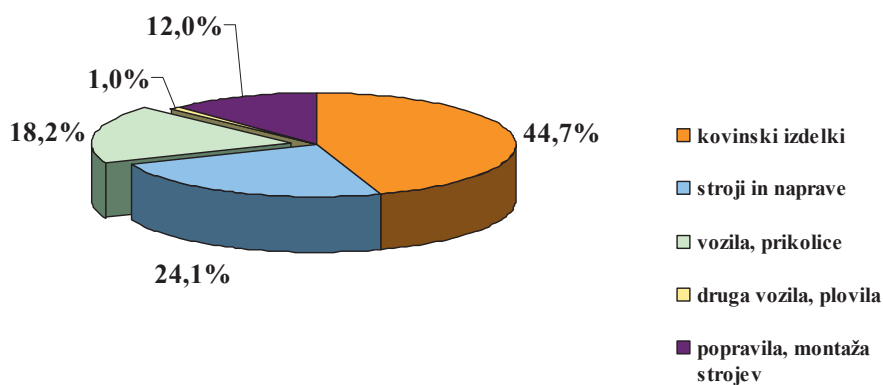

Graf 2: Prodaja na domačem in tujem trgu

1.2. Strukturni deleži posameznih panog v kovinski industriji

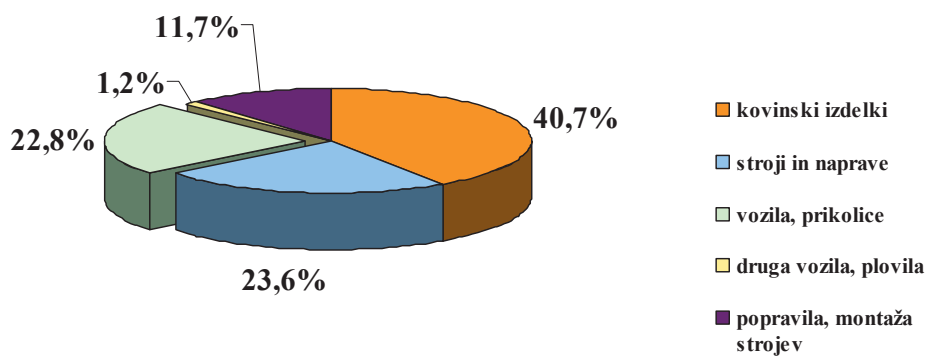
V okviru celotne kovinske industrije se deleži po posameznih panogah spreminjajo. V panogi kovinskih izdelkov je v letu 2012 44,7% zaposlenih ustvarilo 38,9% prihodka, 32,4% izvoza ter 40,7% dodane vrednosti kovinske industrije. V strojogradnji so deleži nekoliko bolj uravnoteženi: 24,1% zaposlenih ustvari 20,6% prihodka, 20,9% izvoza in 24,1% dodane vrednosti. V panogi druga vozila in plovila 1% zaposlenih ustvari 1,3% prihodka, 1,4% izvoza in 1,2% dodane vrednosti. Panoga proizvodnja motornih vozil in prikolic zaposluje 18,2% zaposlenih, ustvari 22,8% dodane vrednosti, 32,5% prihodka in kar 41,5% izvoza. Dejavnost popravila in montaža strojev in naprav z 12 % zaposlenimi ustvari 11,7% dodane vrednosti, 6,7% celotnega prihodka in 3,8% izvoza vse slovenske kovinske industrije.

ZAPOSLENI

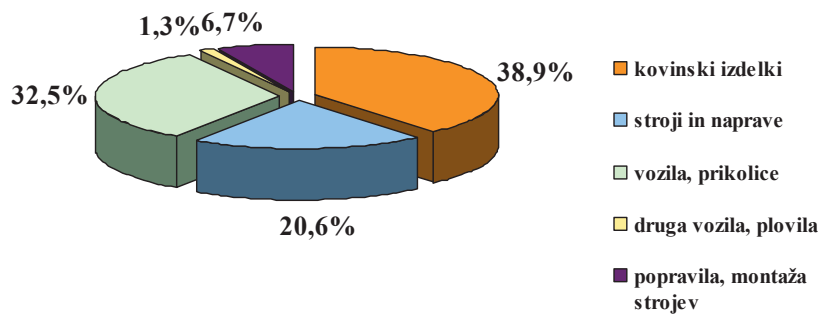
Graf 3: Struktura zaposlenih

DODANA VREDNOST

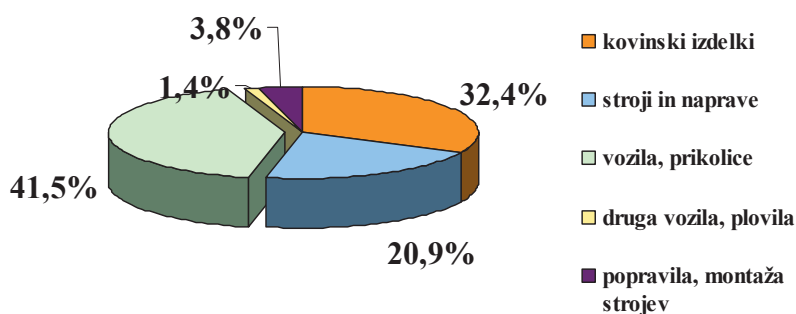
Graf 4: Struktura dodane vrednosti

PRIHODKI

Graf 5: Struktura prihodka

IZVOZ

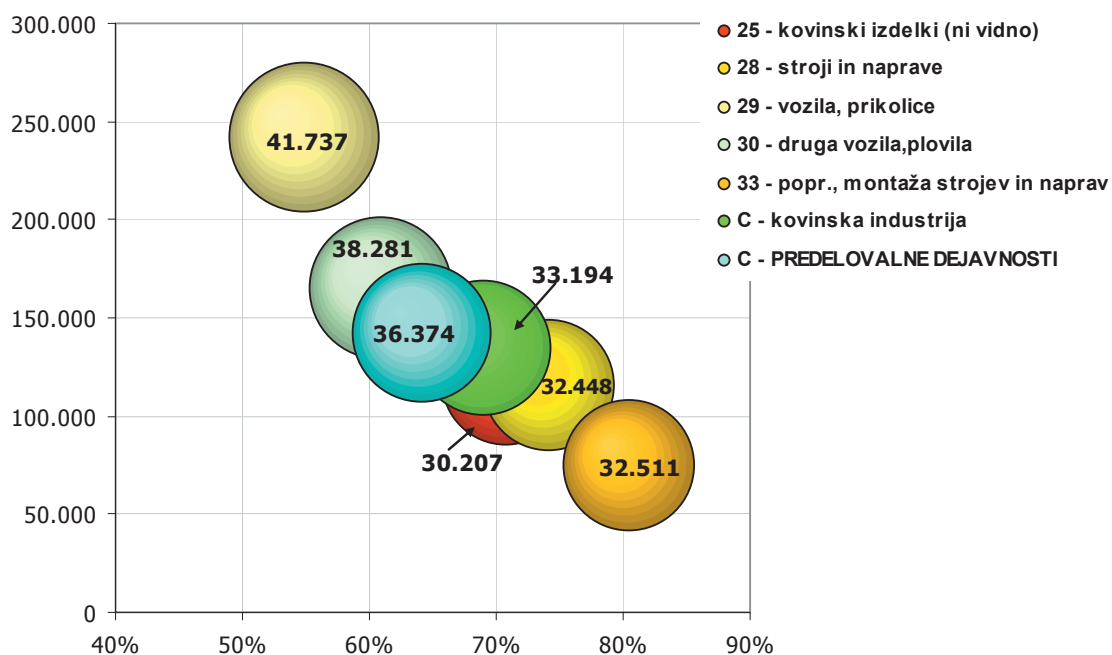

Graf 6: Struktura izvoza

1.3. Konkurenčno pozicioniranje kovinske industrije

V skladu s študijo konkurenčnosti kovinske industrije spremljamo pozicioniranje na osnovi treh faktorjev in sicer realizacijo na zaposlenega (R/Z), ustvarjeno dodano vrednostjo na zaposlenega (DV/Z); kot tretji faktor se primerjajo stroški dela, ker ti odločilno vplivajo na porabo bruto dodane vrednosti in na razmerje delitve, ki je namenjena porabi in akumulaciji (L/DV). V nadaljevanju je v grafih prikazano medsebojno razmerje vseh treh veličin. L/DV (v%) je na osi x, R/Z (v €) na osi y, DV/Z (v €) pa je prikazana s premerom kroga. Panoga je tem bolj uspešna, čim bolj levo zgoraj je njena pozicija (čim manjši delež stroškov dela v bruto dodani vrednosti, čim višja realizacija na zaposlenega) in pa čim večja je površina kroga (večja površina = večja bruto dodana vrednost na zaposlenega).

Pozicija panog kovinske industrije po R/Z, L/DV, DV/Z v letu 2012

Graf 7: Pozicija panog kovinske industrije po R/Z, L/DV, DV/Z v letu 2012

Kot je razvidno iz grafa, je pozicija posameznih dejavnosti kovinske industrije dokaj različna. V najboljšem položaju ostaja dejavnost Proizvodnja motornih vozil in prikolic (SKD 29), ki odstopa od preostalih dejavnosti, katere so si po dodani vrednosti na zaposlenega relativno podobne. V nadaljevanju bomo v poglavjih o posameznih dejavnostih prikazali primerjave konkurenčne pozicije slovenskih dejavnosti s primerljivimi v Evropi.

2. TRENDNA GIBANJA V KOVINSKI INDUSTRIJI IN NJENIH DEJAVNOSTIH OD LETA 2002 DO 2012

V nadaljevanju so prikazana desetletna gibanja po posameznih dejavnostih kovinske industrije, primerjalno pa tudi za celotno kovinsko industrijo in predelovalno industrijo v Sloveniji. Trendna gibanja so podana za naslednje karakteristične dejavnike:

- indeksi obsega industrijske proizvodnje
- število družb
- število zaposlenih
- dodana vrednost na zaposlenega

2.1. Indeks obsega industrijske proizvodnje

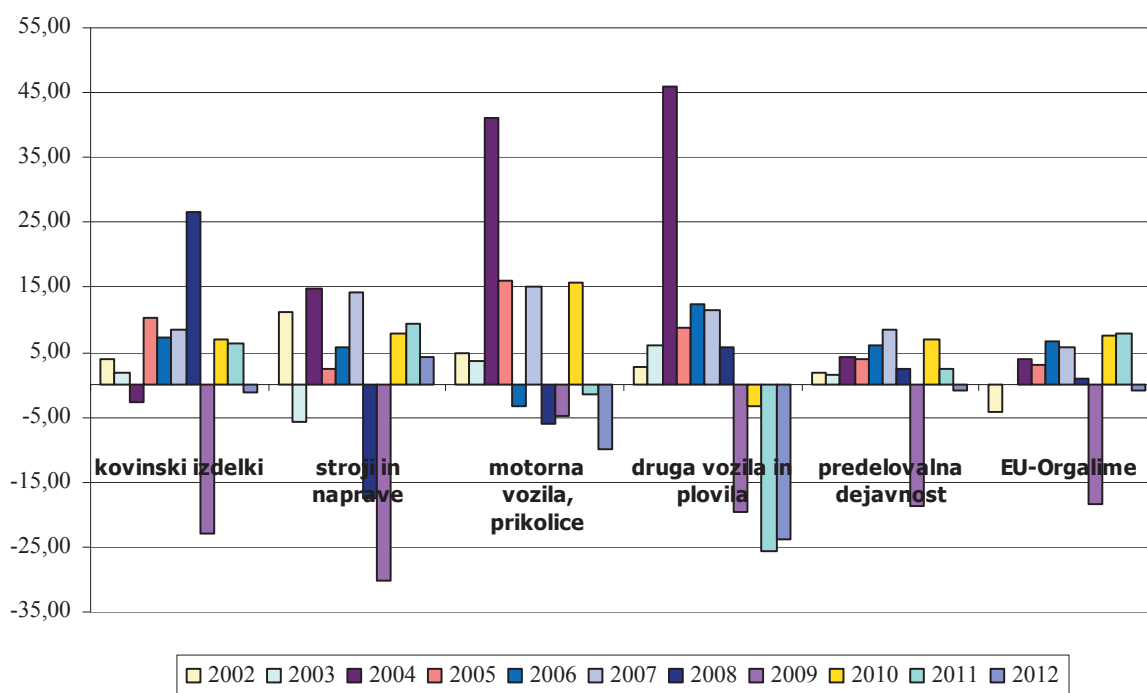
Opombe: Od januarja 2009 dalje je osnova za izračun in objavlanje indeksov Standardna klasifikacija dejavnosti 2008 (SKD 2008). V podatkih nista izločena vpliv sezone in vpliv koledarja.

Indeksi za obdobje pred januarjem 2009, ki so bili originalno izračunani na osnovi Standardne klasifikacije dejavnosti 2002 (SKD 2002), pa so bili na novo različico klasifikacije dejavnosti preračunani s pomočjo prevajalnih matrik (števila zaposlenih).

	kovinski izdelki	stroji in naprave	motorna vozila, prikolice	druga vozila in plovila	predelovalna dejavnost	EU- Orgalime
2002	3,98	11,26	4,81	2,74	2,00	-4,10
2003	1,75	-5,74	3,57	6,04	1,64	0,10
2004	-2,77	14,97	41,05	45,88	4,34	4,10
2005	10,29	2,59	16,03	8,89	3,98	3,20
2006	7,42	5,75	-3,28	12,38	6,21	6,60
2007	8,60	14,28	15,29	11,66	8,51	5,80
2008	26,69	-17,52	-5,90	5,92	2,59	0,90
2009	-22,94	-30,14	-4,93	-19,57	-18,59	-18,40
2010	7,10	7,80	15,80	-3,40	7,10	7,50
2011	6,40	9,40	-1,40	-25,60	2,60	7,80
2012	-1,1	4,19	-10	-23,94	-1,0	-1,0

Tabela 3: Indeksi obsega industrijske proizvodnje

vir: SURS, ORGALIME

Graf 8: Indeks obsega industrijske proizvodnje (v %)

Kot je razvidno, so bili indeksi v letu 2004 najvišji pri dejavnostih motornih vozil ter drugih vozil in plovil. Pri vseh ostali dejavnostih so se le-ti gibali bolj enakomerno. Po letu 2004 je sledil postopen padec industrijske proizvodnje, vendar so indeksi skozi leta pri vseh dejavnostih ostali večinoma pozitivni. V letu 2009 (krizno leto) se je zgodil velik zasuk, saj je bilo to obdobje za vse dejavnosti izjemno negativno, saj so indeksi obsega v povprečju padli za okoli -20% (največ pri proizvodnji strojev in naprav (-30,14)).

Padec rasti industrijske proizvodnje je bil posledica negativne gospodarske situacije v Evropi, kamor je usmerjen pretežni izvoz kovinske industrije. Indeksi so bili v letu 2010 v slovenski kovinski industriji povsod pozitivni razen pri dejavnosti »druga vozila in plovila (-3,40). Proizvodnja kovinskih izdelkov je povečala svoj obseg za +7%, strojogradnja za skoraj +8%, proizvodnja vozil in prikolic pa za slabih +16%. Celota predelovalnih dejavnosti v Sloveniji leta 2010 beleži +7,1% rast. Dejavnosti kovinskih izdelkov ter strojev in naprav sta tudi v letu 2011 nadaljevali trend postopne rasti, pri dejavnosti motornih vozil in plovil, pa je bil ponovno zaznan padec obsega proizvodnje. Pri drugih vozilih in plovilih je bil zaznan padec celo za -25,6%! S tem so zabeležili negativni indeks obsega že tretje zaporedno leto od nastanka krize.

V letu 2012 so indeksi razen pri dejavnosti proizvodnje strojev in naprav (+4,19) negativni. Največji padec indeksa (-23,94), ki se je začel v kriznem letu 2009 je bil ponovno zabeležen pri dejavnosti "drugih vozili in plovili". Tudi dejavnost "proizvodnje motornih vozil in prikolic" beleži velik padec, in sicer se je obseg proizvodnje zmanjšal za 10%. Pri dejavnosti kovinskih izdelkov ter v celotnih predelovalnih dejavnostih sta indeksa obsega podobna ravni EU-ORGALIME industrij (-1,0).

Primerjava s povprečjem v Evropi pokaže, da je bil indeks obsega v tehničnih industrijah v letu 2002 v EU-ORGALIME industrijah negativen, sledil je pozitiven trend obsega proizvodnje, v letu 2009 pa se je le-ta močno obrnil navzdol, in sicer je bil padec skoraj -20%. V letih 2010 in 2011 pa zaznan skoraj podoben pozitiven premik, saj je bil obseg proizvodnje po podatkih ORGALIME v tehnični industriji v 2010 za +7,5%, leto 2011 pa izkazuje +7,8% rast obsega industrijske proizvodnje v EU-ORGALIME industrijah. **V letu 2012** je indeks proizvodnje v EU-ORGALIME industrijah doživel ponovno padec, in sicer za en odstotek.

2.2. Število družb v kovinski industriji

dejavnost	kovinski izdelki				stroji in naprave				vozila in prikolice.				druga vozila, plovila				popravila in montaža strojev				
	m	M	S	V	m	M	S	V	m	M	S	V	m	M	S	V	m	M	S	V	
1998		1018	63	26		332	63	23		54	15	14		27	1	5					
1999		980	82	29		341	82	22		53	17	16		28	2	7					
2000		965	98	38		328	71	34		45	18	16		31	1	7					
2001		977	96	57		315	81	39		42	19	16		33	3	9					
2002		1088	50	24		393	36	21		53	9	10		45	2	7					
2003		1178	51	27		403	39	25		56	9	9		54	2	5					
2004		1231	39	20		432	30	21		63	8	8		63	4	3					
2006	1197	99	35	23	398	62	33	19	55	15	8	8	62	3	2	4					
2007	1290	108	43	25	403	64	42	17	63	12	9	11	71	2	3	3					
2008	1205	127	45	23	314	76	36	17	57	15	11	11	56	1	4	2	202	3	0	2	
2009	1233	142	48	24	319	79	36	15	58	14	10	11	58	1	3	1	208	4	0	2	
2010	1300	134	46	22	320	78	37	14	64	12	12	8	59	1	3	0	378	10	1	3	
2011	1369	131	41	23	320	74	39	13	72	12	10	8	64	0	1	0	405	13	1	3	
2012	1411	143	44	21	321	76	41	15	81	14	12	14	69	0	3	1	516	16	3	3	

m – mikro podjetja; M – mala podjetja; S – srednja podjetja; V – velika podjetja

Tabela 4: Število družb v kovinski industriji

Ob zgornji tabeli je potrebno pojasniti, da je v letu 2002 prišlo do novih kriterijev za velikost podjetja, zato podatki o številu podjetij med letoma 2001 in 2002 niso neposredno primerljivi.

Prav tako je prišlo v 2008 do spremembe ZGD v členu, ki opredeljuje kriterije razvrstitve podjetij v velikostne razrede (natančneje gl. spodaj), kar onemogoča neposrednost primerjave. Kljub temu pa so trendi razvidni. Predvsem v letih od 1998 do 2001 se je v kovinski industriji zmanjševalo število majhnih podjetij, po letu 2001 pa se povečuje število malih podjetij in znižuje število velikih podjetij. Trend je opazen tudi v letu 2010, kjer se je število mikro podjetij povečalo, število malih, srednjih ter velikih podjetij pa se je malenkostno zmanjšalo. **V letu 2012** beležimo rast, predvsem mikro podjetij. Rast je predvsem opazna pri dejavnosti "popravila in montaža strojev", saj tam nastalo več kot 100 novih mikro podjetij, medtem ko so se pri ostalih panogah številke nekoliko spremenile v primerjavi z letom poprej.

Velikost družbe – kriteriji za opredelitev

ZGD-1 Zakon o gospodarskih družbah (Uradni list RS, št. 65/2009 z dne 14. 8. 2009)

55. člen

(mikro, majhne, srednje in velike družbe)

(1) Družbe se pri uporabi tega zakona razvrščajo na mikro, majhne, srednje in velike družbe z uporabo navedenih meril na bilančni presečni dan letne bilance stanja:

- povprečno število delavcev v poslovnem letu,
- čisti prihodki od prodaje, in
- vrednost aktive.

(2) **Mikro družba** je družba, ki izpolnjuje dve od teh meril:

- povprečno število delavcev v poslovnem letu ne presega deset,
- čisti prihodki od prodaje ne presegajo 2.000.000 eurov, in
- vrednost aktive ne presega 2.000.000 eurov.

(3) **Majhna družba** je družba, ki ni mikro družba po prejšnjem odstavku, in ki izpolnjuje dve od teh meril:

- povprečno število delavcev v poslovnem letu ne presega 50,
- čisti prihodki od prodaje ne presegajo 8.800.000 eurov, in
- vrednost aktive ne presega 4.400.000 eurov.

(4) **Srednja družba** je družba, ki ni mikro družba po drugem odstavku tega člena ali majhna družba po prejšnjem odstavku, in ki izpolnjuje dve od teh meril:

- povprečno število delavcev v poslovnem letu ne presega 250,
- čisti prihodki od prodaje ne presegajo 35.000.000 eurov, in
- vrednost aktive ne presega 17.500.000 eurov.

(5) **Velika družba** je družba, ki ni mikro družba po drugem odstavku tega člena ali majhna družba po tretjem odstavku tega člena ali srednja družba po prejšnjem odstavku.

Deleži glede na velikost podjetja v kovinski industriji za leto 2012 so se pri vseh kriterijih velikosti podjetja v primerjavi z letom 2011 ostali dokaj podobni, in sicer je bil delež mikro podjetij 85,5%, malih podjetij je 8,9%, srednjih podjetij je 3,7% in velikih podjetij je 1,9%.

2.3. Število zaposlenih v kovinski industriji

dejavnost	kovinski izdelki				stroji in naprave				vozila in prikolice.				druga vozila, plovila				popravila in montaža strojev			
	m	M	S	V	m	M	S	V	m	M	S	V	m	M	S	V	m	M	S	V
1998		5318	4132	9276		2510	4363	6133		89	1288	6033		574	8	2491				
1999		4554	5831	9743		1676	5034	5846		1033	1179	4869		124	43	2557				
2000		4092	5391	11869		1581	3869	6884		352	1058	5236		104	54	2544				
2001		4434	4359	13531		1501	3552	6827		267	1138	5222		115	113	2600				
2002		8826	5314	9965		4262	4322	3956		866	931	5159		203	233	2499				
2003		8272	5386	9478		3987	4149	4896		787	1113	5041		298	269	2345				
2004		10149	4419	9017		4996	3689	4773		1052	1120	5566		334	732	1646				
2006	7093	4766	4541	9400	2296	2941	4093	5093	400	804	1340	6355	224	86	301	1965				
2007	9440	4423	5064	8936	2229	2825	5035	5022	458	535	1485	7473	338	36	392	1762				
2008	7819	5654	5696	8173	1904	3237	4513	5892	372	715	1523	7817	244	39	679	608	558	76	0	1983
2009	6425	5489	5303	7203	1842	3066	4545	4971	281	578	1156	7015	200	49	312	178	550	82	0	1880
2010	7347	5003	4802	6918	1730	2836	4063	4113	326	509	1560	6771	189	53	327	0	1422	346	214	2114
2011	7715	5258	4442	6629	1787	2607	4422	4334	368	484	1409	6709	152	0	326	0	1504	576	217	2438
2012	7291	5574	5058	6039	1696	2489	4659	4082	385	620	1893	10707	153	0	329	71	2001	680	530	3457

m – mikro podjetja; M – mala podjetja; S – srednja podjetja; V – velika podjetja

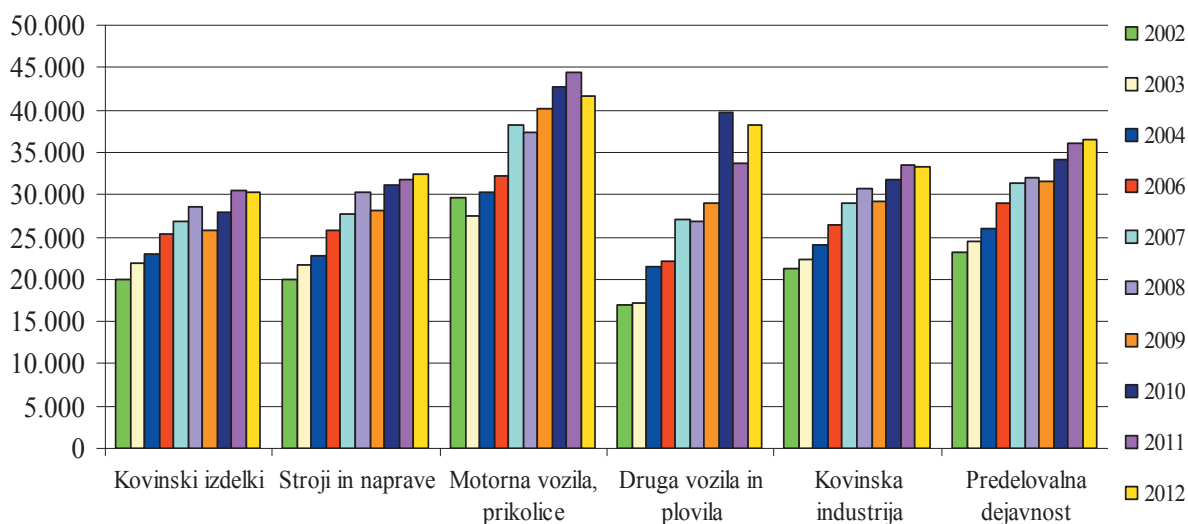
Tabela 5: Število zaposlenih v kovinski industriji

Tudi tu velja podobno dejstvo kot pri številu družb. Namreč zaradi sprememb določil o velikosti podjetja, podatki za leti 2001 in 2002 ter za leti 2007 in 2008 niso direktno primerljivi. Opazno pa je povečevanje števila zaposlenih v majhnih družbah in zmanjševanje zaposlenih v srednjih in velikih družbah.

Kovinska industrija skupno v letu 2012 zaposluje 57.714 delavcev, kar je za 4,3% več delavcev v primerjavi z letom 2011. Če primerjamo število zaposlenih po panogah ugotovimo, da je izrazita drugačna struktura v proizvodnji motornih vozil in pa proizvodnji drugih vozil in plovil, kjer največji delež zaposlenih dela v velikih družbah. Za leto 2012 velja, da je bilo v kovinski industriji v mikro podjetjih zaposlenih 22,8% vseh zaposlenih, v malih podjetjih 18,5% vseh zaposlenih, v srednjih 24,6% vseh zaposlenih in v velikih družbah 48,1% vseh zaposlenih v kovinski industriji v obravnavanih dejavnostih.

2.4. Dodana vrednost na zaposlenega

Dodana vrednost na zaposlenega se je v kovinski industriji vsa leta povečevala. V letu 2009 je občutno upadla v skoraj vseh nosilnih dejavnostih, v letu 2010 in tudi v 2011 pa ponovno narasla pri vseh dejavnostih, razen pri dejavnosti "druga vozila in plovila", kjer je upadla za dobrih 15 odstotkov. V 2012 beležimo večinoma padec dodane vrednosti razen pri "strojih in napravah" ter "drugih vozilih in plovilih". Dodana vrednost na zaposlenega v celotni kovinski industriji v 2012 dosega 33.194 € (0,8% višja kot leta 2011). Če primerjamo posamezne dejavnosti opazimo, da je v dejavnosti " proizvodnja drugih vozil in plovil" DV znašala 38.281 € (porast za 11,2%), v strojogradnji pa 32.447 € (višja za 1,4%). Preostale dejavnosti pa so večinoma imele nižjo dodano vrednost, kot leto poprej.

Graf 9: Dodana vrednost na zaposlenega – v €

2.5. Konkurenčna pozicija podjetij glede na velikost podjetij

Osnovni podatki gospodarjenja podjetij kovinske industrije glede na velikost podjetij:

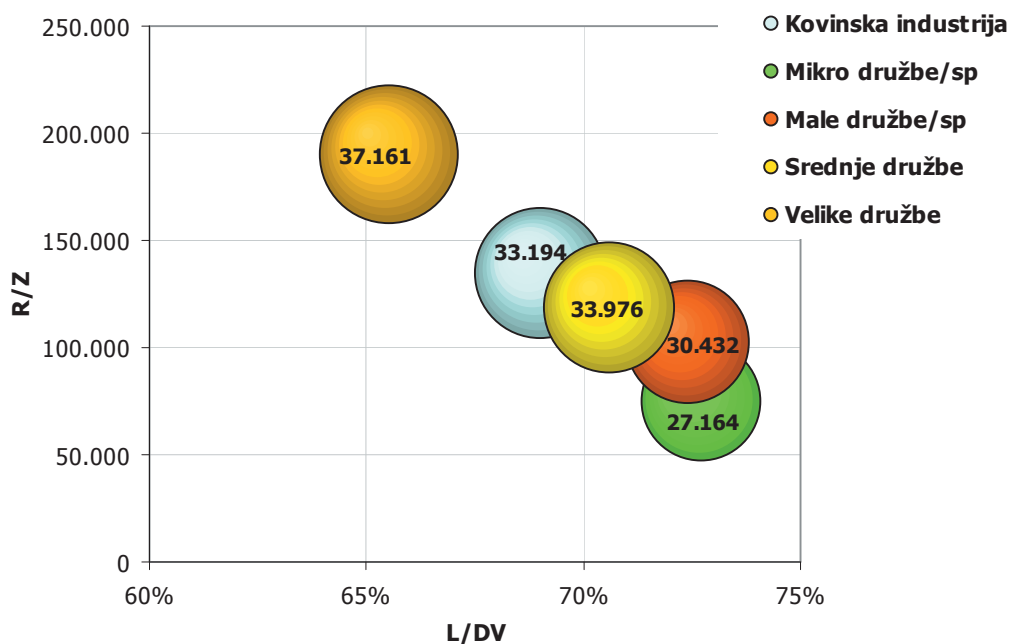
	kovinska industrija		velike družbe	srednje družbe	male družbe	mikro družbe
	Vrednost 2012	Index 12/11 agregatni	Vrednost 2012	Vrednost 2012	Vrednost 2012	Vrednost 2012
Število družb	2.715	104,2	50	99	246	2.320
Povp. št. zaposlenih po del. urah (celo št.)	53.608,41	104,3	21.400,58	11.614,44	9.239,43	11.353,96
Prihodki (ne vključujejo sprememb vrednosti zalog)	7.238.737.515	97,8	4.065.250.671	1.374.615.714	947.738.131	851.132.999
Kosmati donos od poslovanja	7.225.010.151	98,3	4.031.717.547	1.383.618.624	963.734.032	845.939.948
Čisti prihodki od prodaje	7.068.909.150	98,3	3.974.843.176	1.344.957.309	922.320.296	826.788.369
Čisti prih. od prodaje na domačem trgu	2.120.985.616	96,9	680.451.304	440.250.657	439.709.618	560.574.037
Čisti prihodki od prodaje na tujem trgu	4.947.923.534	98,9	3.294.391.872	904.706.652	482.610.678	266.214.332

Odhodki	7.199.973.559	98,9	4.083.722.033	1.352.746.743	942.564.990	820.939.793
Stroški blaga, materiala in storitev	5.398.771.441	97	3.221.854.931	974.199.976	674.745.309	527.971.225
Stroški dela	1.227.248.124	106,5	521.008.525	278.459.102	203.539.450	224.241.047
Amortizacija	316.107.336	102,2	179.679.524	59.672.685	35.879.465	40.875.662
POSLOVNI IZID	171.876.162	81,8	50.435.385	49.083.799	34.836.107	37.520.871
FINANČNI IZID	-105.574.103	128	-75.921.088	-13.672.307	-9.303.431	-6.677.277
Dobiček pred davki in obrestmi (EBIT)	171.876.162	81,8	50.435.385	49.083.799	34.836.107	37.520.871
Dobiček pred davki, obrestmi in amortizacijo (EBITDA)	552.232.246	97,2	274.256.736	116.157.802	77.636.515	84.181.193
Davek iz dobička	24.750.490	70,8	7.036.230	5.891.156	5.958.107	5.864.997
Čisti dobiček	195.132.085	103,5	68.053.428	42.932.461	42.006.889	42.139.307
Čista izguba	138.413.513	165,1	97.053.574	9.941.498	16.744.615	14.673.826
Dodana vrednost (DV)	1.779.480.370	103,4	795.265.261	394.616.904	281.175.965	308.422.240
SREDSTVA	5.727.007.952	99,4	2.977.176.525	1.097.234.110	836.666.016	815.931.301
Zaloge	893.675.456	101,4	425.401.378	225.710.087	155.260.346	87.303.645
Kapital	2.112.346.741	101,2	1.097.862.281	397.019.439	307.358.850	310.106.171
Stopnja samofinanciranja (%)	36,9	101,9	36,9	36,2	36,7	38
Razmerje med tujimi in lastnimi viri	1,56	98,1	1,57	1,55	1,59	1,5
Koeficient zadolženosti	0,57	96,6	0,58	0,57	0,52	0,58
EBITDA v prihodkih od prodaje (%)	7,8	98,7	6,9	8,6	8,4	10,2
Celotna gospodarnost	1,01	99	1	1,02	1,01	1,04
Dobičkovnost prodaje PM	0,04	100	0,02	0,04	0,06	0,06
Donosnost kapitala - ROE (%)	2,7	52,7	-2,59	8,51	8,43	9,19
Donosnost sredstev - ROA (%)	0,99	53,5	-0,96	3,07	3	3,48
Prihodki od prodaje na zaposlenega (EUR)	135.030	93,8	189.960	118.354	102.575	74.964
Delež prodaje na tujih trgih (%)	68,4	101,2	81	65,8	50,9	31,3
Stroški dela na zaposlenega (EUR)	22.893	102,1	24.346	23.975	22.029	19.750
Plače na zaposlenega (EUR)	16.685	101,8	17.537	17.662	16.319	14.376
Dodana vrednost na zaposlenega (EUR)	33.194	99,2	37.161	33.976	30.432	27.164
Stroški dela v dodani vrednosti (%)	69	103	65,5	70,6	72,4	72,7
Čisti dobiček na zaposlenega (EUR)	3.640	99,3	3.180	3.696	4.546	3.711

Čista izguba na zaposlenega (EUR)	2.582	158,3	4.535	856	1.812	1.292
Dnevi vezave zalog	47,8	104,8	41,6	62,3	60	39,6
Dnevi vezave kratkoročnih poslovnih terjatev	67,4	98,7	55,7	68,4	90,7	96
Dnevi vezave kratkoročnih poslovnih obveznosti	78,1	101,2	69,2	80,8	87,5	106,9
Obračanje sredstev	1,2	92,3	1,3	1,3	1,1	1
Obračanje kapitala	3,4	97,1	3,6	3,5	3,1	2,8
	kovinska industrija		velike družbe	srednje družbe	male družbe	mikro družbe
	Vrednost 2012	Index 12/11 agr.	Vrednost 2012	Vrednost 2012	Vrednost 2012	Vrednost 2012

Tabela 6: Osnovni podatki glede na velikost družbe

Indeks prihodkov na ravni kovinske industrije znaša 97,8%, kar kaže na upad prihodka v letu 2012. Tudi prihodek od prodaje na tujem trgu se je v splošnem znižal, in sicer za 1,1. Najvišji prihodek ustvarijo velike družbe, in sicer skoraj dobre 4 mlrd €. Dobiček pred davki in obrestmi (EBIT) je v letu 2012 v celotni kovinski industriji izkazal znaten padec, in sicer za 18,2%. Čista izguba na zaposlenega se je v letu 2012 povešala za 58,3% ter je znašala 2.582 € na zaposlenega. Največjo izgubo na zaposlenega so ustvarile velike družbe, in sicer je ta znašala 4.535 € na vsakega zaposlenega delavca.

Graf 10: Konkurenčno pozicioniranje glede na velikost družb

Na sliki je izpostavljena primerjava konkurenčne pozicije celotne kovinske industrije glede na velikost družb. Za primerjavo smo vzeli tri različne parametre; realizacijo na zaposlenega (R/Z), ustvarjeno dodano vrednost na zaposlenega (DV/Z), kot tretji parameter pa primerjamo delež stroškov dela glede na ustvarjeno dodano vrednost (L/DV), ker le-ti vplivajo na porabo bruto dodane vrednosti oz. na razmerje delitve, ki je namenjena dobičku in akumulaciji.

Celotna kovinska industrija (zajete so vse družbe) letno ustvari 135.030 € realizacije na zaposlenega, 33.194 € dodane vrednosti ter 69% stroškov dela v dodani vrednosti. Pri posamični razvrstitvi po velikosti družb najboljše rezultate kažejo velike družbe z 189.960 € realizacije na zaposlenega (R/Z), 37.161 € ustvarjene dodane vrednosti na zaposlenega (DV/Z) ter najnižjim deležem stroškov dela v dodani vrednosti (L/DV), in sicer 65,5%.

Srednje družbe, z nekoliko nižjo realizacijo na zaposlenega (118.354 €), kažejo podobno sliko, kot celotna kovinska industrija, saj izkazujejo 33.976 € ustvarjene dodane vrednosti ter 70,6% stroškov dela v dodani vrednosti. Male družbe izkazujejo 102.575 € realizacije na zaposlenega, 30.432 € ustvarjene dodane vrednosti ter 72,4% stroškov dela v dodani vrednosti, mikro družbe pa izkazujejo 74.964 € realizacije na zaposlenega, 27.164 € ustvarjene dodane vrednosti ter imajo najvišji delež stroškov dela v dodani vrednosti, in sicer ta znaša 72,7%.

2.6. Konkurenčna pozicija podjetij glede na izvor kapitala

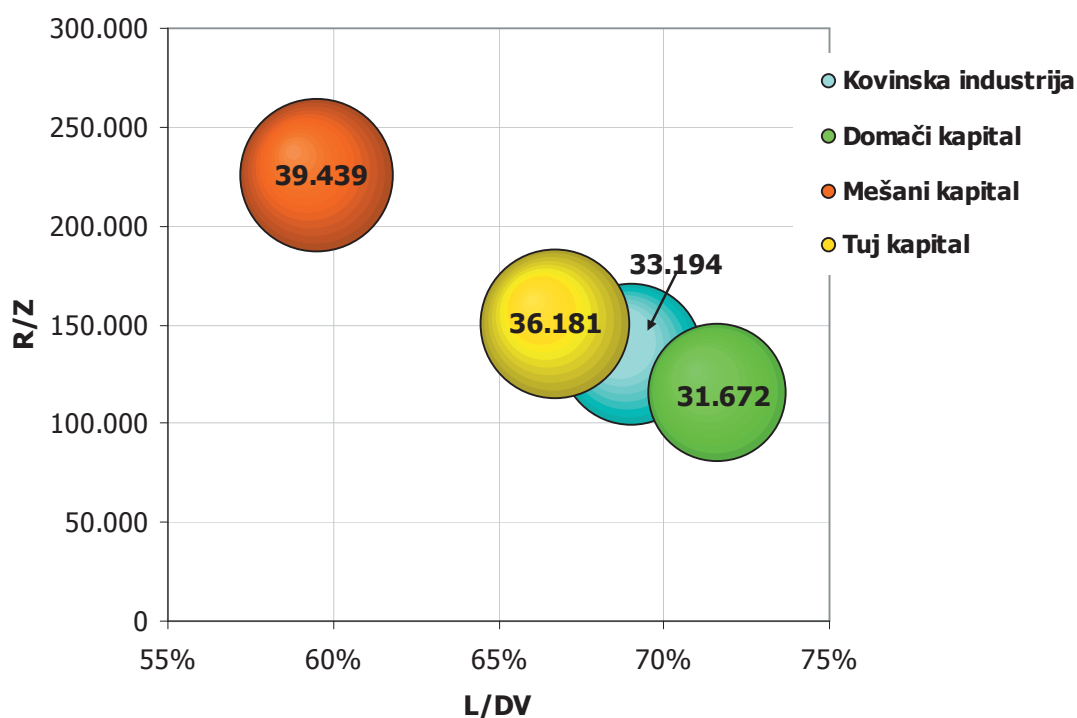
Osnovni podatki gospodarjenja podjetij kovinske industrije glede na izvor kapitala (domači, tuji, mešani):

	kovinska industrija		domači kapital		tuj kapital		mešani kapital	
	Vrednost 2012	Index 12/11 agregatni	Vrednost 2012	Index 12/11 agr.	Vrednost 2012	Index 12/11 agr.	Vrednost 2012	Index 12/11 agr.
Število družb	2.715	104,2	2.410	103,1	204	116,6	101	108,6
Povp. št. zaposlenih po delurah (celo št.)	53.608,41	104,3	41.443,88	101	8.214,07	99,9	3.950,46	182,8
Prihodki (ne vključujejo sprememb vrednosti zalog)	7.238.737.515	97,8	4.785.236.399	96,7	1.857.524.049	90,3	595.977.067	149,9
Kosmati donos od poslovanja	7.225.010.151	98,3	4.760.144.144	96,9	1.874.212.831	91,7	590.653.176	150,5
Čisti prihodki od prodaje	7.068.909.150	98,3	4.659.033.083	97,4	1.825.715.668	90,2	584.160.399	152,6
Čisti prih. od prodaje na domačem trgu	2.120.985.616	96,9	1.798.009.556	97,1	158.044.712	89,5	164.931.348	101,9
Čisti prihodki od prodaje na tujem trgu	4.947.923.534	98,9	2.861.023.527	97,6	1.667.670.956	90,2	419.229.051	189,6
Odhodki	7.199.973.559	98,9	4.746.470.078	97,3	1.847.044.825	91,7	606.458.656	158,5
Stroški blaga, materiala in storitev	5.398.771.441	97	3.412.704.619	95,8	1.542.331.513	90,2	443.735.309	148,8
Stroški dela	1.227.248.124	106,5	939.285.169	103,1	192.672.595	102,9	95.290.360	177,4
Amortizacija	316.107.336	102,2	195.678.933	96,9	91.853.149	100,3	28.575.254	180,2
POSLOVNI IZID	171.876.162	81,8	139.528.111	89,5	35.182.968	88	-2.834.917	-20,1
FINANČNI IZID	-105.574.103	128	-91.487.352	120,1	-4.286.295	116,4	-9.800.456	376,5
Dobiček pred davki in obrestmi (EBIT)	171.876.162	81,8	139.528.111	89,5	35.182.968	88	-2.834.917	-20,1
Dobiček pred davki, obrestmi in amortizacijo (EBITDA)	552.232.246	97,2	373.309.781	93,5	131.279.393	95,7	47.643.072	149,9
Davek iz dobička	24.750.490	70,8	16.682.513	76,5	4.061.982	43,2	4.005.995	106,5
Čisti dobiček	195.132.085	103,5	123.841.914	99,9	48.470.183	99,1	22.819.988	146,7
Čista izguba	138.413.513	165,1	87.194.143	148,5	12.755.999	65,1	38.463.371	699,2
Dodana vrednost (DV)	1.779.480.370	103,4	1.312.594.950	100,2	323.951.988	99,8	142.933.432	167,2
SREDSTVA	5.727.007.952	99,4	4.264.363.493	94,9	1.071.726.390	109	390.918.069	135,3
Zaloge	893.675.456	101,4	689.250.953	96,9	130.498.585	124,7	73.925.918	112,5
Kapital	2.112.346.741	101,2	1.553.722.601	98,9	438.960.980	103,3	119.663.160	130,1

Stopnja samofinanciranja (%)	36,9	101,9	36,4	104	41	94,9	30,6	96,2
Razmerje med tujimi in lastnimi viri	1,56	98,1	1,6	95,2	1,32	109,1	1,84	108,9
Koeficient zadolženosti	0,57	96,6	0,59	96,7	0,46	92	0,62	101,6
EBITDA v prihodkih od prodaje (%)	7,8	98,7	8	96,4	7,2	105,9	8,2	98,8
Celotna gospodarnost	1,01	99	1,01	100	1,01	99	0,98	94,2
Dobičkovnost prodaje PM	0,04	100	0,04	100	0,03	100	0,05	100
Donosnost kapitala - ROE (%)	2,7	52,7	2,36	55,7	8,32	116,9	-12,59	-116,5
Donosnost sredstev - ROA (%)	0,99	53,5	0,86	57,7	3,46	115	-3,71	-103,9
Prihodki od prodaje na zaposlenega (EUR)	135.030	93,8	115.463	95,7	226.139	90,4	150.863	82
Delež prodaje na tujih trgih (%)	68,4	101,2	59,8	100,8	89,8	99,9	70,3	126,4
Stroški dela na zaposlenega (EUR)	22.893	102,1	22.664	102	23.456	103	24.121	97
Plače na zaposlenega (EUR)	16.685	101,8	16.503	101,9	17.191	102,4	17.546	94,8
Dodana vrednost na zaposlenega (EUR)	33.194	99,2	31.672	99,1	39.439	99,9	36.181	91,5
Stroški dela v dodani vrednosti (%)	69	103	71,6	103	59,5	103,1	66,7	106,2
Čisti dobiček na zaposlenega (EUR)	3.640	99,3	2.988	98,8	5.901	99,2	5.777	80,3
Čista izguba na zaposlenega (EUR)	2.582	158,3	2.104	147	1.553	65,1	9.736	382,6
Dnevi vezave zalog	47,8	104,8	56,3	102,2	25,1	126,8	51,5	81,5
Dnevi vezave kratkoročnih poslovnih terjatev	67,4	98,7	80,9	100,2	37,7	98,2	52,7	73,5
Dnevi vezave kratkoročnih poslovnih obveznosti	78,1	101,2	83,5	101,3	64,4	107,3	78,4	76,3
Obračanje sredstev	1,2	92,3	1,1	100	1,8	85,7	1,4	100
Obračanje kapitala	3,4	97,1	3	96,8	4,3	87,8	4,7	114,6
	kovinska industrija		domači kapital		tuji kapital		mešani kapital	
	Vrednost 2012	Index 12/11	Vrednost 2012	Index 12/11	Vrednost 2012	Index 12/11	Vrednost 2012	Index 12/11

Tabela 7: Osnovni podatki glede na izvor kapitala

Največji delež družb je osnovan na mešanem kapitalu, vendar so si razmerja glede izvora kapitala dokaj podobna. Na ravni celotne kovinske industrije se je dobiček pred davki in obrestmi (EBIT) v letu 2012 zmanjšal za 18,2%, podjetja s tujim kapitalom pa izkazujejo upad prihodka za 9,7%. Zaloge v kovinski industriji so se povečale za 1,4%, pri podjetjih s tujim kapitalom pa beležijo porast le-teh, in sicer za 24,7%.

Graf 11: Konkurenčno pozicioniranje glede na izvor kapitala

Na zgornji sliki je izpostavljena primerjava konkurenčne pozicije družb celotne kovinske industrije glede na izvor kapitala. Tako kot prej, smo tudi tukaj za primerjavo vzeli že omenjene parametre (R/Z, L/DV, DV/Z).

Celotna kovinska industrija (zajete so vse družbe) letno ustvari 135.030 € realizacije na zaposlenega, 33.194 € dodane vrednosti ter 69% stroškov dela v dodani vrednosti.

Podjetja domačega kapitala izkazujejo 115.463 € realizacije na zaposlenega, 31.762 € ustvarjene dodane vrednosti na zaposlenega ter imajo 71,6% stroškov dela v dodani vrednosti. Podjetja s kapitalom tujega izvora izkazujejo 226.139 € realizacije na zaposlenega, 39.439 € ustvarjene dodane vrednosti ter imajo 59,5% stroškov dela v dodani vrednosti. Podjetja z mešanim kapitalom izkazujejo 150.863 € realizacije na zaposlenega, 36.181 € ustvarjene dodane vrednosti na zaposlenega ter imajo 66,7% stroškov dela v dodani vrednosti.

3. IZVOZ KOVINSKE INDUSTRIJE

	kovinska industrija		kovinski izdelki	stroji in naprave	vozila in prikolice	druga vozila, plovila	popravila in montaža strojev
	Vrednost 2012	Index 12/11 agregatni					
Število družb	2.715	104,2	1.619	452	100	73	467
Povp. št. zaposlenih po del. urah (celo št.)	53.608,41	104,3	23.961,94	12.920,50	9.735,87	553,49	6.416,66
Prihodki (ne vključujejo sprememb vrednosti zalog)	7.238.737.515	97,8	2.817.701.284	1.491.171.818	2.353.238.610	91.352.261	484.210.593
Kosmati donos od poslovanja	7.225.010.151	98,3	2.798.908.263	1.493.929.568	2.340.851.159	84.899.525	505.358.737
Čisti prihodki od prodaje	7.068.909.150	98,3	2.749.776.415	1.450.558.537	2.313.088.572	87.019.206	467.404.273
Čisti prih. od prodaje na domačem trgu	2.120.985.616	96,9	1.148.901.943	414.291.303	257.735.451	19.327.331	279.875.859
Čisti prihodki od prodaje na tujem trgu	4.947.923.534	98,9	1.600.874.472	1.036.267.234	2.055.353.121	67.691.875	187.528.414
Delež prodaje na tujih trgih (%)	68,4	101,2	56,8	69,5	87,3	74,1	38,7

Tabela 8: Izvoz kovinske industrije v letu 2012

Iz tabele je razvidno, da je po dejavnostih kovinske industrije izvoz največji pri "proizvodnji motornih vozil in prikolic (2,05 mlrd. €)", v "proizvodnji kovinskih izdelkov (1,6 mlrd. €)" ter "strojih in napravah (1,04 mlrd €)". Slovenska kovinska industrija je izvozno usmerjena, deleži izvoza v prihodku povsod presegajo polovico, največji delež izvoza v prihodku je v "proizvodnji motornih vozil in prikolic". V vseh dejavnostih kovinske industrije so se ti deleži od leta 1998 povečevali, v letu 2009 pa je opazen upad za 17%. V letu 2010 pa se je indeks izvoza ponovno obrnil navzgor, in sicer se je v povprečju pri vseh dejavnostih povečal za več kot 10%, v letu 2011 pa še za 7,7%.

V letu 2012 se je trend ponovno obrnil rahlo navzdol, saj beležimo padec izvoza za 1,1%. Dejavnosti "montaža in popravila strojev in naprav" ter "popravila hišnih naprav" edini odstopata od teh trendov, saj sta v osnovi lokalno usmerjeni. Primerjalno med posameznimi dejavnostmi ima največji delež prodaje na tujih trgih (v %) "proizvodnja motornih vozil (87,3)", sledita pa ji "druga vozila in plovila (delež 74,1)" ter "stroji in naprave (delež 69,5)".

Naslednja tabela prikazuje deleže izvoza kovinske industrije za nekatere dejavnosti:

šifra dejavnosti in njen opis	število družb	čisti prihodki od prodaje na tujem trgu	indeks izvoza 2012/2011	delež v izvozu kov.ind. (v%)
29.100 - Proizvodnja motornih vozil	12	904.201.015	81,3	18,27%
29.320 - Pro.drugih delov in opreme za mot. vozila	61	810.921.740	100,3	16,39%
25.500 - Kovanje, stiskanje, valjanje kovin	44	435.154.499	93,0	8,79%
29.200 - Pro. karoserij za vozila; pro. prikolic	28	340.230.366	105,6	6,88%
25.110 - Pro. kovin. konstrukcij in njihovih delov	340	319.285.892	107,9	6,45%
25.620 - Mehanska obdelava kovin	475	298.599.863	110,7	6,03%
25.990 - Proizv. drugje nerazvščen. kovin.izdelkov	296	239.780.453	92,0	4,85%
28.220 - Proizv. dvigalnih in transportnih naprav	49	216.566.950	114,8	4,38%
33.200 - Montaža industrijskih strojev in naprav	161	161.923.891	125,3	3,27%
25.731 - Proizvodnja ročnega orodja	13	132.257.715	100,6	2,67%
28.990 - Proizv. strojev za dr. posebne namene	78	108.868.809	117,9	2,20%
28.300 - Proizv. kmetijskih in gozdarskih strojev	34	103.634.774	89,9	2,09%
28.130 - Proizvodnja črpalk in kompresorjev	15	101.489.192	82,4	2,05%
25.732 - Proizvodnja orodja za stroje	139	86.808.388	108,1	1,75%
28.140 - Proizvodnja pip in ventilov	17	86.201.561	82,4	1,74%
25.720 - Proizvodnja ključavnic, okovja	16	84.184.867	93,8	1,70%
28.150 - Pro. ležajev, zobnik za mehan.prenos energ	22	65.200.663	97,8	1,32%
28.250 - Proizvodnja hladilnih in prezračevalnih naprav	47	47.485.988	95,6	0,96%
ostalo
panoge kovinske industrije skupaj:	2715	4.947.923.534	98,9	100,00%

Tabela 9: Izvoz kovinske industrije - panoge izvoznice

Kovinska industrija izvažava v vse države sveta. Tradicionalno so države najmočnejšega izvoza Nemčija, Francija, Avstrija in Italija. Geografska usmeritev ostaja podobna tudi v letu 2012.

država namena	Izvoz v mio €
NEMČIJA	1.492,8
FRANCIJA	636,1
AVSTRIJA	477,4
ITALIJA	284,3
VELIKA BRITANIJA	161,1
NIZOZEMSKA	144,2
SLOVAŠKA	127,4
ALŽIRIJA	119,9
HRVAŠKA	108,6
DANSKA	108,5
OSTALO	1.287,7
Vsi izvozni trgi skupaj	4.947,9

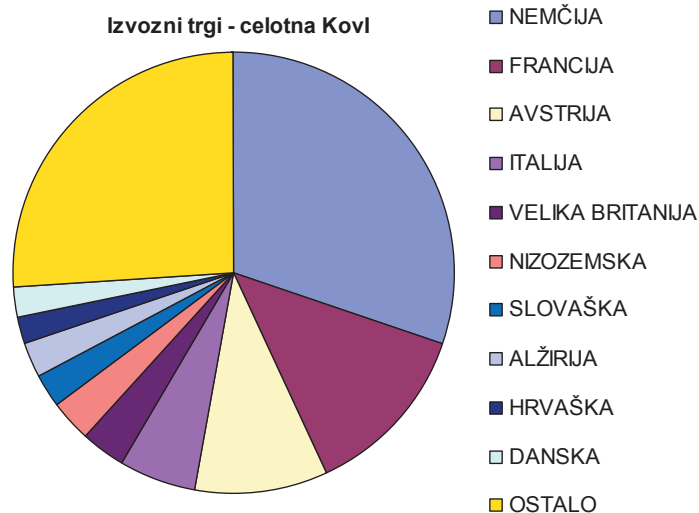

Tabela 10: Izvoz kovinske industrije po državah

Celoten izvoz za kovinsko industrijo za leto 2012 kaže na upad izvoza, še vedno pa se največ izvažava v Nemčijo (1.492,8 mio €), ki še vedno ostaja najpomembnejši izvozni trg. Vrednosti izvoza si nato sledijo po naslednjih treh največjih blagovno-izvoznih partnericah: Francija (636,1 mio €), Avstrija (477,4 mio €) in Italija (284,3 mio €).

4. GIBANJA KOVINSKE INDUSTRIJE V EU

Gibanje trendov poslovanja kovinske industrije v EU povzemamo po letnem poročilu ORGALIME

ORGALIME je zveza združenj industrije kovinskih izdelkov, strojegradnje in elektro ter elektronske industrije; povezuje 35 združenj v 23 državah Evrope. Podatki v nadaljevanju zajemajo rezultate, ocene in napovedi članic. Na osnovi informacij v času izdaje letnega poročila ORGALIME je bila skupna proizvodnja tako imenovane tehnične industrije v letu 2012 1.840 mlrd € (v 2011 1,855 mlrd. €), izvoz blaga je v letu 2012 znašal 556,8 (v 2011 521,5 mlrd. €) mlrd €; skupaj zaposluje okoli 10,3 mio delojemalcev (v 2011 10,2).

ORGALIME ekonomisti zbirajo in analizirajo zadnje podatke ter oblikujejo napovedi za tehnične industrije vsako leto. Podatki pokrivajo naslednja področja: kovinske proizvode, stroje in naprave ter električne in elektronske aparate. Navedeni sektorji sodijo v poglavja 25. do 28. NACE rev. 2 nomenklature.

leto	proizvodnja (mlrd €)	izvoz izven EU (mlrd €)	investicije (mlrd €)	zaposleni (mio)
2012	1.840	556,8	52,0	10,3
2011	1.855	521,5	Ni podatka	10,2
2010 (popr)	1.545	462	46,5	9,7
2009	1.427	981 (EU+izven)	Ni podatka	10,6
2008	1.885	472	62,4	11,1
2007	1.813	448	59,4	10,9
2006	1.779	417	47,5	10,6
2005	1.598	461	42	10,0

2012: Spodbuden start, nato upočasnjevanje preko leta

Evropske tehnične industrije so v leto 2012 vstopile po močni rasti v predhodnem letu. Zaradi naraščajoče negotovosti, ki so jo povzročale naraščajoča finančna neravnotežja znotraj evrskega območja, se je poslovna negotovost močno povečevala. Kazalniki poslovnega zaupanja so se poslabševali skozi vse leto.

Sredi 2012 smo opazili, da so naročila vse bolj nezanesljiva. Različne institucije v EU, ki so izvajale mesečne preglede poslovanja, so to situacijo verno odslikavale. Do decembra 2012 je ta ocena postala žal postala dejstvo.

Po hudi recesiji v letu 2009 in letu močnega okrevanja v 2010 je tehnična industrija v 2011 vstopila z visoko stopnjo poslovnega zaupanja. Zaloge so bile v splošnem ocenjene kot rahlo nadpovprečne; nekatere pod dejavnosti so povečevale proizvodnjo z dvo-številčnimi indeksi.

Rahel upad proizvodnje:

Tehnične industrije v EU so izkazovale pozitivno rast v prvih dveh kvartalih. Rezultati tretjega kvartala so bili na ravni tretjega kvartala predhodnega leta. V zadnji četrtini leta 2012 pa se je proizvodnja zmanjšala, kar je povzročilo v povprečju negativno rast (- 1%).

Globalni trg:

Po navedbah IMF se je svetovni BDP povečal za zdravih 3,8% v 2011, a se je njegova rast zmanjšala na 3,3% v letu 2012. Proizvodnja investicijskega blaga se je v letu 2012 zmanjšala. Povpraševanje po proizvodih gradbenega sektorja je ostala na nizkih ravneh prejšnjih let. Nižja izkoriščenost kapacitet v vsej EU predelovalni industriji in zato manjše potrebe po nadgradnji proizvodnih zmogljivosti, je vsekakor negativno vplival na rezultat tehničnih industrij. Tovrstna povpraševanja so se večinoma osredotočena na racionalizacijo in golo nadomeščanje opreme. Izvozno (izven EU) povpraševanje je bilo v splošnem povečano v 2012 in je uravnesilo zmanjšano rast

povpraševanja v EU. Kot močan trg so nastopale ZDA in nekaj azijskih in latinsko ameriških trgov. Veliko razočaranje v 2012 je bila Kitajska, saj je večina ORGALIME sektorjev doživela močan upad izvoza tja.

Strojegradnja

Evropska strojogradnja je dosegla letni prihodek v višini okoli 630 milijard v 2012, zaposluje 2,9 milijona ljudi. Zaradi že omenjenih nižjih naročil iz EU je bilo pomembno, da so tuji trgi podajali naročali več. Posebne zaskrbljenosti je deležno zmanjšanje izvoza EU strojogradnje na Kitajsko. Izvoz v ZDA se je povečal, a kljub temu je v splošnem izvoz strojev v letu 2012 manjši kot leto poprej. Strojogradnja je v letu 2011 doživela opazno rast (+11,5%), in je raven proizvodnje v letu 2012 obdržala (ni rasti).

Nekateri sektorji strojogradnje so v letu 2012 nadaljevali s svojo rastjo, kot npr. manipulacija materialov in proizvodnja električnega ročnega orodja. Prav tako se je leto 2012 končalo uspešno za proizvajalce strojev za obdelavo kovin. Po drugi strani, pa se je proizvodnja močno zmanjšala v panogi proizvodnja strojev za posebne namene (ki so največkrat namenjeni ostalim predelovalnim panogam) ter na področju gradbeništva in rudarstva.

Kovinski izdelki

Sektor pokriva široko paleto proizvodov, vključno z orodji in dokončanimi kovinskimi izdelki (cca 40 % proizvodnje), odkovki, ulitki, bojlerji in kovinski kontejnerji; prav tako pa tudi površinsko obdelavo in preoblikovanje.

Vrednost proizvodnje sektorja v letu 2012 je ocenjena na 470 milijard €, število zaposlenih pa na 3,3 milijone. Sektor v velikem deležu proizvaja elemente ali izdelke, ki se v drugih industrijskih sektorjih (strojogradnja, avtomobilska industrija) uporabljajo kot vhodni material.

Rezultati tega sektorja so se v letu 2012 zmanjšali za 3%. V tem delu tehničnih industrij je delež izvoza v prodaji opazno nižji kot drugje. Izvoz je zrasel za skromne 4% v 2012 (2011 + 13%). Naročila so upadla v vseh velikih pod-dejavnostih, najbolj pa so bile prizadete dejavnosti kovanja in stiskanja.

Zaposlenost rahlo raste

Ocenjuje se, da je dejanska zaposlenost v EU tehničnih industrijah v letu 2012 porasla za 0,5%, kar pomeni skupno cca 10,3 mio ljudi. Tak razvoj dogodkov je presenetljiv, ker kaže na slabšo produktivnost (v luči zmanjšanja proizvodnje). Glede na kratkoročne kazalnike zaposlenosti, se je večina tega porasta zgodila v prvi polovici leta. V zadnjem kvartalu 2012 se je zaposlenost nekoliko zmanjšala. To lahko pripišemo dvema razlogoma: naporom, da bi se zmanjšala rast cene enote dela in potrebi po ustreznem odgovoru na mednarodno rast produktivnosti.

POGLEDI NA 2013

V zadnjih šestih mesecih je opazno rahlo upočasnjevanje poslovnih aktivnosti v EU tehničnih industrijah. Uardni podatki kažejo, da so poslovna pričakovanja v začetku 2013 višja kot prejšnje leto. Rast v EU se ne odraža povsem v povečanih naročilih za tehničen industrije zaradi več razlogov: nizka dobičkonosnost, zmanjšanje proizvodnje v veliko predelovalnih sektorjih, niza verjetnost za finančno uravnoteženje, nezadovoljivo stanje trga dela.

Močna prisotnost zaskrbljenosti zaradi naraščajočih tveganj in globalnih neuravnoteženosti zunaj EU

Tako ORGALIME ekonomisti pričakujejo zelo skromno izboljšanje splošne poslovne industrijske klime v 2013. Verjamejo, da bo prisotna le skromna rast proizvodnje (cca 1%). Močno vpliven bo razvoj investicijskega vzdušja v Evropi. Če bo to po mnogih letih pokazalo znake oživljanja, bo to vsekakor spodbudno vplivalo na tehnične industrije.

Rast obsega proizvodnje v letu ORGALIME industrija	2008 (v %) ocena	2009 (v %) ocena	2010 (v %) ocena	2011 (v %) ocena	2012 (v %) ocena
Proizvodnja kovinskih izdelkov	-1,1	-18,3	+6,7	+6,9	-3,0
Proizvodnja strojev in naprav	+3,2	-20,1	+6,1	+11,7	0,0
Proizvodnja električne in elektronske opreme, IKT	0,0	-16,7	+9,7	+5,5	-1,8
Skupaj ORGALIME industrija	+0,9	-18,4	+7,5	+7,8	-1,0

5. PREGLED POSAMEZNIH RAZREDOV DEJAVNOSTI KOVINSKE INDUSTRIJE

5.1. PROIZVODNJA KOVINSKIH IZDELKOV – SKD 25

Proizvodnja kovinskih izdelkov vključuje naslednje dejavnosti:

- 25.1- Proizvodnja gradbenih kovinskih izdelkov
- 25.2- Proizvodnja kotlov za centralno ogrevanje, kovinskih rezervoarjev in cistern
- 25.3- Proizvodnja parnih kotlov, razen kotlov za centralno ogrevanje
- 25.4- Proizvodnja orožja in streliva
- 25.5- Kovanje, stiskanje, vtiskovanje in valjanje kovin; prašna metalurgija
- 25.6- Površinska obdelava in prekrivanje kovin; mehanska obdelava kovin
- 25.7- Proizvodnja jedilnega pribora, ključavnic, okovja, orodja
- 25.9- Proizvodnja drugih kovinskih izdelkov

5.1.1. Prihodek, zaposlenost, dodana vrednost, dobiček, strošek dela in izvoz proizvodnje kovinskih izdelkov

Kadar so v agregatu zajete manj kot tri družbe oz. ima ena prevladujočo vlogo, podatek za ta agregat ni objavljen (je zaupne narave). V panogi Proizvodnja kovinskih izdelkov so to agregati podpanog 25.3- Proizvodnja parnih kotlov, razen kotlov za centralno ogrevanje in 25.4- Proizvodnja orožja in streliva.

V tabeli 11 so prikazani osnovni podatki po dejavnostih proizvodnje kovinskih izdelkov v letu 2012.

	kovinski izdelki		25.1.	25.2.	25.5.	25.6.	25.7.	25.9.
	Vrednost 2012	Index 12/11 agregatni	Vrednost 2012	Vrednost 2012	Vrednost 2012	Vrednost 2012	Vrednost 2012	Vrednost 2012
Število družb	1.619	103,5	421	28	44	565	175	377
Povp. št. zaposlenih po del. urah (celo št.)	23.961,94	99,7	6.229,63	701,8	996,68	5.222,06	5.771,70	5.021,83
Prihodki (ne vključujejo sprememb vrednosti zalog)	2.817.701.284	96,8	621.494.250	51.003.512	685.135.480	368.044.374	475.817.065	591.297.585
Kosmati donos od poslovanja	2.798.908.263	96,6	615.696.472	51.228.875	679.136.371	365.793.468	474.799.347	586.886.372
Čisti prihodki od prodaje	2.749.776.415	97,5	603.779.061	49.593.288	676.002.818	361.595.787	459.427.280	578.845.445
Čisti prih. od prodaje na domačem trgu	1.148.901.943	94,6	267.306.795	20.743.416	240.848.319	188.402.443	155.361.395	258.909.358
Čisti prihodki od prodaje na tujem trgu	1.600.874.472	99,8	336.472.266	28.849.872	435.154.499	173.193.344	304.065.885	319.936.087
Odhodki	2.791.755.529	96,8	614.875.888	53.191.931	679.503.463	348.688.262	487.929.649	576.396.570
Stroški blaga, materiala in storitev	2.053.606.456	95,9	425.248.347	34.449.610	627.746.787	214.646.254	295.874.031	425.223.511
Stroški dela	512.591.137	101	132.028.640	14.521.546	25.301.237	102.015.011	130.895.885	107.169.322
Amortizacija	120.046.125	100,3	23.833.321	2.370.855	15.698.077	18.533.862	32.288.937	27.303.660

POSLOVNI IZID	71.262.823	92,5	22.913.102	-603.434	7.469.395	22.347.638	6.181.304	18.694.110
FINANČNI IZID	-47.060.676	131,7	-17.263.264	-1.226.455	-2.734.601	-3.832.610	-16.518.412	-5.496.811
Dobiček pred davki in obrestmi (EBIT)	71.262.823	92,5	22.913.102	-603.434	7.469.395	22.347.638	6.181.304	18.694.110
Dobiček pred davki, obrestmi in amortizacijo (EBITDA)	211.216.535	94,7	52.925.417	1.914.629	24.466.183	43.740.300	43.170.921	50.716.391
Davek iz dobička	9.084.550	68,4	2.433.774	151.862	288.634	2.611.281	1.034.999	2.558.795
Čisti dobiček	76.900.555	106,8	20.795.570	1.097.520	4.506.864	21.218.131	11.053.905	18.204.801
Čista izguba	53.072.936	138,9	15.638.801	2.624.439	380.556	4.585.454	22.015.014	6.356.967
Dodana vrednost (DV)	723.807.672	99,1	184.954.057	16.436.175	49.767.420	145.755.311	174.066.806	157.885.713
SREDSTVA	2.425.076.542	98,9	596.004.263	50.078.572	306.375.612	289.429.342	636.951.474	516.558.875
Zaloge	385.007.649	96,8	64.611.030	7.716.048	74.006.139	23.853.300	127.002.739	82.750.484
Kapital	918.859.129	100,4	228.172.337	12.000.440	99.700.233	113.898.183	252.592.810	218.470.438
Stopnja samofinanciranja (%)	37,9	101,6	38,3	24	32,5	39,4	39,7	42,3
Razmerje med tujimi in lastnimi viri	1,52	97,4	1,47	3,04	2,05	1,4	1,41	1,26
Koeficient zadolženosti	0,58	98,3	0,57	0,73	0,67	0,57	0,56	0,55
EBITDA v prihodkih od prodaje (%)	7,7	97,5	8,8	3,9	3,6	12,1	9,4	8,8
Celotna gospodarnost	1,01	100	1,01	0,96	1,01	1,06	0,98	1,03
Dobičkovnost prodaje PM	0,04	100	0,05	0,03	0,01	0,07	0,03	0,04
Donosnost kapitala - ROE (%)	2,6	69,3	2,29	-12,39	4,1	15,31	-4,25	5,49
Donosnost sredstev - ROA (%)	0,99	70,7	0,88	-2,96	1,34	5,98	-1,7	2,28
Prihodki od prodaje na zaposlenega (EUR)	117.591	97,1	99.764	72.675	687.418	70.479	82.440	117.745
Delež prodaje na tujih trgih (%)	56,8	103,1	54,1	56,6	63,5	47,1	63,9	54,1
Stroški dela na zaposlenega (EUR)	21.392	101,3	21.194	20.692	25.386	19.535	22.679	21.341
Plače na zaposlenega (EUR)	15.712	101,6	15.672	15.404	18.685	14.437	16.549	15.529
Dodana vrednost na zaposlenega (EUR)	30.207	99,4	29.689	23.420	49.933	27.911	30.159	31.440
Stroški dela v dodani vrednosti (%)	70,8	101,9	71,4	88,4	50,8	70	75,2	67,9

Čisti dobiček na zaposlenega (EUR)	3.209	107,1	3.338	1.564	4.522	4.063	1.915	3.625
Čista izguba na zaposlenega (EUR)	2.215	139,4	2.510	3.740	382	878	3.814	1.266
Dnevi vezave zalog	53,9	104,1	39,9	54,5	40,5	26,8	106,4	57,7
Dnevi vezave kratkoročnih poslovnih terjatev	75,5	99,2	91,8	65,6	45	77,9	88,6	80,7
Dnevi vezave kratkoročnih poslovnih obveznosti	76	101,9	93,8	109,4	29,5	88,5	97,9	81,5
Obračanje sredstev	1,1	91,7	1	1	2,2	1,3	0,7	1,1
Obračanje kapitala	3	96,8	2,7	4	6,7	3,3	1,8	2,7
	kovinski izdelki		25.1.	25.2.	25.5.	25.6.	25.7.	25.9.
	Vrednost 2012	Index 12/11 agregatni	Vrednost 2012	Vrednost 2012	Vrednost 2012	Vrednost 2012	Vrednost 2012	Vrednost 2012

Tabela 11: Prihodek, zaposlenost, dodana vrednost, ... "proizvodnja kovinskih izdelkov (SKD 25)"

Proizvodnja kovinskih izdelkov v letu 2012 beleži predvsem padec indeksov. Prihodki so na ravni celotne dejavnosti SKD 25 padli za 3,2, največ prihodkov pa je ustvarila dejavnost SKD 25.5 (kovanje, stiskanje, vtiskovanje in valjanje kovin in prašna metalurgija), in sicer v višini 685,1 mio €. Najmanj je ustvarila dejavnost SKD 25.2 (proizvodnja kotlov za centralno ogrevanje, kovinskih rezervoarjev in cistern), in sicer okoli 51 mio €.

Celoten izvoz dejavnosti je ostal podoben kot v letu 2011 (za 0,2% nižji) in je znašal 1,6 mlrd €, dobiček pred davki (EBIT) pa je zabeležil padec, in sicer za 7,5%. Dodana vrednost na zaposlenega dosega 30.207 € in je malenkost nižja kot leta 2011. Najvišjo so imeli v dejavnosti "kovanje, stiskanje, vtiskovanje in valjanje kovin in prašna metalurgija (25.5)", in sicer je ta znašala 49.993 €, najnižjo pa v dejavnosti "proizvodnja kotlov za centralno ogrevanje, kovinskih rezervoarjev in cistern (SKD 25.2)", in sicer je znašala 23.420 €. Dobičkonosnost (ROE in ROA) sta v letu 2012 beležili padec (ROE 30,7 %, ROA 29,3 %). Delež stroškov dela v ustvarjeni dodani vrednosti se je povešal za 1,9% in znaša 70,8%. Stroški dela na zaposlenega so se v letu 2012 povešali za 1,3% in dosegli vrednost 21.392 €.

5.1.2. Družbe

V nadaljevanju je **po abecednem vrstnem redu** navedenih po deset največjih družb proizvodnje kovinskih izdelkov glede na ustvarjeno dodano vrednost ter velikostni razred družbe.

mikro družbe

največjih deset po dodani vrednosti

CENTER ISI INVALIDSKO PODJETJE, D.O.O.
 DOMEL IP INVALIDSKO PODJETJE, D.O.O.
 FISKUS, PODJETJE ZA PROIZVODNJO IN PREDELAVO, D.O.O.
 I.M.S.S. D.O.O., INDUSTRIJSKA MONTAŽA IN SPECIALIZIRAN SERVIS
 KIG VAR PROIZVODNJA, TRGOVINA, INŽENIRING D.O.O.
 LASERTEHNIK MARFIN, PROIZVODNJA, TRGOVINA, TURIZEM IN STORITVE, D.O.O.
 ORODJARSTVO GORJAK DRUŽBA ZA PROIZVODNJO, TRGOVINO IN STORITVE, D.O.O.
 TEHMONT, DRUŽBA ZA PROIZVODNJO IN STORITVE, D.O.O.
 UNIMAS MEHANSKA OBDELAVA KOVIN, ZAPOSLOVANJE IN STORITVE D.O.O.
 ŽLINDRA, PODJETJE ZA GALVANSKO OBDELAVO IN SVETOVANJE, D.O.O.

male družbe

največjih deset po dodani vrednosti

GRIESHABER LOGISTIKA D.O.O.
HIDRO MAT, MONTAŽA, STORITVE IN SVETOVANJE D.O.O.
INKOS DRUŽBA ZA INŽENIRING, KONSTRUKCIJE IN STROJEGRADNO D.O.O. KRMELJ
KAČAR DRUŽBA ZA VARJENJE, MONTAŽO IN STROJNO OBDELAVO D.O.O.
KAL PODJETJE ZA KOOPERACIJO, VZDRŽEVANJE, INŽENIRING IN MARKETING D.O.O.
LIVAR STORITVE D.O.O.
ORODJARNA & INŽENIRING ALBA ORODJARSTVO, INŽENIRING IN PROIZVODNJA D.O.O.
RSM KOMPONENTE - PROIZVODNJA AVTOMOBILSKIH DELOV D.O.O.
TOVARNA MERIL KOVINE PROIZVODNJA KOVINSKIH MERIL D.D.
WILLY STADLER PROIZVODNJA IN TRGOVINA D.O.O.

srednje družbe

največjih deset po dodani vrednosti

CNC P&K PROIZVODNJA IN TRGOVINA D.O.O.
EMO - ORODJARNA PROIZVODNA DRUŽBA D.O.O.
GORENJE ORODJARNA, D.O.O., VELENJE, PARTIZANSKA 12
KOLEKTOR ORODJARNA NAČRTOVANJE IN IZDELAVA ORODIJ TER ORODJARSKÉ STORITVE D.O.O.
MAGNETI LJUBLJANA PODJETJE ZA PROIZVODNJO MAGNETNIH MATERIALOV, D.D.
METALVAR PROIZVODNO, GRADBENO, TRGOVSKO IN STORITVENO PODJETJE D.O.O.
METREL MEHANIKA, SESTAVNI DELI IN NAPRAVE D.O.O.
NOŽI RAVNE PODJETJE ZA PROIZVODNJO NOŽEV IN REZIL D.O.O.
ŠUMER PODJETJE ZA PROIZVODNJO, TRGOVINO IN STORITVE D.O.O.
VALJI, PROIZVODNJA VALJEV IN ULITKOV D.O.O.

velike družbe

največjih deset po dodani vrednosti

AHA EMMI, PREDELAVA ALUMINIJA, D.O.O.
ARCONT, PROIZVODNJA BIVALNIH ENOT D.D.
IMPOL FOLIJE IN TRAKOVI, PROIZVODNJA, TRGOVINA IN STORITVE D.O.O.
IMPOL PALICE, CEVI IN PROFILI, PROIZVODNJA, TRGOVINA IN STORITVE D.O.O.
IMPOL, INDUSTRIJA METALNIH POLIZDELKOV, D.O.O.
KOVINOPLASTIKA LOŽ INDUSTRIJA KOVINSKIH IN PLASTIČNIH IZDELKOV D.D.
LAMA OKOVJA - MONTAŽNI SISTEMI - ORODJA - TRGOVINA, D.D.
NIKO, KOVINARSKO PODJETJE, D.O.O., ŽELEZNIKI
TRIMO INŽENIRING IN PROIZVODNJA MONTAŽNIH OBJEKTOV, D.D.
UNIOR KOVAŠKA INDUSTRIJA D.D.

5.1.3. Izvoz

V vseh dejavnostih skupine "proizvodnja kovinskih izdelkov (SKD 25)", se je skupni čisti prihodek od prodaje na tujem trgu v letu 2012 znižal za 0,2%. Največjo rast je imela dejavnost "površinska obdelava in prekrivanje kovin (SKD 25.6)", in sicer se je ta v primerjavi z letom 2011 povečala za 21,2%!

Največji izvoz ter največji delež prihodka ustvarjenega s prodajo na tujih trgih je imela dejavnost "kovanje, stiskanje, vtiskovanje in valjanje kovin ter prašna metalurgija (SKD 25.5)". Izvoz dejavnosti je dosegel 435,1 mio €, oziroma 27,2% delež celotne SKD 25. Celotna dejavnost je imela 1,6 milijarde evrov prihodkov od prodaje na tujem trgu, največji delež izvoza pa je imela dejavnost 25.7 - Proizvodnja jedilnega pribora, ključavnic, okovja, orodja, in sicer je ta znašal 63,9%.

Deleži izvoza proizvodnje kovinskih izdelkov po državah

država namena	Izvoz v mio €
NEMČIJA	510,4
AVSTRIJA	258,7
ITALIJA	112,0
FRANCIJA	74,5
HRVAŠKA	49,7
MADŽARSKA	46,9
ČEŠKA REPUBLIKA	45,6
ŠVICA	40,8
SLOVAŠKA	40,7
RUSKA FEDERACIJA	36,7
OSTALO	385,1
Skupaj izvoz dejavnosti 25	1.600,9

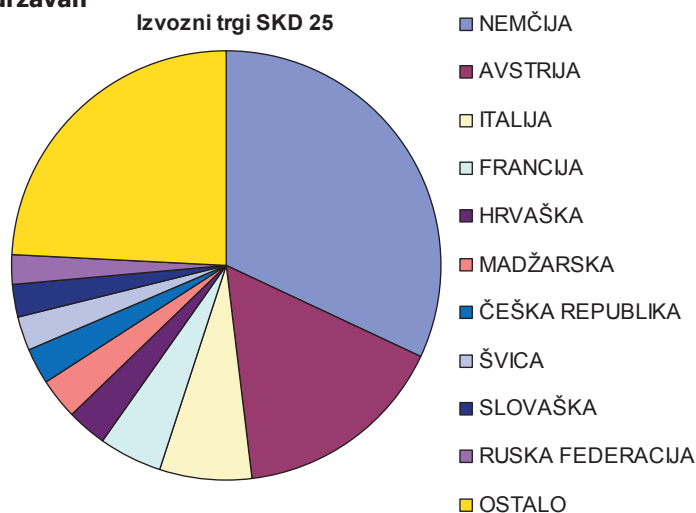

Tabela 12: Deleži izvoza dejavnosti "proizvodnja kovinskih izdelkov" po državah

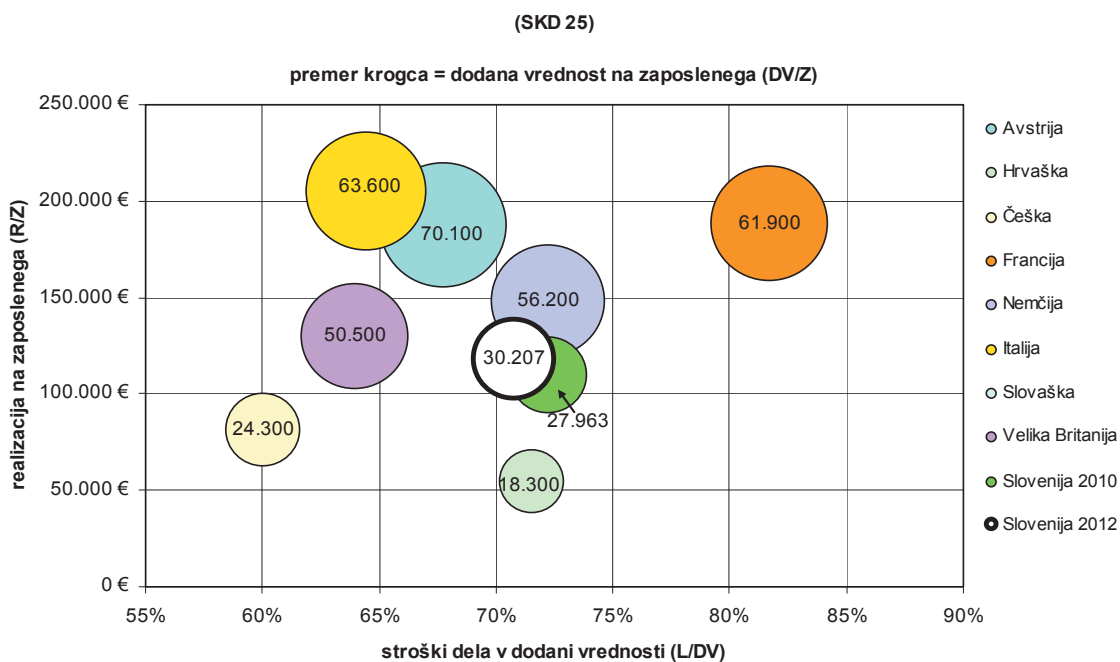
Pregled izvoza proizvodnje kovinskih izdelkov pokaže, da se tudi v tej dejavnosti največ izvozi v Nemčijo, Avstrijo, Italijo, Francijo in Hrvaško. Vrednosti izvoza v posamezne države so razvidni iz tabele.

5.1.4. Primerjave z mednarodnim okoljem

Primerjava s proizvodnjo kovinskih izdelkov v posameznih državah EU je narejena s tremi kazalniki konkurenčnosti, ki so opisani v drugem poglavju v točki produktivnost. Primerjava je izvedena za leto 2010, saj za države Evropske unije v bazah Eurostata ni novejših podatkov. Kot dodatna entiteta je v sliko leta 2010 vključena »Slovenija (2012)«.

Primerjava po R/Z, L/DV, DV/Z z mednarodnim okoljem - EU za dejavnost Proizvodnja kovinskih izdelkov, razen strojev in naprav (SKD 25)

Rezultate primerljivih panog v EU povzemamo po Eurostatu, kjer so najnovejši popolni podatki za leto 2010

Graf 12: Primerjava dejavnosti "proizvodnja kovinskih izdelkov, razen strojev in naprav (SKD 25)" po R/Z, L/DV, DV/Z - EU

Iz diagrama 12 - dejavnost (SKD 25) Proizvodnja kovinskih izdelkov, razen strojev in naprav - je razvidno, da se države EU pri realizaciji na zaposlenega (R/Z) v letu 2010 gibljejo med 54.000€ in 205.000€; prednjači Italija z dobrimi 205.000€ realizacije. Slovenija v letu 2010 z realizacijo slabih 110.000€ zaostaja za skupino vodilnih. V razmerju stroškov dela glede na ustvarjeno dodano vrednost pri proizvodnji kovinskih izdelkov v celoti za leto 2010, so države razvrščene nekako v razponu med 60% in 85% (Slovenija 72%). Najvišji delež stroškov dela v dodani vrednosti je v Franciji (82%).

Najvišjo ustvarjeno dodano vrednost na zaposlenega imajo Italija, Avstrija, Francija, Nemčija in Velika Britanija. Pri dodani vrednosti na zaposlenega (DV/Z) se vrednosti gibljejo med 18.000€ in 70.000€, kjer so najbolj razvite države precej izenačene, izstopa le Avstrija z 70.100 € dodane vrednosti na zaposlenega. Višina realizirane dodane vrednosti na zaposlenega (DV/Z) za leto 2010 pri Sloveniji znaša slabih 28.000€.

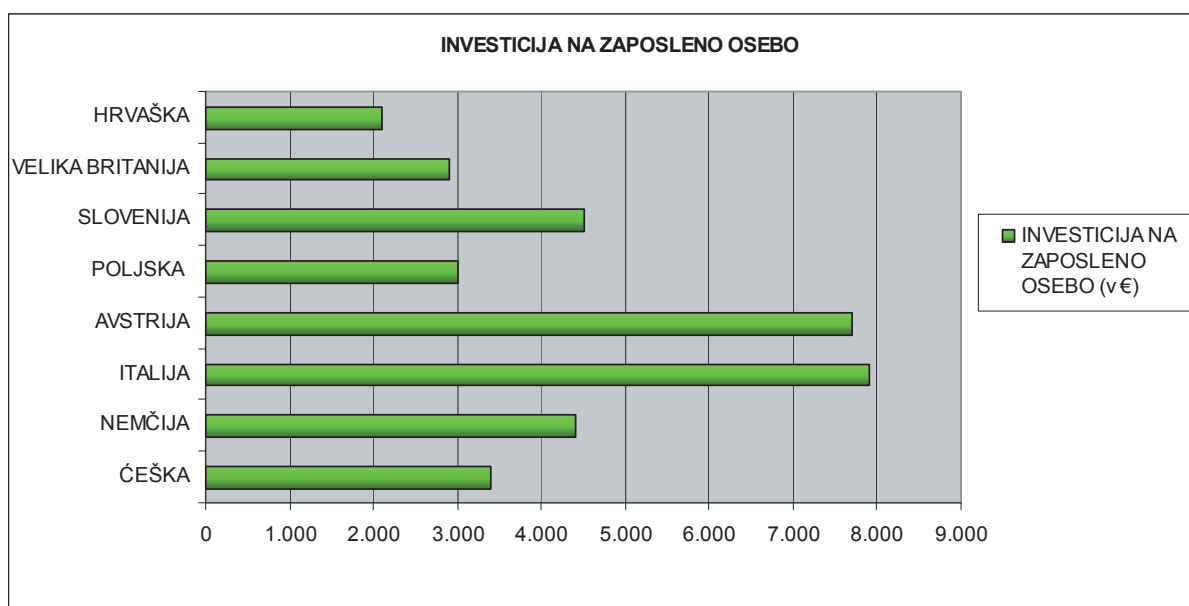
Slika Slovenije v letu 2012 glede na leto 2010 kaže na izboljšanje stanja v panogi. Vsi trije parametri so se izboljšali; dodana vrednost na zaposlenega za slabih 2 tisoč €, realizacija na zaposlenega je višja za okoli 8 tisoč €, stroški dela v dodani vrednosti pa so se znižali za dober odstotek.

5.1.4.1. Investicije v panogi

PROIZVODNJA KOVINSKIH IZDELKOV RAZEN STROJEV IN NAPRAV (SKD 25)	DRŽAVA	DELEŽ PRIHODKA VLOŽENEGA V INVESTICIJO DEJAVNOSTI	INVESTICIJA NA ZAPOSLENO OSEBO (v €)
	ČEŠKA	5,3%	3.400
	NEMČIJA	3,2%	4.400
	ITALIJA	5,5%	7.900
	AVSTRIJA	4,5%	7.700
	POLJSKA	5,0%	3.000
	SLOVENIJA	4,9%	4.500
	VELIKA BRITANIJA	2,5%	2.900
	HRVAŠKA	5,0%	2.100

Tabela 13: Investicije v panogi SKD 25

Pri proizvodnji kovinskih izdelkov (SKD 25) lahko vidimo, da se delež prihodka, vloženega v investicijo dejavnosti giblje od 2,5% (Velika Britanija) do 5,5% (Italija). Pri vseh državah delež vloženih sredstev ne presega 6%. Če to izrazimo v denarnih enotah lahko vidimo, da največ denarja vloži Italija (7.700€), medtem ko Slovenija za to nameni 4.500€.

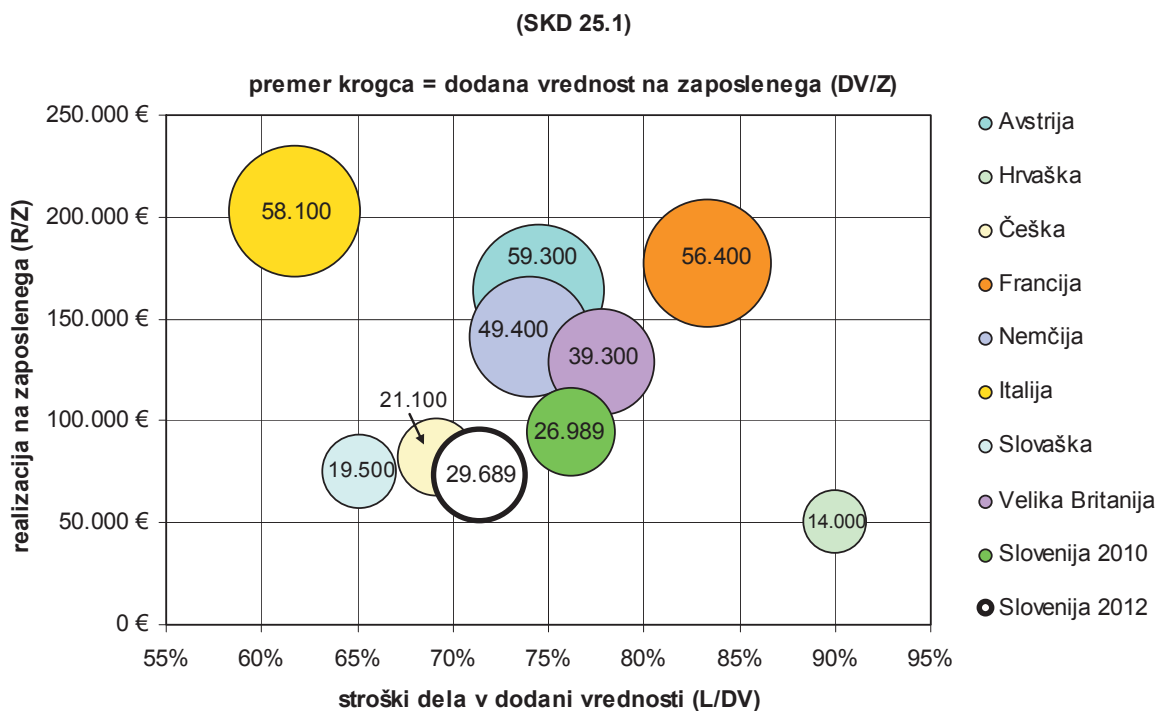

Graf 13: Investicije v panogi SKD 25

Za dejavnosti proizvodnje kovinskih izdelkov, ki predstavljajo največji delež prihodka in zaposlenih, so v nadaljevanju prikazane primerjave z posameznimi evropskimi državami.

5.1.4.2. Primerjava po R/Z, L/DV, DV/Z z mednarodnim okoljem – EU za dejavnost Proizvodnja gradbenih kovinskih izdelkov (SKD 25.1)

Rezultate primerljivih panog v EU povzemamo po Eurostatu, kjer so najnovejši popolni podatki za leto 2010

Graf 14: Primerjava dejavnosti "proizvodnja gradbenih kovinskih izdelkov (SKD 25.1)" po R/Z, L/DV, DV/Z – EU

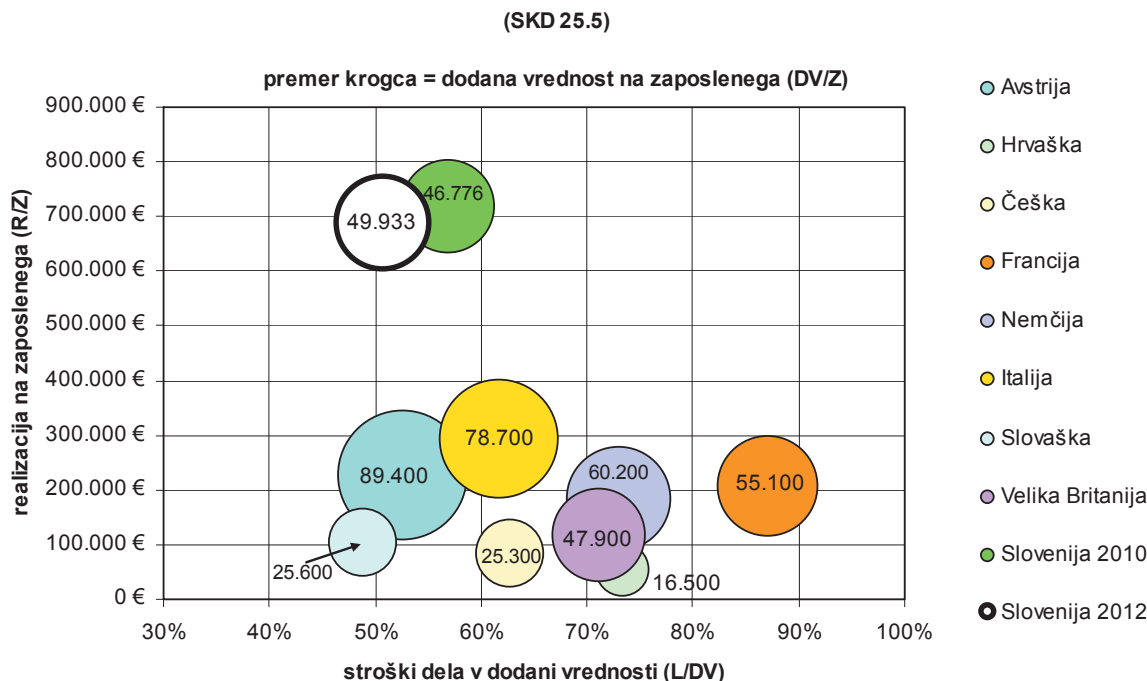
V proizvodnji gradbenih kovinskih izdelkov je pri večjih proizvajalkah opazen večji razpon pri stroških dela v dodani vrednosti. Ta se giblje med 60% in 85% (Francija). Najnižje stroške dela v dodani vrednosti ima Italija, in sicer dobrih 61%. Stroški dela v dodani vrednosti za Slovenijo v letu 2010 dosegajo dobrih 76% in so nekako na sredini med izbranimi državami.

Pri realizaciji na zaposlenega (R/Z) se države EU v letu 2010 gibljejo med 50.000€ in dobrih 200.000€; prednjači Italija z 202.788€. Slovenija s polovico slabšo realizacijo (slabih 94.000€) dokaj zaostaja za skupino vodilnih proizvajalk. Vrednosti dodane vrednosti na zaposlenega (DV/Z) se gibljejo med 14.000€ in 60.000€, kjer so si najbolj razvite države precej podobne, najvišjo vrednost pa dosega Avstrija, in sicer z 59.300€ oz. skoraj 5.000€ manj kot leto poprej. Slovenija je imela v letu 2010 ustvarjene 26.989€ dodane vrednosti na zaposlenega (DV/Z), kar je skoraj enako kot leto poprej.

Številke za Slovenijo v letu 2012 so nekoliko drugačne glede na leto 2010. Stroški dela v dodani vrednosti so se nekoliko zmanjšali, dodana vrednost na zaposlenega je sicer višja, vendar je realizacija na zaposlenega za dobrih 20 tisoč € nižja kot v 2010.

5.1.4.3. Primerjava po R/Z, L/DV, DV/Z z mednarodnim okoljem – EU za dejavnost Kovanje, stiskanje, vtiskovanje in valjanje kovin; prašna metalurgija (SKD 25.5)

Rezultate primerljivih panog v EU povzemamo po Eurostatu, kjer so najnovejši popolni podatki za leto 2010

Graf 15: Primerjava dejavnosti "kovanje, stiskanje, vtiskovanje in valjanje kovin (SKD 25.5)" po R/Z, L/DV, DV/Z – EU

Opomba: nepričakovana pozicija krožca Slovenija 2012 je posledica dejstva, da se je eno izmed nosilnih podjetij te dejavnosti v letu 2007 prestrukturiralo. Zgornji graf je tako kot ostali narejen na osnovi uradnih podatkov AJ PES za 2012; če izvzamemo zgoraj opredeljeno podjetje, je dodana vrednost (DV/Z) za panogo 29.120 €.

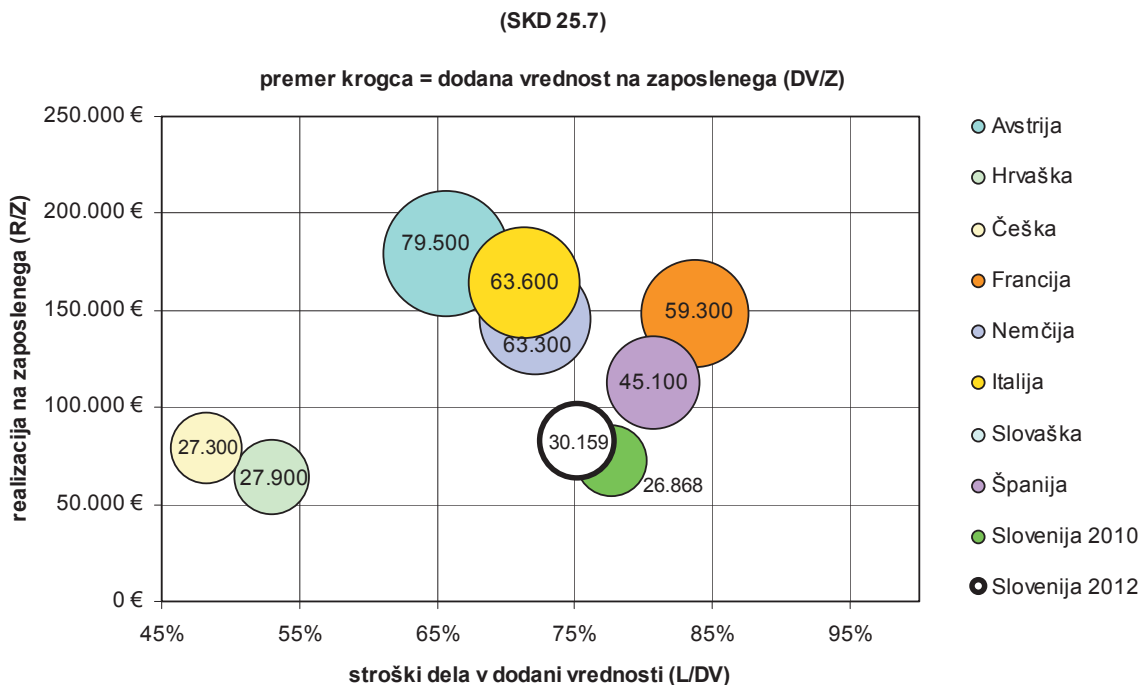
Pri kovanju, stiskanju, vtiskovanju in valjanju kovin ter prašni metalurgiji, v letu 2010 od vseh velikih držav proizvajalk najbolj izstopa Avstrija, ki ima dodano vrednost na zaposlenega 89.400€. Realizacija na zaposlenega je pri velikih proizvajalkah najvišja v Italiji in znaša dobrih 290.000€. Ostale večje države proizvajalke so grupirane bolj skupaj in so pomaknjene bolj v desno, saj se stroški dela v dodani vrednosti (L/DV) gibljejo med 50% in 90%. Pri dodani vrednosti na zaposlenega (DV/Z) pa se vrednosti pri vseh državah gibljejo med 16.000€ in 90.000€.

Slovenija je imela v letu 2010 nižje stroške dela glede na dodano vrednost od večine držav in najvišjo realizacijo na zaposlenega (715 tisoč €), pri dodani vrednosti na zaposlenega pa se je dokaj približala nekaterim večjim proizvajalkam.

V letu 2012 je Slovenija glede na leto 2010 v dokaj podobnem položaju. Stroški dela v dodani vrednosti so nižji za slabih 6%, dodana vrednost na zaposlenega je višja za slabih 3 tisoč €, realizacija na zaposlenega pa nekoliko nižja v primerjavi z letom 2010.

5.1.4.4. Primerjava po R/Z, L/DV, DV/Z z mednarodnim okoljem – EU za dejavnost Proizvodnja jedilnega pribora, ključavnic, okovja, orodja (SKD 25.7)

Rezultate primerljivih panog v EU povzemamo po Eurostatu, kjer so najnovejši popolni podatki za leto 2010

Graf 16: Primerjava dejavnosti "proizvodnja jedilnega pribora, ključavnic, okovja, orodja (SKD 25.7)" po R/Z, L/DV, DV/Z – EU

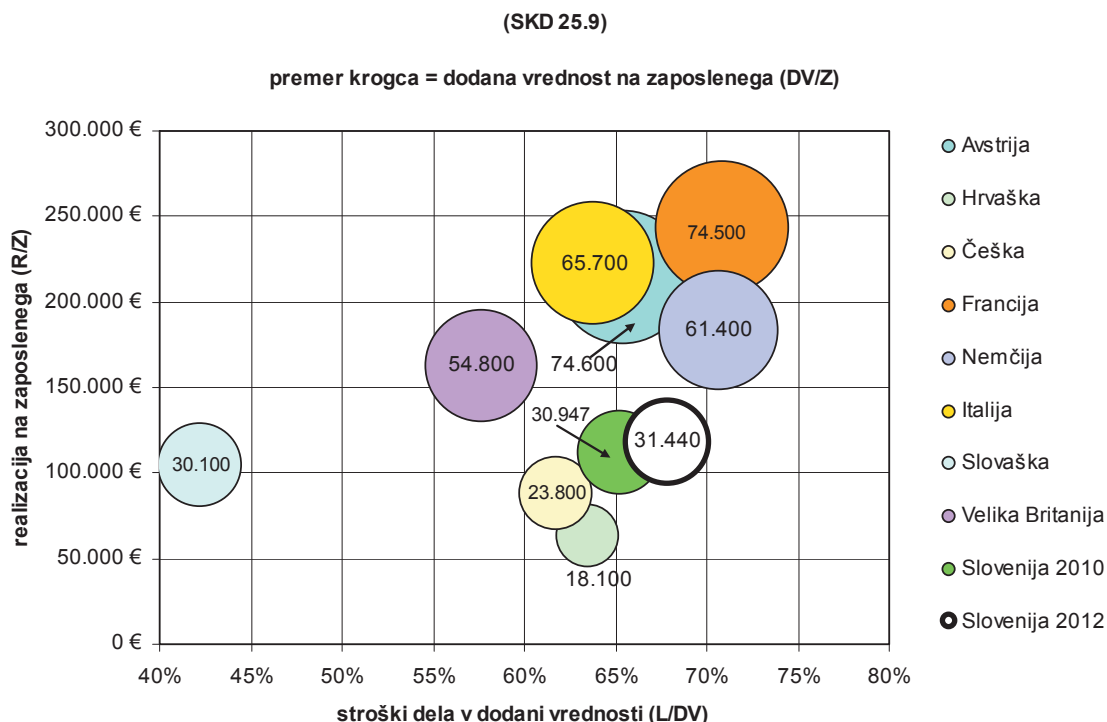
Pri proizvodnji rezilnega in drugega orodja Slovenija po realizaciji na zaposlenega ter sami dodani vrednosti dokaj zaostaja za najmočnejšimi državami. Najmočnejše države se pri realizaciji na zaposlenega (R/Z) v letu 2010 gibljejo med 110.000€ in 180.000€ (največ Avstrija s 178.000 €). Pri dodani vrednosti na zaposlenega (DV/Z) pa se vrednosti pri večjih proizvajalkah gibljejo med 45.000€ in 80.000€. V letu 2010 najboljšo pozicijo izkazujejo Avstrija, Nemčija in Italija.

Slovenija tudi v letu 2010 ostaja zadaj, saj ima v primerjavi z večjimi proizvajalkami več kot dvakrat manjšo dodano vrednostjo na zaposlenega, nizko realizacijo na zaposlenega (71.000€), le stroški dela v dodani vrednosti (L/DV) so se zmanjšali, in sicer za 11% (iz slabih 89% na 78%).

V letu 2012 se je slovenski "mehurček" nekoliko izboljšal pri vseh parametrih. Realizacija na zaposlenega tako znaša 82.440€ in je za slabih 11.000€ višja kot leta 2010, ustvarjena dodana vrednost na zaposlenega znaša 30.159€, stroški dela na zaposlenega pa so tudi okoli 2% nižji, kot leta 2010.

5.1.4.5. Primerjava po R/Z, L/DV, DV/Z z mednarodnim okoljem – EU za dejavnost Proizvodnja drugih kovinskih izdelkov (SKD 25.9)

Rezultate primerljivih panog v EU povzemamo po Eurostatu, kjer so najnovejši popolni podatki za leto 2010

Graf 17: Primerjava dejavnosti "proizvodnja drugih kovinskih izdelkov (SKD 25.9)" po R/Z, L/DV, DV/Z - EU

Iz diagrama 17 - dejavnost (SKD 25.9) Proizvodnja drugih kovinskih izdelkov - je razvidno, da se države EU pri realizaciji na zaposlenega (R/Z) v letu 2010 gibljejo med 60.000€ in dobrih 220.000€; izstopata Italija z dobrimi 222.000 € in Avstrija z 214.000€ realizacije na zaposlenega. Slovenija je v letu 2010 dosegla slabih 112.000€ realizacije na zaposlenega. Stroški dela na zaposlenega v dodani vrednosti se med vsemi obravnavanimi subjekti gibljejo med 40% in 75% in so nižji kot leto poprej. Višina stroškov dela v dodani vrednosti za Slovenijo dosega 65%.

Pri dodani vrednosti na zaposlenega (DV/Z) se številke gibljejo med 18.000€ in 75.000€, kjer so si najbolj razvite države dokaj podobne. Najvišjo vrednost dosega Avstrija z 74.600€, Slovenija pa ima v primerjavi z njo za več kot polovico nižjo dodano vrednost (dobrih 30.000€). Dodana vrednost je večja samo v primerjavi s Hrvaško, Češko in Slovaško. Od večjih proizvajalk izstopajo že poznane države (Italija, Nemčija, Avstrija, Velika Britanija in Francija), tako po dodani vrednosti kot po realizaciji na zaposlenega. Ostale države pa krepko zaostajajo za vodilnimi proizvajalkami.

Polcijo "krogca" pri Sloveniji v letu 2012 v primerjavi z letom 2010 poslabšujejo za 3% višji stroški dela v dodani vrednosti. Dodana vrednost ter realizacija na zaposlenega pa sta bili nekoliko večji kot leta 2010.

5.2. PROIZVODNJA STROJEV IN NAPRAV – SKD 28

Proizvodnja strojev in naprav vključuje naslednje dejavnosti:

- 28.1- Proizvodnja strojev za splošne namene
- 28.2- Proizvodnja drugih naprav za splošne namene¹
- 28.3- Proizvodnja kmetijskih in gozdarskih strojev
- 28.4- Proizvodnja obdelovalnih strojev
- 28.9- Proizvodnja drugih strojev za posebne namene

⁽¹⁾Pojasnilo: v okviru kovinske industrije se znotraj dejavnosti 28.2 - Proizvodnja drugih naprav za splošne namene ne obravnava 28.230 - Proizvodnja pisarniških strojev in naprav (razen računalnikov in perifernih naprav)

5.2.1. Prihodek, zaposlenost, dodana vrednost, dobiček, strošek dela in izvoz proizvodnje strojev in naprav

V naslednji tabeli so prikazani osnovni podatki za dejavnost proizvodnje strojev in naprav v letu 2012.

	stroji in naprave		28.1.	28.2.	28.3.	28.4.	28.9.
	Vrednost 2012	Index 12/11 agregatni	Vrednost 2012	Vrednost 2012	Vrednost 2012	Vrednost 2012	Vrednost 2012
Število družb	452	101,3	72	164	34	45	137
Povp. št. zaposlenih po del. urah (celo št.)	12.920,50	98,3	3.746,67	3.757,88	1.216,90	1.194,81	3.004,24
Prihodki (ne vključujejo sprememb vrednosti zalog)	1.491.171.818	97,5	453.826.801	476.666.440	139.564.909	96.682.498	324.431.170
Kosmati donos od poslovanja	1.493.929.568	98,5	448.341.687	477.500.904	140.999.023	101.503.880	325.584.074
Čisti prihodki od prodaje	1.450.558.537	97,5	435.100.587	467.585.298	135.532.177	93.928.904	318.411.571
Čisti prih. od prodaje na domačem trgu	414.291.303	93	109.765.394	148.142.077	31.897.403	26.218.440	98.267.989
Čisti prihodki od prodaje na tujem trgu	1.036.267.234	99,5	325.335.193	319.443.221	103.634.774	67.710.464	220.143.582
Odhodki	1.500.403.474	99,2	475.490.781	468.532.348	139.412.552	101.093.546	315.874.247
Stroški blaga, materiala in storitev	1.059.597.565	98,3	330.090.166	348.253.611	100.320.109	63.281.868	217.651.811
Stroški dela	310.589.169	101,5	86.510.251	91.991.185	26.487.733	29.479.753	76.120.247
Amortizacija	61.235.717	104,1	22.283.257	16.343.265	6.213.847	3.960.227	12.435.121
POSLOVNI IZID	21.158.553	51,3	-15.354.961	15.224.462	3.436.061	2.408.848	15.444.143
FINANČNI IZID	-19.560.967	85,9	-7.822.489	-4.133.940	-1.600.630	-1.541.560	-4.462.348
Dobiček pred davki in obrestmi (EBIT)	21.158.553	51,3	-15.354.961	15.224.462	3.436.061	2.408.848	15.444.143
Dobiček pred davki, obrestmi in amortizacijo (EBITDA)	108.657.714	97	28.007.900	34.070.223	10.680.400	6.606.245	29.292.946
Davek iz dobička	7.132.850	84	1.800.685	2.064.111	253.236	401.283	2.613.535
Čisti dobiček	46.472.658	96,7	12.798.273	15.280.427	2.611.634	2.594.144	13.188.180
Čista izguba	49.102.116	148,8	36.670.674	5.905.960	383.839	1.633.302	4.508.341
Dodana vrednost (DV)	419.246.883	100,3	114.518.151	126.061.408	37.168.133	36.085.998	105.413.193
SREDSTVA	1.297.368.319	95,3	395.506.540	387.584.690	125.934.138	108.638.656	279.704.295
Zaloge	287.428.385	103,5	78.362.809	73.044.645	42.975.847	31.132.575	61.912.509
Kapital	465.653.741	94,2	136.935.630	142.304.020	38.287.551	35.965.249	112.161.291
Stopnja samofinanciranja (%)	35,9	98,9	34,6	36,7	30,4	33,1	40,1
Razmerje med tujimi in lastnimi viri	1,6	101,9	1,67	1,55	1,95	1,86	1,37
Koeficient zadolženosti	0,59	101,7	0,58	0,59	0,65	0,63	0,56
EBITDA v prihodkih od prodaje (%)	7,5	100	6,4	7,3	7,9	7	9,2

Celotna gospodarnost	0,99	98	0,95	1,02	1	0,96	1,03
Dobičkovnost prodaje PM	0,04	100	0,04	0,04	0,03	0,04	0,06
Donosnost kapitala - ROE (%)	-0,55	-17,6	-15,11	6,71	6,12	2,7	7,86
Donosnost sredstev - ROA (%)	-0,2	-17,7	-5,59	2,44	1,82	0,9	3,12
Prihodki od prodaje na zaposlenega (EUR)	115.411	99,2	121.128	126.845	114.689	80.919	107.991
Delež prodaje na tujih trgih (%)	69,5	102,1	71,7	67	74,3	70	67,9
Stroški dela na zaposlenega (EUR)	24.038	103,3	23.090	24.480	21.767	24.673	25.338
Plače na zaposlenega (EUR)	17.670	103,6	16.942	17.792	16.033	18.350	18.819
Dodana vrednost na zaposlenega (EUR)	32.448	102,1	30.565	33.546	30.543	30.202	35.088
Stroški dela v dodani vrednosti (%)	74,1	101,2	75,5	73	71,3	81,7	72,2
Čisti dobiček na zaposlenega (EUR)	3.597	98,5	3.416	4.066	2.146	2.171	4.390
Čista izguba na zaposlenega (EUR)	3.800	151,5	9.788	1.572	315	1.367	1.501
Dnevi vezave zalog	73,2	107,8	68	58,4	114,7	109,8	72,8
Dnevi vezave kratkoročnih poslovnih terjatev	74,8	98,2	81,3	66,2	60,3	82,9	82,3
Dnevi vezave kratkoročnih poslovnih obveznosti	88,5	103,1	76,3	90,6	86,1	138,7	87,6
Obračanje sredstev	1,1	100	1	1,2	1,1	0,9	1,1
Obračanje kapitala	3	96,8	2,8	3,3	3,7	2,6	2,9
	stroji in naprave		28.1.	28.2.	28.3.	28.4.	28.9.
	Vrednost 2012	Index 12/11 agregatni	Vrednost 2012	Vrednost 2012	Vrednost 2012	Vrednost 2012	Vrednost 2012

Tabela 14: Prihodek, zaposlenost, dodana vrednost, ... "proizvodnja strojev in naprav (SKD 28)"

Dejavnost "proizvodnja strojev in naprav (SKD 28)" v letu 2012 večinoma beleži padce indeksov. Prihodek je na ravni celotne SKD 28 nižji za 2,5% in znaša 1,49 mlrd €. Največ prihodka je ustvarila dejavnost "proizvodnja drugih naprav za splošne namene (SKD 28.2)", in sicer v višini 476,6 mio €. Dejavnost "proizvodnja strojev za splošne namene (SKD 28.1)" je imela 453,8 mio € prihodkov, dejavnost "proizvodnja drugih strojev za posebne namene (SKD 28.9)" pa je ustvarila dobrih 324 mio € prihodkov v letu 2012.

Izvoz v celotni dejavnosti 28 je ostal na podobni ravni kot leta 2011 (nižji za 0,5%), dobiček pred davki (EBIT) pa je padel za visokih 48,7%! Dodana vrednost na zaposlenega dosega 32.448 € in je za 2,1% višja kot leto poprej. Dobičkonosnost ROE (indeks -17,6) in ROA (indeks -17,7) sta negativna v primerjavi z letom poprej. Delež stroškov dela v ustvarjeni dodani vrednosti je za 1,2% višji kot leta 2011 in znaša 74,1. Stroški dela na zaposlenega so nekoliko višji (indeks 103,3) in znašajo 24.038 € na zaposlenega.

5.2.2. Družbe

V nadaljevanju je po **abecednem vrstnem redu** navedenih po deset največjih družb proizvodnje strojev in naprav glede na ustvarjeno dodano vrednost, urejenih po velikostnem razredu družbe.

mikro družbe

največjih deset po dodani vrednosti

ALPLES 3E STROJEGRADNJA D.O.O.
BASTL-REDUKTOR PROIZVODNO TRGOVSKO PODJETJE D.O.O.
CESTEL CESTNI INŽENIRING D.O.O.
ELTRAS TRANSPORTNA OPREMA IN TRGOVINA D.O.O. ROBANOV KOT 8 SOLČAVA
ISKRA PRO, PODJETJE ZA ROBOTIZACIJO IN AVTOMATIZACIJO, KRANJ, D.O.O.
MONTER DRAVOGRAD STORITVE PODJETJE ZA USPOSABLJANJE IN ZAPOSLOVANJE INVALIDOV D.O.O.
PLAMA-G.E.O, IZDELOVANJE GALVANSKIH, ČISTILNIH IN DRUGIH NAPRAV TER OPREME IZ PLASTIČNIH MATERIALOV, D.O.O., PODGRAD
PROTOTIP CC, IZDELAVA STROJEV IN NAPRAV, D.O.O.
ROTO INOX PROIZVODNJA IN PRODAJA D.O.O.
SANITEC, PROIZVODNJA SANITARNE OPREME, D.O.O.

male družbe

največjih deset po dodani vrednosti

ALCHROM THIES, PROIZVODNJA PROCESNE OPREME D.O.O.
ANDINO-HYDROPOWER ENGINEERING INŽENIRING PODJETJE D.O.O., LJUBLJANA
GAIO GORENJE AVTOMATIZACIJA IN INDUSTRIJSKA OPREMA, D.O.O.
PLURIFILTER, PROIZVODNJA, RAZVOJ IN PRODAJA, D.O.O.
RIKO KOR KOVINSKA INDUSTRIJA, D.O.O.
SITOR STISKALNICE D.O.O.
TA - REGULATOR PROIZVODNJA REGULACIJSKIH VENTILOV D.O.O.
TEHNIKA-SET INŽENIRING, PROIZVODNJA IN STORITVE D.D.
TERMO-TEHNIKA HLADILNI, OGREVALNI IN ENERGETSKI SISTEMI, D.O.O.
ZLATOROG OPREMA PROIZVODNJA, TRGOVINA IN STORITVE D.O.O.

srednje družbe

največjih deset po dodani vrednosti

AKERS VALJI RAVNE PODJETJE ZA PROIZVODNJO KOVANIH VALJEV D.O.O.
BELIMED POMIVALNI SISTEMI D.O.O.
BRINOX INŽENIRING D.O.O.
FARMTECH, PROIZVODNJA KMETIJSKIH STROJEV, OKOLJSKE TEHNIKE IN OPREME TER TRGOVINA D.O.O.
HERZ, KOVINSKO PREDELOVALNO PODJETJE D.D.
LITOSTROJ RAVNE, PODJETJE ZA PROIZVODNJO STISKALNIC, STROJNIH DELOV IN NAPRAV D.O.O.
LPKF LASER & ELEKTRONIKA D.O.O.
POCLAIN HYDRAULICS D.O.O.
SISTEMSKA TEHNIKA PODJETJE ZA PROIZVODNJO NAMENSKIH PROIZVODOV IN TEHNOLOŠKO STROJNE OPREME D.O.O.
TOVARNA KOVINSKE OPREME D.O.O.

velike družbe

največjih deset po dodani vrednosti

ADK PODJETJE ZA PROIZVODNJO, TRGOVINO, PROJEKTANTSKE, INŽENIRING STORITVE, TURIZEM, GOSTINSTVO IN NAJEME D.O.O.
AGROMEHANIKA, PROIZVODNJA IN TRGOVINA, KRANJ, D.D.
GKN DRIVELINE SLOVENIJA, PROIZVODNJA AVTOMOBILSKIH TRANSMISIJ IN AVTO DELOV, D.O.O.
HIDRIA IMP KLIMA PROIZVODNJA KLIMA SISTEMOV D.O.O.
LITOSTROJ POWER, DRUŽBA ZA PROJEKTIRANJE, GRADNJO ELEKTRARN IN IZDELAVO ENERGETSKE TER INDUSTRIJSKE OPREME, D.O.O.
MARIBORSKA LIVARNA MARIBOR D.D.
PALFINGER PROIZVODNJA D.O.O.

5.2.3. Izvoz

V celotni dejavnosti "proizvodnja strojev in naprav (SKD 28)" je bil v letu 2012 čisti prihodek od prodaje na tujem trgu 1.036,3 mio €. To pomeni padec izvoza za 0,5%, glede na leto 2011. Največ je izvozila dejavnost "proizvodnja strojev za splošne namene (28.1)", ki je v letu 2011 ustvarila 325,3 mio € prihodkov od prodaje na tujem trgu.

Največji delež prodaje na tujih trgih sta imeli dejavnosti "proizvodnja kmetijskih in gozdarskih strojev (SKD 28.3)", in sicer 74,3% delež ter "proizvodnja strojev za splošne namene (SKD 28.1)", in sicer 71,7% delež.

Deleži izvoza proizvodnje strojev in naprav po državah

država namena	Izvoz v mio €
NEMČIJA	284,7
AVSTRIJA	162,3
SLOVAŠKA	73,8
ITALIJA	60,5
FRANCIJA	45,3
RUSKA FEDERACIJA	42,2
BOSNA IN HERCEGOVINA	33,4
HRVAŠKA	31,7
ČEŠKA REPUBLIKA	25,0
SRBIJA	24,9
OSTALO	252,4
Skupaj izvoz dejavnosti 28	1.036,3

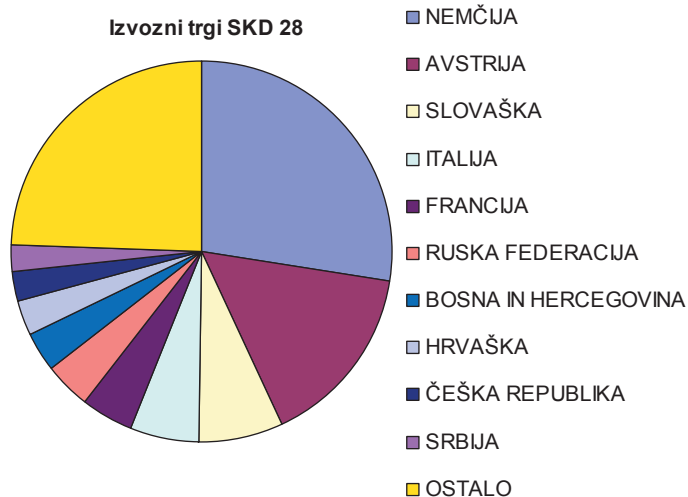

Tabela 15: Deleži izvoza dejavnosti "proizvodnja strojev in naprav" po državah

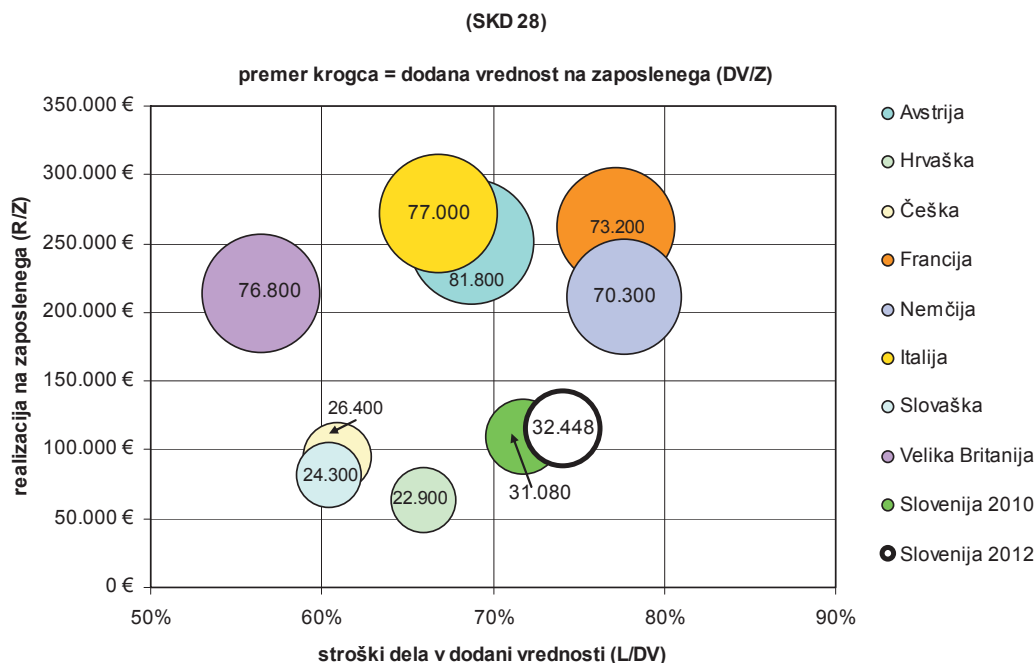
Pregled izvoza proizvodnje kovinskih izdelkov pokaže, da se največ izvozi v Nemčijo (284,7 mio €) in Avstrijo (162,3 mio). Močno pa se povečal izvoz podjetij na Slovaško, in sicer je ta znašal 73,8 mio € (v letu 2011 le 11,5 mio €). Deleži izvoza v posamezne države so razvidni iz grafa.

5.2.4. Primerjave z mednarodnim okoljem

Primerjava s proizvodnjo kovinskih izdelkov v posameznih državah EU je narejena s tremi kazalniki konkurenčnosti, ki so opisani v drugem poglavju v točki produktivnost. Primerjava je izvedena za leto 2010, saj za države Evropske unije v bazah EuroStata ni novejših podatkov. Kot dodatna entiteta je v sliko leta 2010 vključena tudi »Slovenija (2012)«.

Primerjava po R/Z, L/DV, DV/Z z mednarodnim okoljem - EU za dejavnost Proizvodnja drugih strojev in naprav (SKD 28)

Rezultate primerljivih panog v EU povzemamo po Eurostatu, kjer so najnovejši popolni podatki za leto 2010

Graf 18: Primerjava dejavnosti "proizvodnja drugih strojev in naprav (SKD 28)" po R/Z, L/DV, DV/Z - EU

Na diagramu 18 pri panogi SKD 28 - Proizvodnja strojev in naprav pri vseh večjih proizvajalkah izstopa visoka dodana vrednost (največjo ima Avstrija, in sicer 81.800€). Realizacija na zaposlenega pa se pri teh državah giblje med 210.000€ in 270.000€, kar je nekoliko višje kot leto poprej. Večje odstopanje se pojavi pri stroških dela glede na ustvarjeno dodano vrednost, in sicer se ti gibljejo med 50% in 80% ter so prav tako nižji kot leta 2009. Izmed večjih držav ima najvišje stroške dela v dodani vrednosti Nemčija, in sicer ti znašajo 78%.

Slovenija v letu 2010 pri stroških dela dosega 72% in so nekje v drugem delu grafa v primerjavi z ostalimi državami, kot vsako leto pa zaostajamo v sami ustvarjeni dodani vrednosti ter realizaciji na zaposlenega (2 do 2,5-krat manj od ostalih).

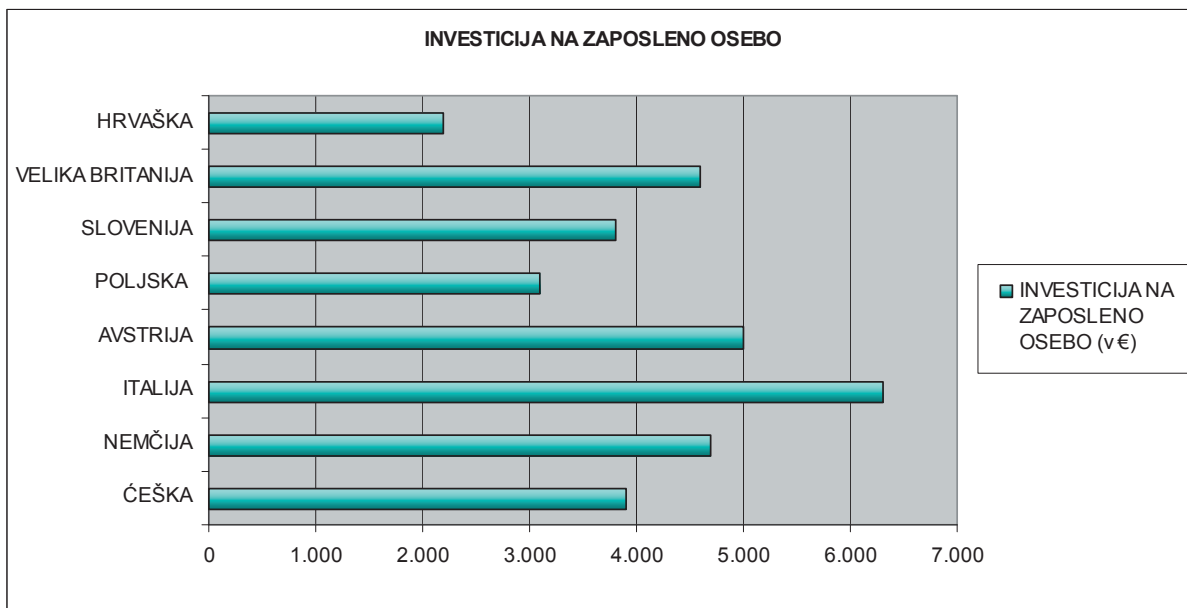
Leto 2012 je za Slovenijo kaže dokaj podobno situacijo kot v letu 2010. Dodana vrednost in realizacija na zaposlenega sta se nekoliko izboljšali, le stroški dela na zaposlenega so nekoliko zrasli, in sicer za slabe 3 odstotke.

5.2.4.1. Investicije v panogi

PROIZVODNJA DRUGIH STROJEV IN NAPRAV (SKD 28)	DRŽAVA	DELEŽ PRIHODKA VLOŽENEGA V INVESTICIJO DEJAVNOSTI	INVESTICIJA NA ZAPOSLENO OSEBO (v €)
	ČEŠKA	4,4%	3.900
	NEMČIJA	2,3%	4.700
	ITALIJA	2,9%	6.300
	AVSTRIJA	2,1%	5.000
	POLJSKA	4,4%	3.100
	SLOVENIJA	3,7%	3.800
	VELIKA BRITANIJA	2,3%	4.600
	HRVAŠKA	4,1%	2.200

Tabela 16: Investicije v panogi SKD 28

Pri proizvodnji strojev in naprav (SKD 28) vidimo, da se delež prihodka vloženega v investicijo dejavnosti giblje od 2,1% v Avstriji do 4,4% v Poljski In Češki. Pri dejavnosti nobena država ne presega 5-odstotnega deleža prihodka, ki se nameni za investicijo dejavnosti. V Sloveniji je delež prihodka 3,7% oz. 3.800 €, izraženo v denarju. Največ denarnih sredstev nameni Italija, in sicer v višini 6.300 €.

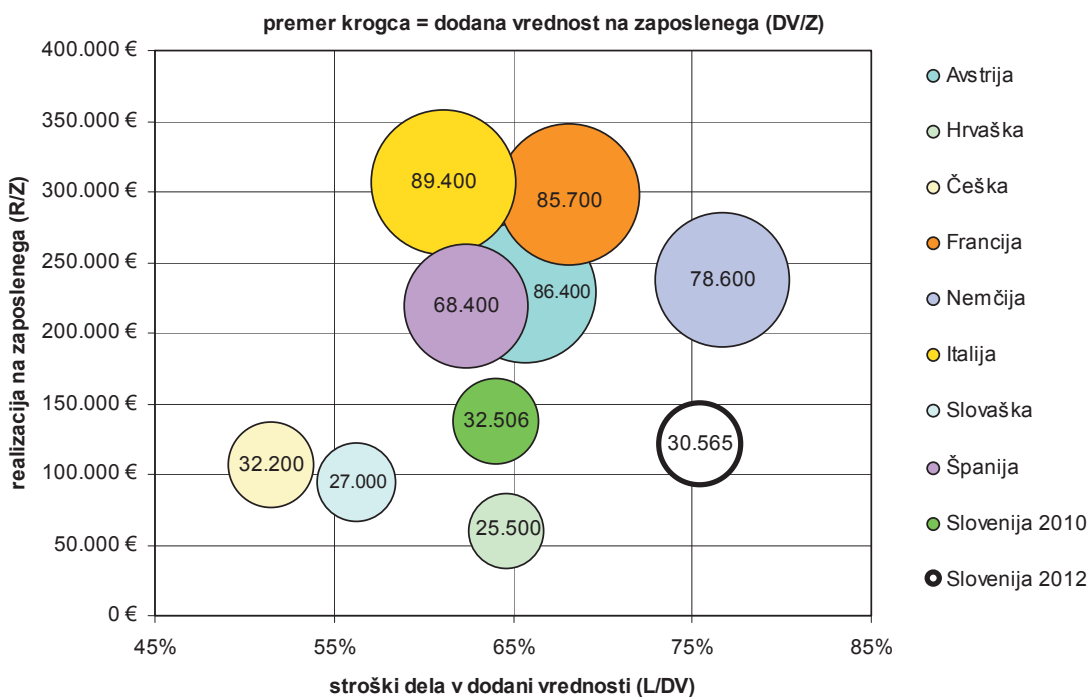

Graf 19: Investicije v panogi SKD 28

5.2.4.2. Primerjava po R/Z, L/DV, DV/Z z mednarodnim okoljem - EU za dejavnost Proizvodnja strojev za splošne namene (SKD 28.1)

Rezultate primerljivih panog v EU povzemamo po Eurostatu, kjer so najnovejši popolni podatki za leto 2010

(SKD 28.1)

Graf 20: Primerjava dejavnosti "proizvodnja strojev za splošne namene (SKD 28.1)" po R/Z, L/DV, DV/Z - EU

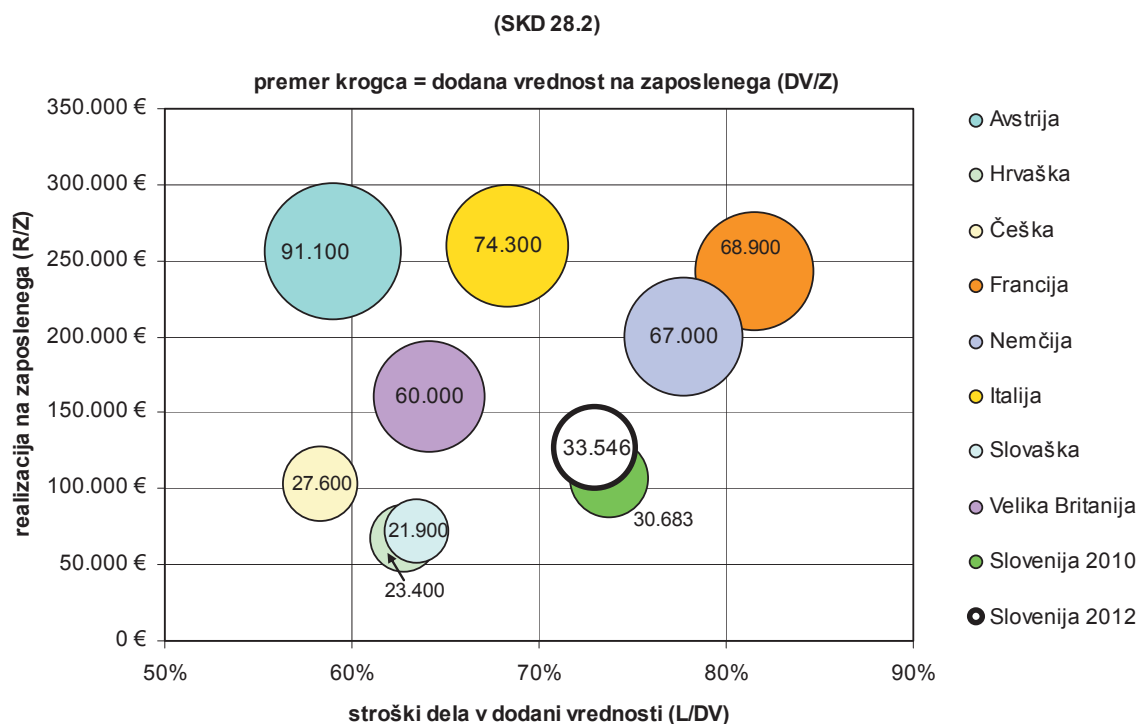
Na grafu vidimo podobno situacijo kot velikokrat do zdaj. Večje države proizvajalke so nekako razporejene v zgornjem delu grafa. Večinoma se ločijo na podlagi stroškov dela v dodani vrednosti. Ti se nahajajo v razponu med 60% in 80%. Če izpostavimo najboljše, so to Avstrija, Italija in Francija. Dobro sliko Nemčije, kot velikokrat do sedaj, kvarijo visoki stroški dela v dodani vrednosti (76%). Vse preostale proizvajalke zasedajo nižjo pozicijo na grafu.

Pri Sloveniji (2010) je pozicija glede stroškov dela, kot ponavadi nekje v sredini med zgornjimi proizvajalkami, vendar pa sta ustvarjena dodana vrednost in realizacija na zaposlenega veliko nižji v primerjavi z našo največjo konkurenco.

V letu 2012 je "mehurček" po realizaciji ter dodani vrednosti na zaposlenega dokaj podoben, saj je imela Slovenija glede na leto 2010 nekoliko nižjo realizacijo in dodano vrednost na zaposlenega. Stroški dela v dodani vrednosti so se povišali za 11% in znašajo slabih 75%.

5.2.4.3. Primerjava po R/Z, L/DV, DV/Z z mednarodnim okoljem - EU za dejavnost Proizvodnja drugih naprav za splošne namene (SKD 28.2)

Rezultate primerljivih panog v EU povzemamo po Eurostatu, kjer so najnovejši popolni podatki za leto 2010

Graf 21: Primerjava dejavnosti "druge naprave za splošne namene (SKD 28.2)" po R/Z, L/DV, DV/Z – EU

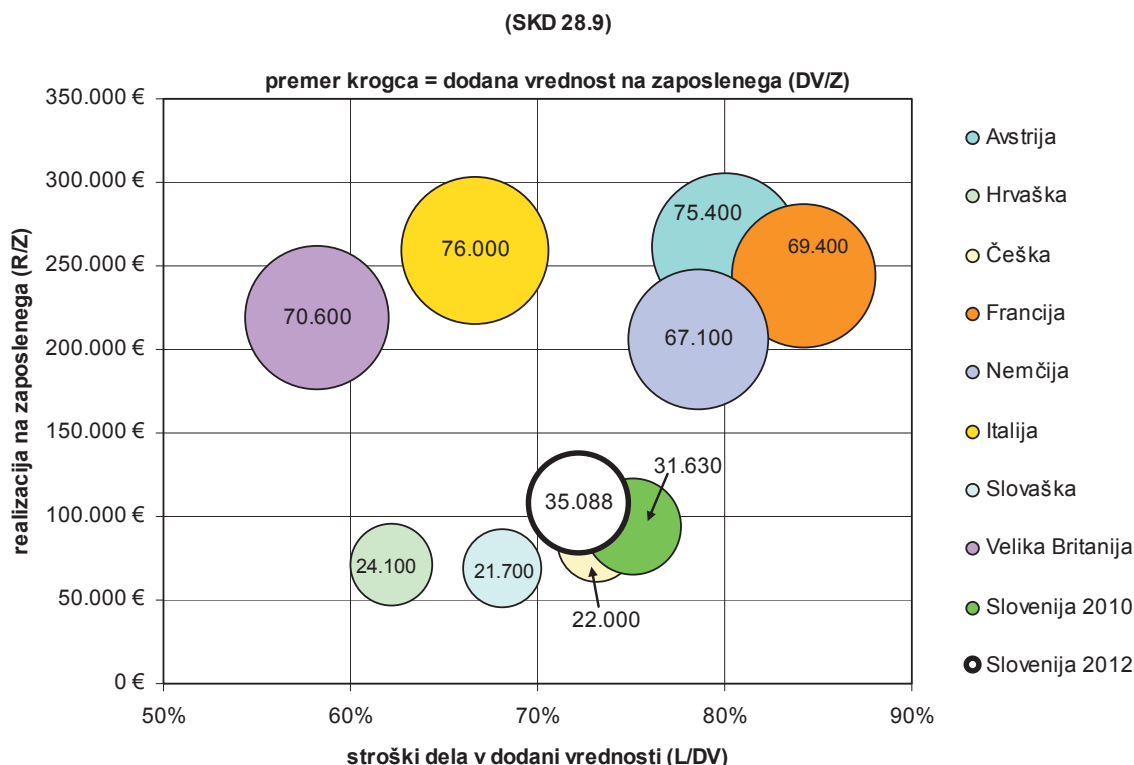
Dejavnost SKD 28.2 (Proizvodnja drugih naprav za splošne namene) glede dodane vrednosti in realizacije na zaposlenega, dosega najboljše rezultate v Italiji, Avstriji, Nemčiji, Veliki Britaniji in Franciji. Najboljše parametre ima Avstrija, in sicer realizacija na zaposlenega znaša 255.000€, dodana vrednost dosega visokih 91.000€, stroški dela glede na ustvarjeno dodano vrednost pa dosegajo slabih 60%. Najslabšo pozicijo glede stroškov dela na zaposlenega ima izmed omenjenih držav Francija (82%).

V letu 2010 ima Slovenija oba parametra, tako dodano vrednost kot realizacijo na zaposlenega, nekako dvakrat manjša v primerjavi z ostalimi večjimi proizvajalkami.

Dodana vrednost na zaposlenega (DV/Z) je bila **v letu 2012** višja za slabih 3.000€ kot leta 2010, stroški dela v dodani vrednosti so se znižali za manj kot odstotek, realizacija na zaposlenega (R/Z) pa se je povišala za dobrih 20.000€, kar kaže napredek panoge v obravnavanem obdobju.

5.2.4.4. Primerjava po R/Z, L/DV, DV/Z z mednarodnim okoljem - EU za dejavnost Proizvodnja drugih strojev za posebne namene (SKD 28.9)

Rezultate primerljivih panog v EU povzemamo po Eurostatu, kjer so najnovejši popolni podatki za leto 2010

Graf 22: Primerjava dejavnosti "proizvodnja drugih strojev za posebne namene (SKD 28.9)" po R/Z, L/DV, DV/Z – EU

Iz diagrama 22 - dejavnost SKD 28.9 - Proizvodnja drugih strojev za posebne namene, ponovno opazimo zaostanek Slovenije v letu 2010 za ostalimi državami zahodne Evrope. Predvsem dodana vrednost in realizacija na zaposlenega sta 2 do 3-krat manjši od naših zahodnih sosed. Glede stroškov dela v dodani vrednosti se države nahajajo v razpore med 50% in 90%: najnižje ima Velika Britanija, in sicer ti znašajo dobrih 58%. Sledita ji Italija in Avstrija.

Kot je vidno na zgornjem grafu, opazimo trend "naraščanja" v vseh parametrih. Realizacija na zaposlenega se je povečala za dobrih 14.000€, prav tako se je povečala dodana vrednost na zaposlenega in sicer za slabih 4.000€, stroški dela v dodani vrednosti pa so se znižali za slabe 3 odstotke.

5.3. PROIZVODNJA MOTORNIH VOZIL, PRIKOLIC IN POLPRIKOLIC – SKD 29

Proizvodnja motornih vozil, prikolic in polprikolic (SKD 29) vključuje naslednje dejavnosti:

- 29.1- Proizvodnja motornih vozil
- 29.2- Proizvodnja karoserij za vozila; proizvodnja prikolic, polprikolic
- 29.3- Proizvodnja delov in opreme za motorna vozila, **brez** 29.310 - Proizvodnja električne in elektronske opreme za motorna vozila. Tako znotraj 29.3 kot v celotni panogi 29 so zato **vrednosti, ki jih ima 29.310, odvzete.**

5.3.1. Prihodek, zaposlenost, dodana vrednost, strošek dela in izvoz proizvodnje motornih vozil, prikolic in polprikolic

V naslednji tabeli so prikazani osnovni podatki za dejavnost proizvodnja motornih vozil, prikolic in polprikolic v letu 2012.

	vozila in prikolice		29.1.	29.2.	29.3.
	Vrednost 2012	Index 12/11 agregatni	Vrednost 2012	Vrednost 2012	Vrednost 2012
Število družb	100	98	11	28	61
Povp. št. zaposlenih po del. urah (celo št.)	9.735,87	108,5	2.266,53	1.330,14	6.139,20
Prihodki (ne vključujejo sprememb vrednosti zalog)	2.353.238.610	94,9	931.457.662	365.191.779	1.056.589.169
Kosmati donos od poslovanja	2.340.851.159	95	929.806.491	357.192.632	1.053.852.036
Čisti prihodki od prodaje	2.313.088.572	94,9	920.797.125	355.380.922	1.036.910.525
Čisti prih. od prodaje na domačem trgu	257.735.451	85,1	16.596.110	15.150.556	225.988.785
Čisti prihodki od prodaje na tujem trgu	2.055.353.121	96,2	904.201.015	340.230.366	810.921.740
Odhodki	2.333.353.538	96,4	916.836.475	350.888.814	1.065.628.249
Stroški blaga, materiala in storitev	1.930.066.428	93,6	795.564.610	308.561.628	825.940.190
Stroški dela	222.928.097	108,2	55.005.693	31.635.886	136.286.518
Amortizacija	113.780.112	100,7	63.859.820	3.574.352	46.345.940
POSLOVNI IZID	54.189.446	71,9	13.182.522	11.543.885	29.463.039
FINANČNI IZID	-34.838.263	175,4	442.094	-1.694.724	-33.585.633
Dobiček pred davki in obrestmi (EBIT)	54.189.446	71,9	13.182.522	11.543.885	29.463.039
Dobiček pred davki, obrestmi in amortizacijo (EBITDA)	183.421.769	95,2	78.071.980	16.367.060	88.982.729
Davek iz dobička	4.112.012	48,7	58.999	2.447.052	1.605.961
Čisti dobiček	48.516.751	101,9	13.497.507	12.597.577	22.421.667
Čista izguba	28.962.591	2078,5	32.897	1.166.500	27.763.194
Dodana vrednost (DV)	406.349.866	101,9	133.077.673	48.002.946	225.269.247
SREDSTVA	1.502.522.526	102	426.088.137	181.068.276	895.366.113
Zaloge	142.716.108	99,2	10.813.679	44.411.906	87.490.523
Kapital	549.215.080	102	240.278.542	75.513.513	233.423.025
Stopnja samofinanciranja (%)	36,6	100,3	56,4	41,7	26,1
Razmerje med tujimi in lastnimi viri	1,64	103,1	0,72	1,35	2,68
Koeficient zadolženosti	0,59	100	0,38	0,46	0,71
EBITDA v prihodkih od prodaje (%)	7,9	100	8,5	4,6	8,6
Celotna gospodarnost	1,01	99	1,02	1,04	0,99
Dobičkovnost prodaje PM	0,03	100	0,01	0,04	0,03
Donosnost kapitala - ROE (%)	3,59	40,4	5,8	15,66	-2,23
Donosnost sredstev - ROA (%)	1,31	42,1	3,29	6,21	-0,59

Prihodki od prodaje na zaposlenega (EUR)	241.708	87,4	410.962	274.551	172.105
Delež prodaje na tujih trgih (%)	87,3	101,4	97,1	93,2	76,7
Stroški dela na zaposlenega (EUR)	22.898	99,7	24.269	23.784	22.199
Plače na zaposlenega (EUR)	16.317	98,3	17.648	17.292	15.615
Dodana vrednost na zaposlenega (EUR)	41.737	93,9	58.714	36.089	36.694
Stroški dela v dodani vrednosti (%)	54,9	106,2	41,3	65,9	60,5
Čisti dobiček na zaposlenega (EUR)	4.983	93,9	5.955	9.471	3.652
Čista izguba na zaposlenega (EUR)	2.975	1919,4	15	877	4.522
Dnevi vezave zalog	24,2	103,4	5,2	48,3	32,5
Dnevi vezave kratkoročnih poslovnih terjatev	47,5	99,8	11	58	76,2
Dnevi vezave kratkoročnih poslovnih obveznosti	73,6	102,8	62,8	54,3	90
Obračanje sredstev	1,5	93,8	2,3	1,9	1,1
Obračanje kapitala	4,2	89,4	4	4,9	4,3
	vozila in prikolice		29.1.	29.2.	29.3.
	Vrednost 2012	Index 12/11 agregatni	Vrednost 2012	Vrednost 2012	Vrednost 2012

Tabela 17: Prihodek, zaposlenost, dodana vrednost, strošek dela,... "proizvodnja mot. vozil, prikolic in polprik. (SKD 29)"

Dejavnost »proizvodnja motornih vozil in prikolic« v letu 2012 beleži večinoma indekse padanja. Indeks prihodka je na ravni celotne SKD 29 v letu 2012 padel za 5,1% in znaša 94,9. Najvišje prihodke sta imeli dejavnosti proizvodnja motornih vozil (SKD 29.1), in sicer v višini 931,5 mio € ter dejavnost SKD 29.3 - proizvodnja delov in opreme za motorna vozila, ki je zabeležila prihodke v višini 1,05 mlrd €. V proizvodnji karoserij, prikolic in polprikolic (SKD 29.2) pa so v letu 2012 imeli dobrih 355 mio € prihodka.

Izvoz v celotni dejavnosti 29 se je zmanjšal za 3,8%, dobiček pred davki (EBIT) pa je nižji za 4,8%. Dodana vrednost na zaposlenega dosega 41.737 € in je za 6,1% nižja kot leto poprej. Dobičkonosnost (ROE 3,59) in ROA (1,31) sta doživeli padec; indeks ROE znaša 40,4, indeks ROA pa 42,1. Delež stroškov dela v ustvarjeni dodani vrednosti se je povečal za 6,2%, stroški dela na zaposlenega pa so malenkost padli, in sicer za 0,3% ter znašajo 22.898 € na zaposlenega.

5.3.2. Družbe

V nadaljevanju je po **abecednem vrstnem redu** navedenih po deset največjih družb proizvodnje motornih vozil, prikolic in polprikolic glede na ustvarjeno dodano vrednost, urejenih po velikostnem razredu družbe.

mikro družbe

največjih deset po dodani vrednosti

B N M , AVTOMOBILSKA INDUSTRIJA, D.O.O.
 CDT-R PROIZVODNJA IN STORITVE D.O.O.
 ELRAD WS, RAZVOJ IN PROIZVODNJA KABELSKIH SISTEMOV D.O.O.
 EURO GV, PROIZVODNJA IN STORITVE D.O.O.
 KUTSENITS INTERNATIONAL, DRUŽBA ZA PROIZVODNJO VOZIL, MURSKA SOBOTA, D.O.O.
 MECOM ELEMENTI, PODJETJE ZA STORITVE, TRGOVINO IN PROIZVODNJO, D.O.O., LJUBLJANA
 METTIS PROIZVODNJA, TRGOVINA, UVOZ IN IZVOZ, MARKETING, SVETOVANJE IN STORITVE D.O.O.
 S.H. WELZ PROIZVODNO PODJETJE D.O.O.
 SVIT - ZOLAR, SERVIS VOZIL, TEHNIKE, TRGOVINA IN DRUGE STORITVE, D.O.O.
 VIBEKS PROIZVODNJA ELEKTRIČNIH KOMPONENT IN STATORJEV D.O.O.

male družbe

največjih deset po dodani vrednosti

AS DOMŽALE, PROIZVODNJA IN POPRAVILO AVTOBUSOV D.O.O.
ATRIK DRUŽBA ZA PROIZVODNJO KOMUNALNE OPREME D.O.O.
CERJAK, PROIZVODNJA IN STORITVE D.O.O.
INDUSTRIJA TRANSPORTNIH SREDSTEV IN OPREME - CISTERNE, AVTOMEŠALCI, SILOSI, D.O.O.
LITOSTROJ - LITOSTROJSKO INVALIDSKO PODJETJE D.O.O., DRUŽBA ZA USPOSABLJANJE IN ZAPOSLOVANJE INVALIDOV LJUBLJANA
NOVAK, IZPUŠNI SISTEMI, D.O.O.
RUT DRUŽBA ZA PROIZVODNJO ELEKTRO IN KOVINSKIH IZDELKOV D.O.O.
SINTER PROIZVODNJA IN TRGOVINA LJUBLJANA D.O.O.
TPV PRIKOLICE, TOVARNA PRIKOLIC D.O.O.
VAR PROIZVODNJA, TRGOVINA, STORITVE, G. RADGONA D.O.O.

srednje družbe

največjih deset po dodani vrednosti

AGIS ZAVORE DRUŽBA ZA PROIZVODNJO DELOV ZA VOZILA D.D. PTUJ
ARSED PODJETJE ZA PROIZVODNJO IN TRŽENJE KOVINSKE OPREME D.O.O.
HIDRIA AET DRUŽBA ZA PROIZVODNJO VŽIGNIH SISTEMOV IN ELEKTRONIKE D.O.O.
ISKRA AVTOELEKTRIKA AVTO DELI D.O.O. BOVEC
KLS LJUBNO D.D., SPECIALIST ZA ZOBATE VENCE
MAROVT PROIZVODNO IZVOZNO UVOZNO PODJETJE, D.O.O.
SOGEFI FILTRATION, PODJETJE ZA PROIZVODNJO FILTROV, D.O.O.
STARKOM, PROIZVODNJA IN TRGOVINA D.O.O.
SUMIDA SLOVENIJA, PODJETJE ZA PROIZVODNJO ELEKTRIČNE IN ELEKTRONSKE OPREME ZA MOTORNA VOZILA, D.O.O.
TPV JOHNSON CONTROLS PODJETJE ZA PROIZVODNJO IN TRŽENJE NOTRANJE OPREME ZA AVTOMOBILE, D.O.O.

velike družbe

največjih deset po dodani vrednosti

ADRIA MOBIL PROIZVODNJA, TRGOVINA IN STORITVE, D.O.O. NOVO MESTO
AKRAPOVIČ, PODJETJE ZA PROIZVODNJO, TRGOVINO IN STORITVE, D.D.
CIMOS D.D. AVTOMOBILSKA INDUSTRIJA
CIMOS TAM AVTOMOBILSKA INDUSTRIJA, D.O.O.
HELLA SATURNUS SLOVENIJA, PROIZVODNJA SVETLOBNE OPREME ZA MOTORNA IN DRUGA VOZILA, D.O.O.
ISKRA AVTOELEKTRIKA D.D.
ODELO SLOVENIJA, PODJETJE ZA RAZVOJ, PROIZVODNJO IN TRŽENJE AVTOMOBILSKIH DELOV, D.O.O.
REVOZ PODJETJE ZA PROIZVODNJO IN KOMERCIALIZACIJO AVTOMOBILOV D.D.
TBP TOVARNA BOVDENOV IN PLASTIKE D.D.
TPV TRŽENJE IN PROIZVODNJA OPREME VOZIL D.D.

5.3.3. Izvoz

Izvoz vseh dejavnostih skupne SKD 29 (proizvodnja motornih vozil, prikolic in polprikolic) je bil v letu 2012 za 3,8% nižji, glede na leto poprej. Največ je izvozila dejavnost "proizvodnja motornih vozil (SKD 29.1)", in sicer so zabeležili 904 mio € prodaje na tujih trgih. Tudi dejavnost "proizvodnja delov in opreme za motorna vozila (SKD 29.3)" je v letu 2012 izvozila za dobrih 810 mio € izdelkov, prihodek na tujih trgih pa je pri dejavnosti "proizvodnja karoserij za vozila (SKD 29.2)" znašal 340,2 mio €.

Dejavnost "proizvodnja motornih vozil (SKD 29.1)" predstavlja skoraj polovico izvoza celotne dejavnosti 29. Celoten delež prodaje na tujih trgih je pri dejavnosti 29 v letu 2012 znašal 97,1 in je za 1,1% višji kot leta 2011. Pri preostalih dveh dejavnostih pa je delež znašal 93,2 (SKD 29.2) in 76,7 (SKD 29.3).

Deleži izvoza proizvodnje motornih vozil, prikolic in polprikolic po državah

država namena	Izvoz v mio €
NEMČIJA	655,3
FRANCIJA	443,3
ALŽIRIJA	100,9
VELIKA BRITANIJA	100,8
ITALIJA	96,3
NIZOZEMSKA	84,3
AVSTRIJA	76,0
ŠVEDSKA	53,6
ROMUNIJA	49,5
ŠPANIJA	36,1
OSTALO	359,2
Skupaj izvoz dejavnosti 29	2.055,4

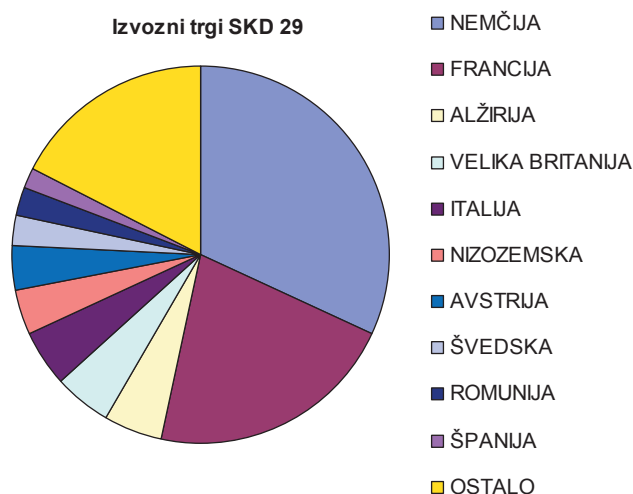

Tabela 18: Deleži izvoza dejavnosti "proizvodnja motornih vozil, prikolic in polprikolic" po državah

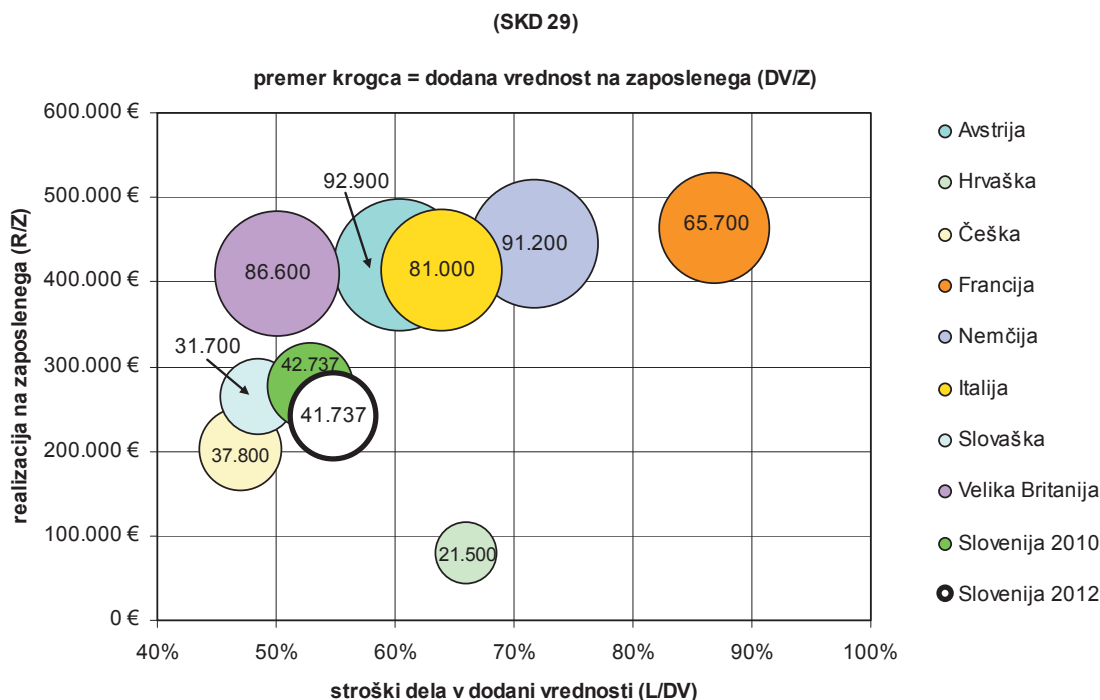
Pregled izvoza proizvodnje motornih vozil in prikolic pokaže, da se največ izvozi v Nemčijo (655,3 mio €). Izvoz v Francijo je upadel v primerjavi z letom 2011 in znaša 443,3 mio € (lani 656,2 mio €!), v Veliko Britanijo (100,8 mio €) in Italijo (96,3 mio €), kar je razvidno iz zgornje tabele. Močno pa se je povečal izvoz v Alžirijo, in sicer je ta v letu 2012 znašal 100,9 mio € (letu 2011 slabih 34 mio €)

5.3.4. Primerjave z mednarodnim okoljem

Primerjava s proizvodnjo motornih vozil, prikolic in polprikolic v posameznih državah EU je narejena s tremi kazalniki konkurenčnosti. Primerjava je izvedena za leto 2010, saj za države Evropske unije v bazah EuroStata ni novjših podatkov. Kot dodatna entiteta je v sliko leta 2010 vključena »Slovenija (2012)«.

Primerjava po R/Z, L/DV, DV/Z z mednarodnim okoljem - EU za dejavnost Proizvodnja motornih vozil, prikolic in polprikolic (SKD 29)

Rezultate primerljivih panog v EU povzemamo po Eurostatu, kjer so najnovejši popolni podatki za leto 2010

Graf 23: Primerjava dejavnosti "proizvodnja motornih vozil, prikolic in polprikolic (SKD 29)" po R/Z, L/DV, DV/Z – EU

Proizvodnja motornih vozil, prikolic in polprikolic nam daje razpršeno sliko. V najboljši poziciji so Avstrija, Velika Britanija, Italija in Nemčija. Razliko med njimi ohranja višina stroškov dela v dodani vrednosti. Slovenija ima v letu 2010 v primerjavi z ostalimi državami dokaj nizke stroške dela v dodani vrednosti, in sicer ti dosegajo okoli 53%. Žal pa je ustvarjena dodana vrednost na zaposlenega nizka, saj je le-ta približno do 2-krat manjša kot pri najboljših, realizacija na zaposlenega pa 1,5-krat manjša, v primerjavi z najboljšimi.

V letu 2012 je Slovenija glede na 2010 v nekoliko slabši poziciji. Stanje "krogca" so nekoliko poslabšali vsi obravnavani parametri. Realizacija na zaposlenega znaša 241.000 € in je nižja za okoli 35.000 € kot leta 2010, dodana vrednost na zaposlenega pa za 1.000€ in je v letu 2012 znašala 41.737€. Stroški dela v dodani vrednosti so se zvišali za dobra 2 odstotka.

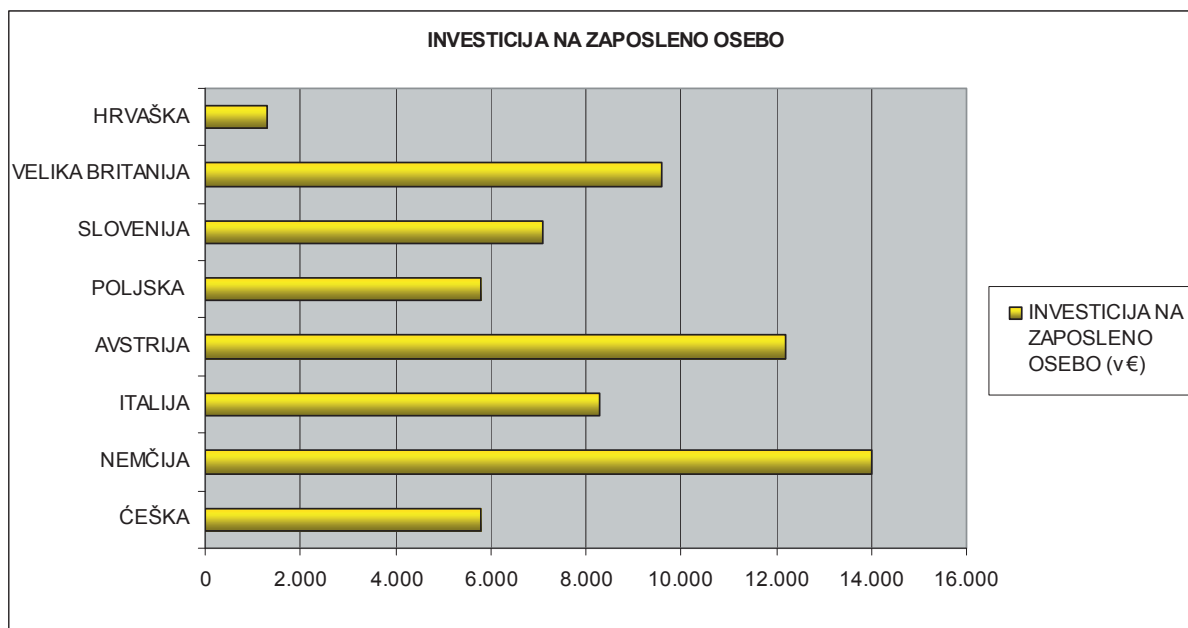
5.3.4.1. Investicije v panogi

PROIZVODNJA MOTORNH VOZIL, PRIKOLIC IN POLPRIKOLIC (SKD 29)	DRŽAVA	DELEŽ PRIHODKA VLOŽENEGA V INVESTICIJO DEJAVNOSTI	INVESTICIJA NA ZAPOSLENO OSEBO (v €)
	ČEŠKA	2,9%	5.800
	NEMČIJA	3,2%	14.000
	ITALIJA	2,7%	8.300
	AVSTRIJA	3,0%	12.200
	POLJSKA	3,5%	5.800
	SLOVENIJA	3,2%	7.100
	VELIKA BRITANIJA	2,4%	9.600
	HRVAŠKA	2,0%	1.300

Tabela 19: Investicije v panogi SKD 29

Pri proizvodnji motornih vozil, prikolic in polprikolic (SKD 29) so največji delež prihodka, ki se ga vlaga v investicijo dejavnosti namenili na Poljskem, in sicer 3,5%. Ostale proizvajalke imajo delež med 2,0% in 3,2%. Največ denarja vložijo Nemčija (14.000€), Avstrija (12.20 €) in Velika Britanija (9.600€). Delež denarja, ki ga

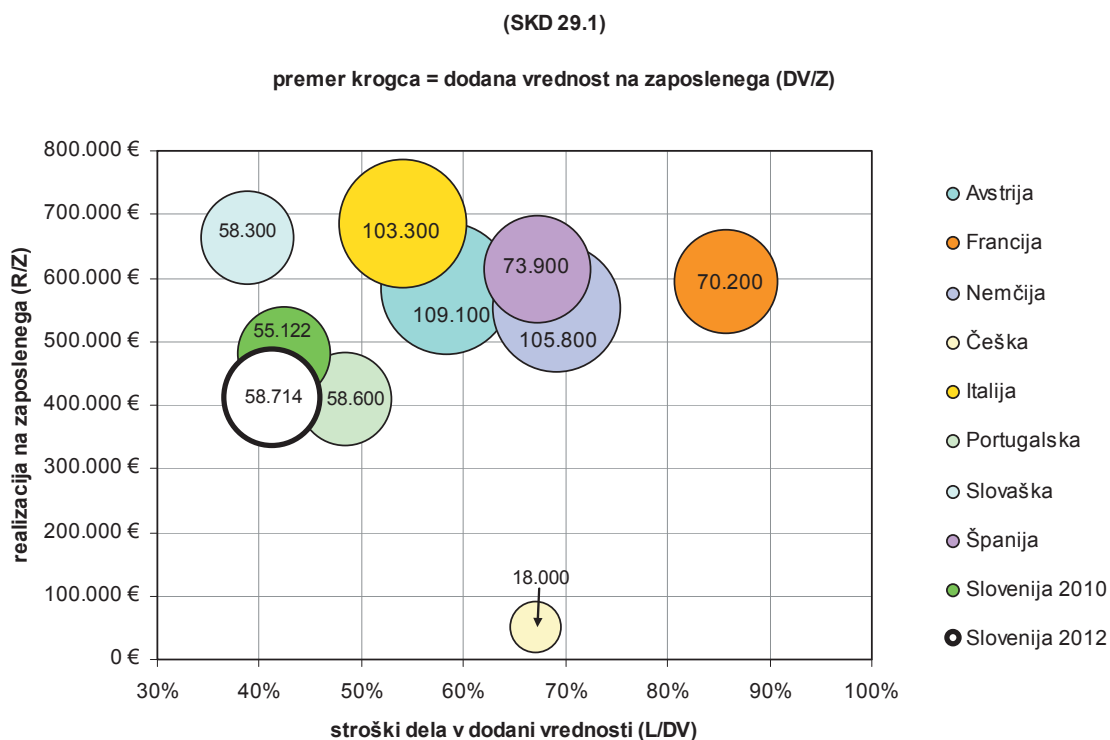
namenijo ostale države, je nekoliko manjši od prej omenjenih. Pri Sloveniji znaša delež prihodka, ki se vlaga v investicijo dejavnosti 3,2% oz. v denarju to znaša 7.100€.

Graf 24: Investicije v panogi SKD 29

5.3.4.2. Primerjava po R/Z, L/DV, DV/Z z mednarodnim okoljem - EU za dejavnost Proizvodnja motornih vozil (SKD 29.1)

Rezultate primerljivih panog v EU povzemamo po Eurostatu, kjer so najnovejši popolni podatki za leto 2010

Graf 25: Primerjava dejavnosti "proizvodnja motornih vozil (SKD 29.1)" po R/Z, L/DV, DV/Z - EU

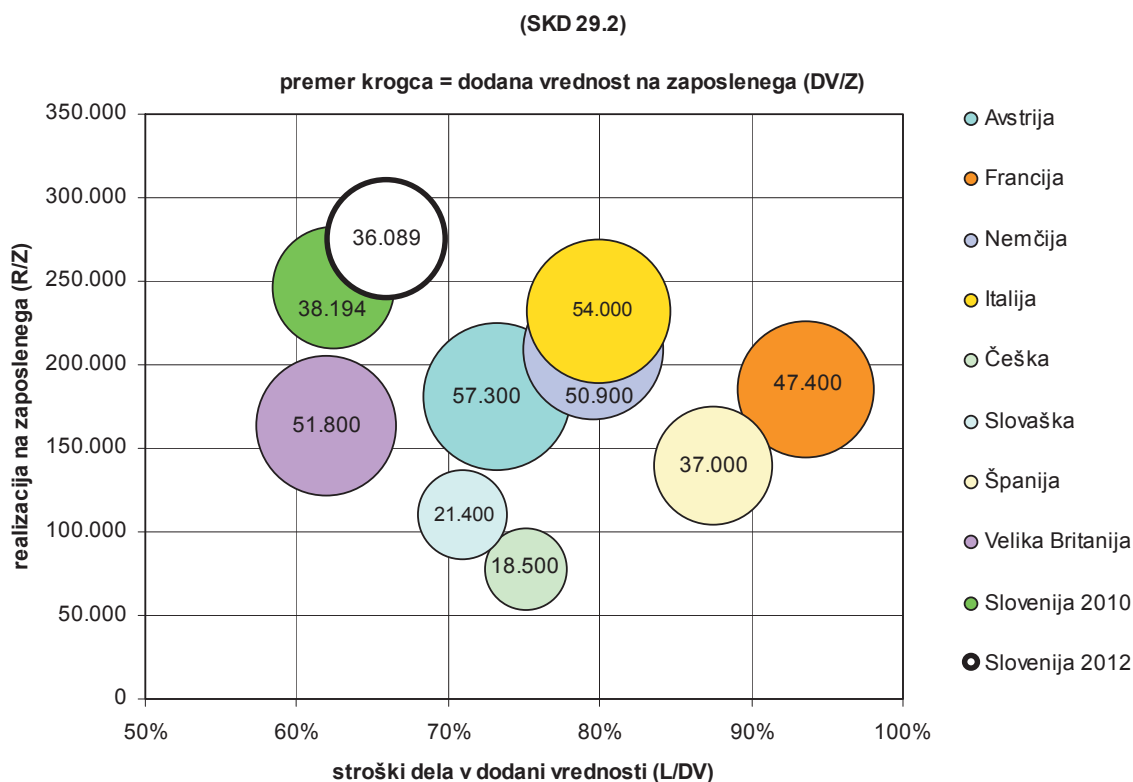
Graf proizvodnje motornih vozil kaže, da sta v najboljši poziciji Italija in Avstrija. Blizu je tudi Nemčija, vendar so stroški dela v dodani vrednosti v primerjavi z obema za okoli 10% višji. Vse našteje države imajo visoko realizacijo na zaposlenega.

Slovenija je v letu 2010 ustvarila dobrih 55 tisoč € dodane vrednosti na zaposlenega in imela realizacijo slabih 480 tisoč € na zaposlenega. Če bi gledali samo po stroških dela na zaposlenega lahko vidimo, da so med najnižjimi (42%). Češka ostaja globoko na dnu in daleč od konkurence, medtem ko ima Avstrija najvišjo dodano vrednost na zaposlenega (103.300€).

V letu 2012 je bila v Sloveniji realizacija na zaposlenega (R/Z) nižja za skoraj 80.000€, dodana vrednost na zaposlenega (DV/Z) se je povečala za slabih 3.000€, stroški dela v dodani vrednosti (L/DV) pa so se malenkostno povišali, in sicer za slab odstotek.

5.3.4.3. Primerjava po R/Z, L/DV, DV/Z z mednarodnim okoljem - EU za dejavnost Proizvodnja karoserij za vozila; proizvodnja prikolic, polprikolic (SKD 29.2)

Rezultate primerljivih panog v EU povzemamo po Eurostatu, kjer so najnovejši popolni podatki za leto 2010

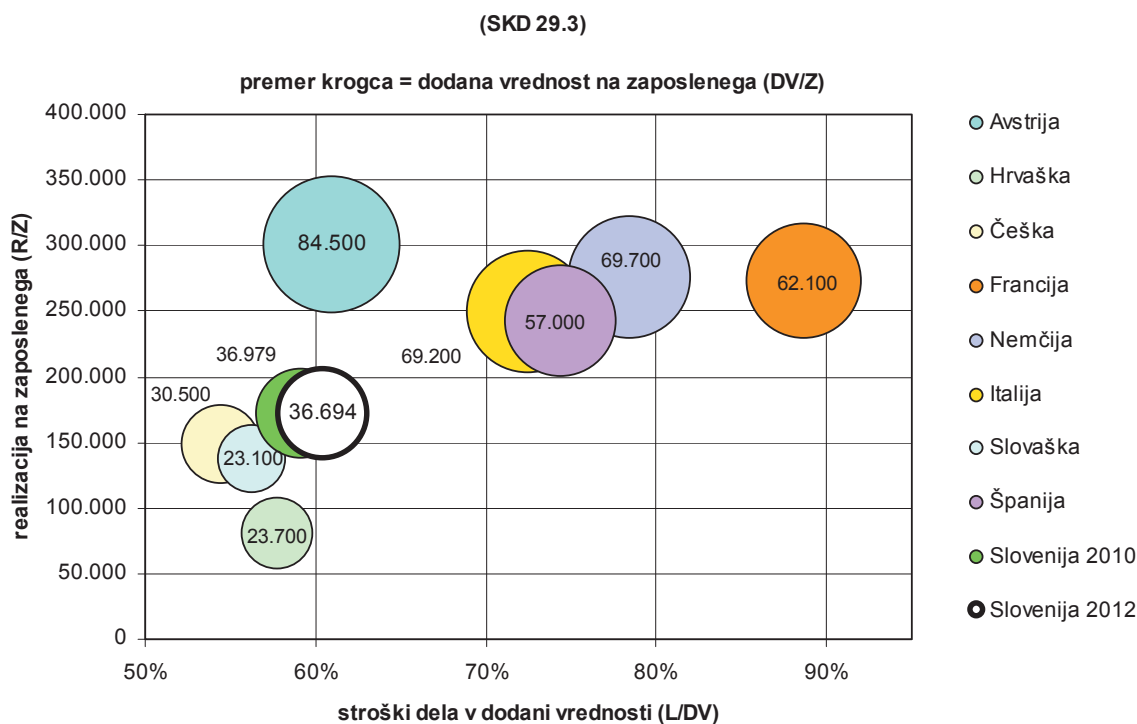
Graf 26: Primerjava dejavnosti "proizvodnja karoserij za vozila, prikolice in polprikolice (SKD 29.2)" po R/Z, L/DV, DV/Z – EU

Dejavnost Proizvodnje karoserij za vozila (SKD 34.2) je bila po primerjalnih kazalnikih v Sloveniji v letu 2010 glede realizacije na zaposlenega dokaj podobna dejavnostim v ostalih državah. Slovenija je imela tudi nizke stroške dela v dodani vrednosti, ki so se gibali nekje okoli 62%. Slabša je le ustvarjena dodana vrednost, ki je znašala dobrih 38.000€. Najvišjo ima Avstrija, in sicer 57.300€.

V letu 2012 pri dejavnosti proizvodnje karoserij za vozila na grafu vidimo skok pri realizaciji na zaposlenega (274.551€), dodana vrednost na zaposlenega (36.089€) pa je nekoliko padla. Stroški dela v dodani vrednosti so porasli, in sicer za slabe 4%.

5.3.4.4. Primerjava po R/Z, L/DV, DV/Z z mednarodnim okoljem - EU za dejavnost Proizvodnja delov in opreme za motorna vozila (SKD 29.3)

Rezultate primerljivih panog v EU povzemamo po Eurostatu, kjer so najnovejši popolni podatki za leto 2010

Graf 27: Primerjava dejavnosti "proizvodnja delov in opreme za motorna vozila (SKD 29.3)" po R/Z, L/DV, DV/Z – EU

Najboljše rezultate pri proizvodnji delov in dodatne opreme za motorna vozila so imeli v Avstriji, ki je imela realizacijo na zaposlenega dobrih 300 tisoč € in dodano vrednost 84.500 €.

Slovenija je pri tej panogi v letu 2010 bila »konkurenčna« le pri razmerju stroškov dela v dodani vrednosti (59%), vendar pa v primerjavi z drugimi ponovno zaostaja pri realizaciji in ustvarjeni dodani vrednosti na zaposlenega.

Mehurček za **leto 2012** nam kaže dokaj podobno sliko kot v 2010. Vsi parametri so si dokaj podobni v primerjavi z letom 2010. Stroški dela v dodani vrednosti so sicer višji za slab odstotek, realizacija na zaposlenega (172.105 €) je višja za dobrih 1.000€, dodana vrednost na zaposlenega pa je malenkost nižja, kot leta 2010. Kot je vidno na grafu, še vedno veliko zaostajamo za vsemi večjimi državami proizvajalkami.

5.4. PROIZVODNJA DRUGIH VOZIL IN PLOVIL – SKD 30

Proizvodnja drugih vozil in plovil (SKD 30) vključuje naslednje dejavnosti:

- 30.1 - Gradnja ladij in čolnov
- 30.2 - Proizvodnja železniških in drugih tirnih vozil
- 30.3 - Proizvodnja zračnih in vesoljskih plovil
- 30.4 - Proizvodnja bojnih vozil
- 30.9 - Proizvodnja drugih vozil

5.4.1. Prihodek, zaposlenost, dodana vrednost, strošek dela in izvoz proizvodnje drugih vozil in plovil

V naslednji tabeli so prikazani osnovni podatki za dejavnost proizvodnje drugih vozil in plovil v letu 2012.

	druga vozila, plovila		30.1.	30.2.	30.3.	30.9.
	Vrednost 2012	Index 12/11 agr.	Vrednost 2012	Vrednost 2012	Vrednost 2012	Vrednost 2012
Število družb	73	107,4	41	3	17	12
Povp. št. zaposlenih po del. urah (celo št.)	553,49	115,9	131,27	104,26	132,3	185,66
Prihodki (ne vključujejo sprememb vrednosti zalog)	91.352.261	107,6	34.640.366	23.811.866	15.142.470	17.757.559
Kosmati donos od poslovanja	84.899.525	107,3	29.087.870	23.758.003	15.384.149	16.669.503
Čisti prihodki od prodaje	87.019.206	111,5	33.643.261	23.362.328	13.821.407	16.192.210
Čisti prih. od prodaje na domačem trgu	19.327.331	117,1	8.223.182	1.459.551	3.093.550	6.551.048
Čisti prihodki od prodaje na tujem trgu	67.691.875	110	25.420.079	21.902.777	10.727.857	9.641.162
Odhodki	87.080.210	104,2	33.324.861	22.295.701	14.510.751	16.948.897
Stroški blaga, materiala in storitev	63.425.091	101,4	24.785.354	18.017.895	9.616.023	11.005.819
Stroški dela	12.909.720	104,5	2.807.453	2.521.734	3.612.133	3.968.400
Amortizacija	5.641.662	121,6	2.516.427	1.049.947	977.443	1.097.845
POSLOVNI IZID	2.100.796	-154,6	-1.293.036	1.868.490	1.054.061	471.281
FINANČNI IZID	-2.211.696	102,3	-1.037.336	-371.187	-152.810	-650.363
Dobiček pred davki in obrestmi (EBIT)	2.100.796	-154,6	-1.293.036	1.868.490	1.054.061	471.281
Dobiček pred davki, obrestmi in amortizacijo (EBITDA)	8.278.534	223,7	1.428.197	3.173.021	2.051.871	1.625.445
Davek iz dobička	268.139	75,7	12.641	154.584	95.509	5.405
Čisti dobiček	2.502.018	100,4	89.942	1.387.330	995.690	29.056
Čista izguba	4.315.329	90,2	3.897.443	0	184.555	233.331
Dodana vrednost (DV)	21.188.254	132	4.235.650	5.694.755	5.664.004	5.593.845
SREDSTVA	112.178.114	109,3	57.186.758	22.446.268	13.879.294	18.665.794
Zaloge	16.340.038	75,4	7.010.511	4.011.610	2.675.778	2.642.139
Kapital	27.654.877	253,4	13.696.918	7.137.416	5.136.231	1.684.312
Stopnja samofinanciranja (%)	24,7	233	24	31,8	37	9
Razmerje med tujimi in lastnimi viri	1,9	52,8	1,37	2,14	1,61	7,94
Koeficient zadolženosti	0,63	82,9	0,56	0,67	0,56	0,88
EBITDA v prihodkih od prodaje (%)	9,5	202,1	4,2	13,6	14,8	10
Celotna gospodarnost	1,05	102,9	1,04	1,07	1,04	1,05
Dobičkovnost prodaje PM	0,04	80	0	0,08	0,09	0,03
Donosnost kapitala - ROE (%)	-7,88	42,5	-37,7	21,53	17,1	-11,76
Donosnost sredstev - ROA (%)	-1,48	64,3	-5,57	6,67	6,29	-1
Prihodki od prodaje na zaposlenega (EUR)	165.048	92,9	263.886	228.389	114.456	95.646

Delež prodaje na tujih trgih (%)	74,1	102,2	73,4	92	70,8	54,3
Stroški dela na zaposlenega (EUR)	23.324	90,2	21.387	24.187	27.303	21.375
Plače na zaposlenega (EUR)	17.228	88,7	15.200	18.006	20.896	15.610
Dodana vrednost na zaposlenega (EUR)	38.281	113,9	32.267	54.621	42.812	30.130
Stroški dela v dodani vrednosti (%)	60,9	79,2	66,3	44,3	63,8	70,9
Čisti dobiček na zaposlenega (EUR)	4.520	86,7	685	13.306	7.526	157
Čista izguba na zaposlenega (EUR)	7.797	77,8	29.690	0	1.395	1.257
Dnevi vezave zalog	91	79	127,8	63,3	62,7	86,5
Dnevi vezave kratkoročnih poslovnih terjatev	81	90,9	93,6	82,3	60,1	70,8
Dnevi vezave kratkoročnih poslovnih obveznosti	146,2	86,9	245,5	83,2	95,2	95,2
Obračanje sredstev	0,7	87,5	0,5	1,1	1,1	0,8
Obračanje kapitala	3,8	60,3	3,3	3,6	2,9	9,3
	druga vozila, plovila		30.1.	30.2.	30.3.	30.9.
	Vrednost 2012	Index 12/11 agr.	Vrednost 2012	Vrednost 2012	Vrednost 2012	Vrednost 2012

Tabela 20: Prihodek, zaposlenost, dodana vrednost, strošek dela,... "proizvodnja drugih vozil in plovil (SKD 30)"

Dejavnost "proizvodnja drugih vozil in plovil" v letu 2012 beleži dokaj mešane indekse. Prihodek je na ravni celotne dejavnosti SKD 30 višji za 7,6%. Najvišje prihodke ima dejavnost "proizvodnja motornih vozil (SKD 30.1)", in sicer v višini okoli 34,6 mio €, najnižje pa dejavnost "proizvodnja zračnih in vesoljskih plovil (SKD 30.3)", in sicer je bila ta ustvarjen v višini dobrih 15,3 mio €. Izvoz se je zvišal za 10%, dobiček pred davki (EBIT) pa je negativen (- 154,6). Dodana vrednost na zaposlenega dosega 38.281 € in je za 13,9% višja kot leto poprej. ROE in ROA sta negativna (-7,88 in 1,48), delež stroškov dela v ustvarjeni dodani vrednosti pa znaša 60,9% in so za 21,8% nižji glede na leto 2011. Stroški dela na zaposlenega so padli za 9,8% in znašajo 23.324 € za vsakega zaposlenega.

5.4.2. Družbe

V nadaljevanju so **po abecednem vrstnem redu** razvrščene družbe dejavnosti "proizvodnja drugih vozil in plovil", glede na ustvarjeno dodano vrednost, urejeno po velikostnih razredih družb.

mikro in srednje družbe

največjih deset po dodani vrednosti

ALBATROSS FLY, IZDELAVA IN SERVISIRANJE LETAL, RADOVLJICA, D.O.O.
 ALBASTAR IZDELAVA IN SERVISIRANJE LETAL D.O.O.
 ATAIR, RAZVOJ IN PROIZVODNJA LAHKIH LETALSKIH NAPRAV, D.O.O.
 KOVIS PROIZVODNA DRUŽBA D.O.O.
 LETALSTVO FARRAG PROIZVODNJA LETAL D.O.O.
 LIV KOLESA, PROIZVODNJA, PREDELAVA IN TRGOVINA, D.O.O.
 NOVOPAR GRADNJA IN POPRAVILO LADIJ D.O.O.
 PIPISTREL PODJETJE ZA ALTERNATIVNO LETALSTVO D.O.O. AJDOVŠČINA
 RTM, PROIZVODNJA PLOVIL, D.O.O.
 TVT TIRNA VOZILA, PROIZVODNJA IN VZDRŽEVANJE TIRNIH VOZIL, D.O.O.
 VALY, PODJETJE ZA PROIZVODNJO IN TRGOVINO S ŠPORTNO OPREMO, D.O.O.
 VIZIJA SPORT D.O.O. PROIZVODNJA IN PRODAJA KOLES
 VSR LAB RAZVOJ PLOVIL D.O.O.

5.4.3. Izvoz

V celotni dejavnosti "drugih vozil in plovil (SKD 30)" je bil prihodek od prodaje na tujih trgih za 10% višji kot v letu 2011. Skupni prihodki od prodaje na tujih trgih so znašali 67,7 mio €. Največ prihodkov od prodaje na tujem trgu je ustvarila dejavnost "gradnja ladij in čolnov (SKD 30.1)", in sicer dobrih 25 mio €, vendar so le-ti za 10% manjši kot leto poprej. Najmanj je izvozila dejavnost "proizvodnja drugih vozil (SKD 30.9)", in sicer je prihodek znašal 9,7 mio €, vendar pa se je izvoz v tej panogi v letu 2012 povečal za enormnih 113,6%.

Pri deležu prodaje na tujih trgih za celotno dejavnost SKD 30, največji del predstavlja "proizvodnja železniških in drugih tirnih vozil (SKD 30.2)" z deležem 92%, "gradnja ladij in čolnov (SKD 30.1)" pa je imela 73,4% delež. Najnižji delež je imela dejavnost "proizvodnja drugih vozil (SKD 30.9)", in sicer je ta znašal 54,3%.

Deleži izvoza proizvodnje drugih vozil in plovil po državah

država namena	Izvoz v mio €
NEMČIJA	10,0
SRBIJA	6,2
FRANCIJA	5,7
POLJSKA	5,5
SLOVAŠKA	4,8
ČEŠKA REPUBLIKA	4,4
AVSTRIJA	4,0
MALTA	3,1
ITALIJA	3,1
NIZOZEMSKA	2,8
OSTALO	18,2
Skupaj izvoz dejavnosti 30	67,7

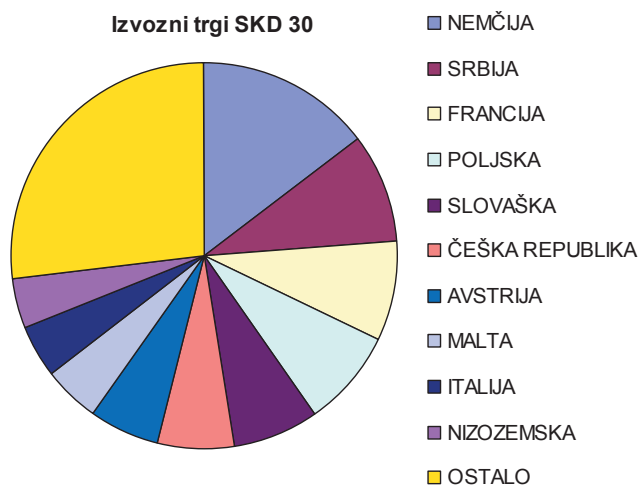

Tabela 21: Deleži izvoza dejavnosti "proizvodnja drugih vozil in plovil" po državah

Pregled izvoza proizvodnje drugih vozil in plovil kaže, da se največ izvozi v Nemčijo (10 mio €), v Srbijo (6,2 mio €), Francijo (5,7 mio €) in Poljsko (5,5 mio €). Vrednosti izvoza v posamezne države so razvidni na zgornji tabeli.

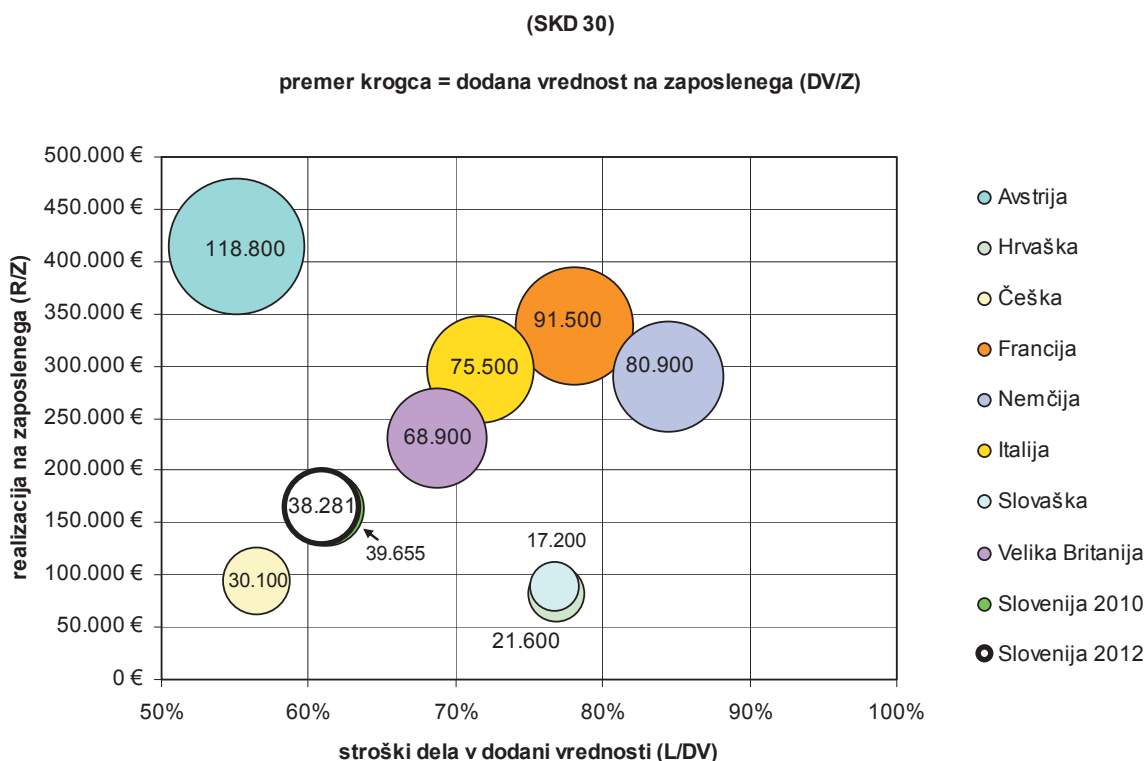
5.4.4. Primerjave z mednarodnim okoljem

Primerjava s proizvodnjo motornih vozil, prikolic in polprikolic v posameznih državah EU je narejena s tremi kazalniki konkurenčnosti, ki so opisani v poglavju 1.3 (konkurenčno pozicioniranje kovinske industrije).

Primerjava je izvedena za leto 2010, saj za države Evropske unije v bazah Eurostata ni novejših podatkov. Kot dodatna entiteta je v sliko leta 2010 vključena »Slovenija (2011)«.

Primerjava po R/Z, L/DV, DV/Z z mednarodnim okoljem - EU za dejavnost Proizvodnja drugih vozil in plovil (SKD 30)

Rezultate primerljivih panog v EU povzemamo po Eurostatu, kjer so najnovejši popolni podatki za leto 2010

Graf 28: Primerjava dejavnosti "proizvodnja drugih vozil in plovil (SKD 30)" po R/Z, L/DV, DV/Z -EU

Na diagramu vidimo razpršenost v panogi. Največjo dodano vrednost in realizacijo na zaposlenega pri proizvodnji drugih vozil in plovil doseg Avstrija, in sicer 413.000€ realizacije na zaposlenega ter 118.000€ dodane vrednosti na zaposlenega.

Višina stroškov dela v dodani vrednosti sega v razponu med 50 in 90%. Preostale večje proizvajalke imajo dokaj nižjo realizacijo in dodano vrednost na zaposlenega v primerjavi z Avstrijo, ki ima tudi najnižje stroške dela v dodani vrednosti, in sicer so ti znašali dobrih 55%.

Slovenija v letu 2010 primerjano z večjimi državami v tej panogi dosega zelo nizko realizacijo (cca 163.000 €) in dodano vrednost na zaposlenega (39.655 €).

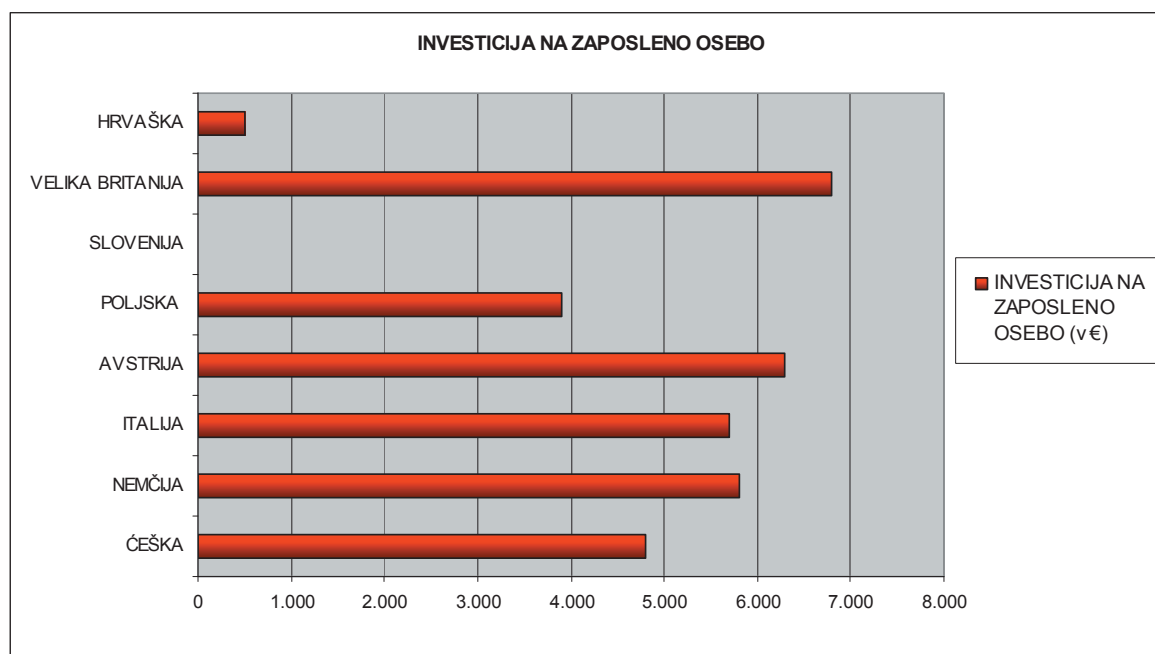
V letu 2012 je Slovenija pri dejavnosti Proizvodnja drugih vozil in plovil, glede na leto 2010 zabeležila zelo podobne rezultate pri vseh obravnavanih parametrih, saj se kroga skoraj prekrivata.

5.4.4.1. Investicije v panogi

PROIZVODNJA DRUGIH VOZIL IN PLOVIL (SKD 30)	DRŽAVA	DELEŽ PRIHODKA VLOŽENEGA V INVESTICIJO DEJAVNOSTI	INVESTICIJA NA ZAPOSLENO OSEBO (v €)
	ČEŠKA	5,3%	4.800
	NEMČIJA	2,1%	5.800
	ITALIJA	2,4%	5.700
	AVSTRILIJA	1,6%	6.300
	POLJSKA	6,0%	3.900
	SLOVENIJA	Ni podatka	Ni podatka
	VELIKA BRITANIJA	3,0%	6.800
	HRVAŠKA	0,7%	500

Tabela 22: Investicije v panogi SKD 30

Pri proizvodnji drugih vozil in plovil (SKD 30) vidimo, da se delež prihodka, ki se ga vlaga v investicijo dejavnosti pri vseh državah giblje med 0,7% in 6,0%. Največji delež prihodka vloženega v investicijo dejavnosti ima Poljska (6,0%), največ denarja na zaposlenega pa nameni Velika Britanija, in sicer 6.800€. Podatkov za Slovenijo pri tej dejavnosti ni bilo.

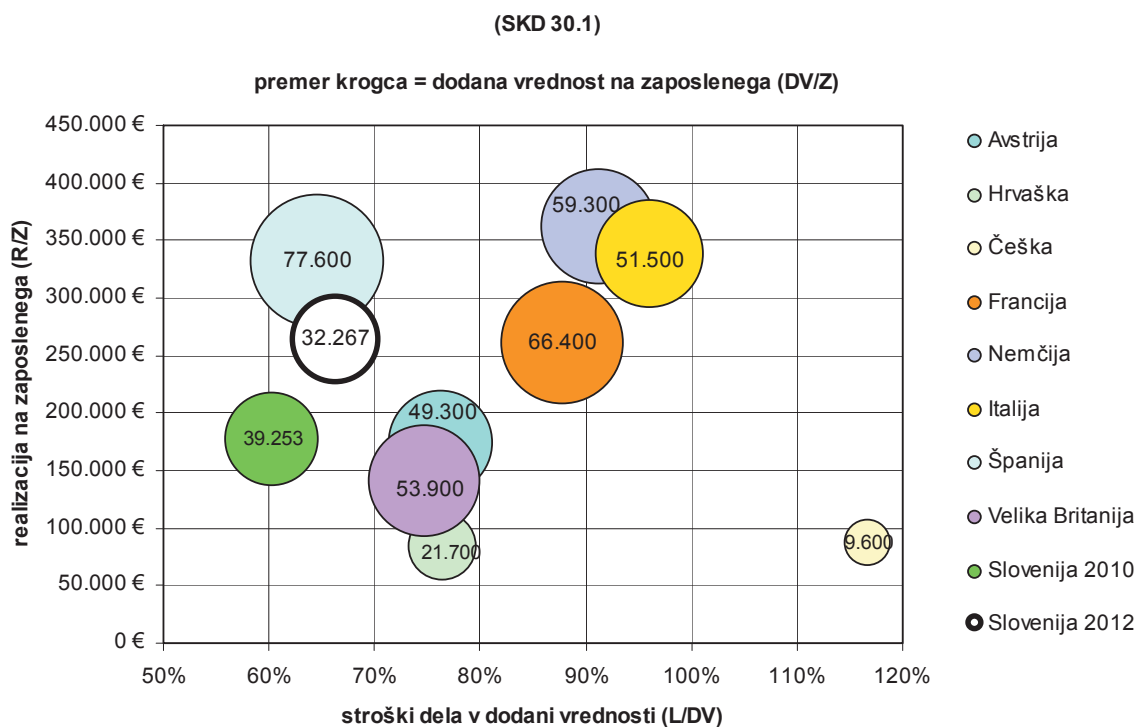

Graf 29: Investicije v panogi SKD 30

Za tri pod-razrede dejavnosti "proizvodnja drugih vozil in plovil", ki predstavljajo največji delež prihodka in zaposlenih, so v nadaljevanju prikazane primerjave z posameznimi evropskimi državami.

5.4.4.2. Primerjava po R/Z, L/DV, DV/Z z mednarodnim okoljem - EU za dejavnost Gradnja ladij in čolnov (SKD 30.1)

Rezultate primerljivih panog v EU povzemamo po Eurostatu, kjer so najnovejši popolni podatki za leto 2010

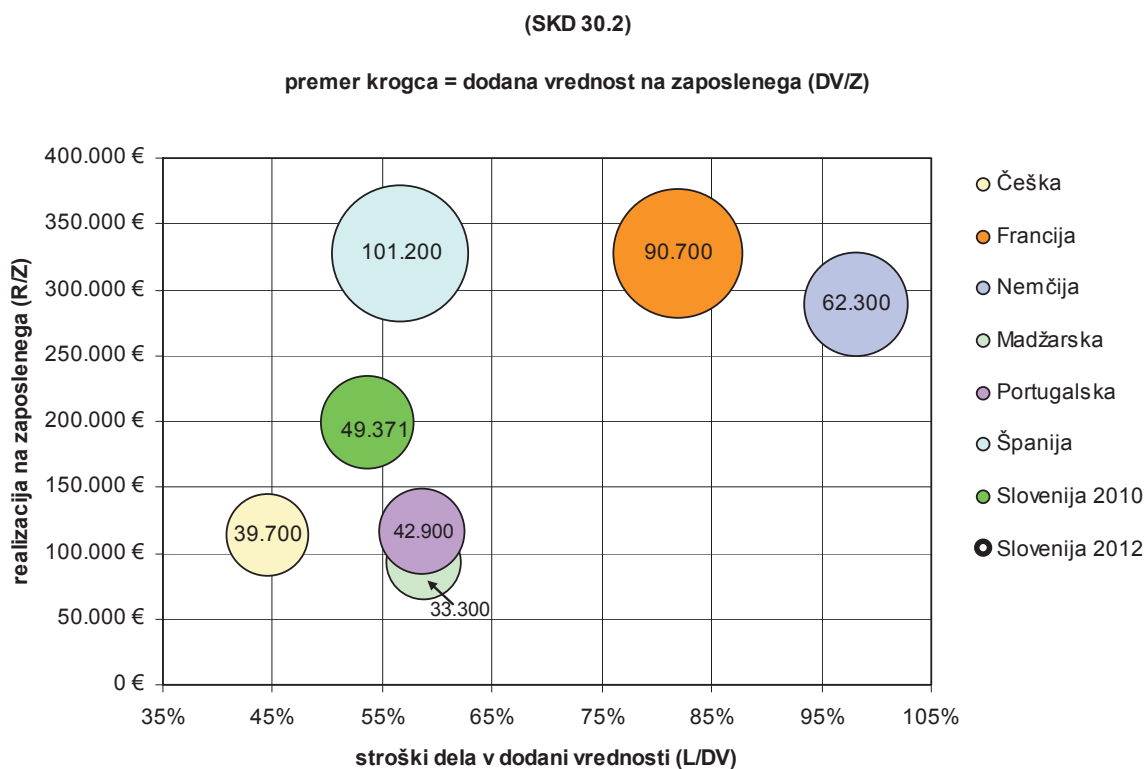
Graf 30: Primerjava dejavnosti "gradnja ladij in čolnov (SKD 30.1)" po R/Z, L/DV, DV/Z – EU

Če izpostavimo ustvarjeno dodano vrednost na zaposlenega, imajo v tej panogi najboljšo pozicijo Španija (77.600€), Francija (66.400€) in Nemčija (59.300€). Največjo realizacijo na zaposlenega je imela Nemčija (360 tisoč €), najnižje stroške dela v ustvarjeni dodani vrednosti pa je imela Slovenija, in sicer so ti znašali 60%. Slovenija je v letu 2010 imela dokaj slabe rezultate saj je imela nizko dodano vrednost, in sicer približno 1,5-krat manjšo od ostalih proizvajalk (39.253€), realizacija na zaposlenega je dosegla okrog 170 tisoč € vendar so bili rezultati bistveno boljši v primerjavi z letom 2009.

V letu 2012 je Slovenija pri dejavnosti Gradnja ladij in čolnov (SKD 30.1) glede na leto 2010 v segmentu realizacije na zaposlenega močno izboljšala rezultat izpred dveh let (R/Z višja za skoraj 100.000€!). Dodana vrednost na zaposlenega pa se je v nasprotju z realizacijo na zaposlenega zmanjšala, in sicer za skoraj 7.000 €. Stroški dela v dodani vrednosti so se prav tako povišali, in sicer za slabih 6%.

5.4.4.3. Primerjava po R/Z, L/DV, DV/Z z mednarodnim okoljem - EU za dejavnost Proizvodnja železniških in drugih tirnih vozil (SKD 30.2)

Rezultate primerljivih panog v EU povzemamo po Eurostatu, kjer so najnovejši popolni podatki za leto 2010

Graf 31: Primerjava dejavnosti "proizvodnja železniških in drugih tirnih vozil (SKD 30.2)" po R/Z, L/DV, DV/Z – EU

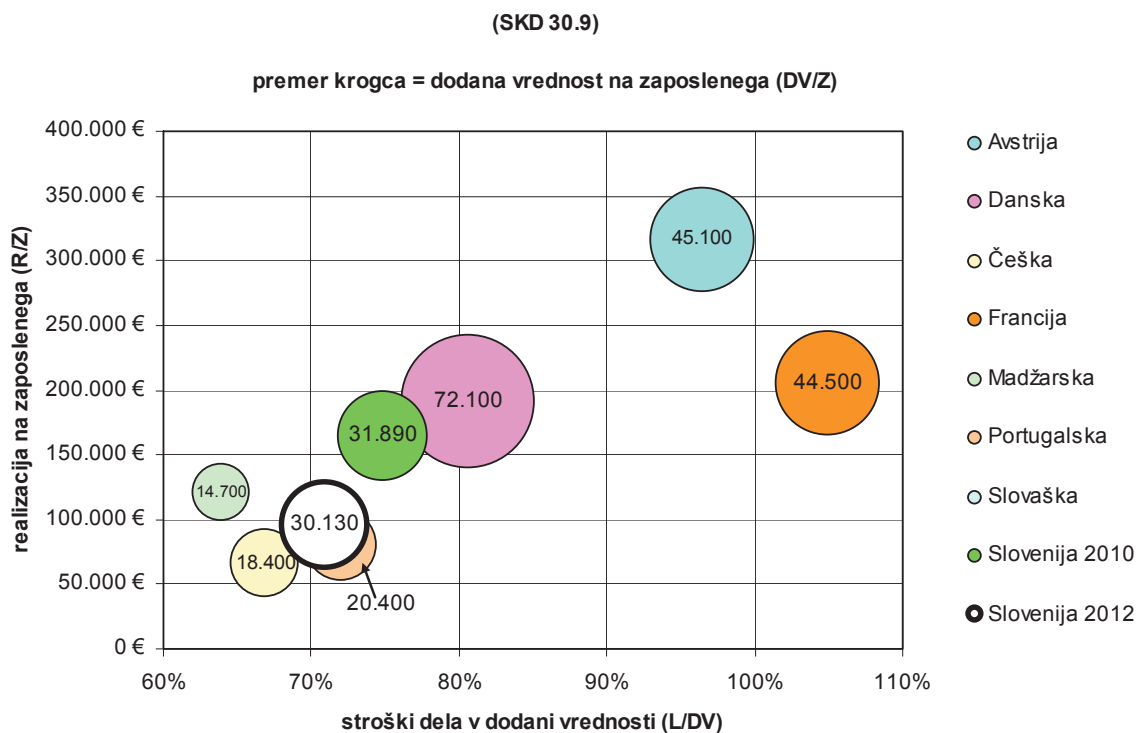
Slovenija pri proizvodnji železniških in drugih tirnih vozil zaostaja za večjimi proizvajalkami, predvsem z nizko dodano vrednostjo (54.621 €), malo manj pa z realizacijo na zaposlenega (198.000 €), stroški dela v dodani vrednosti, ki znašajo 54% pa uvrščajo Slovenijo v letu 2010 bolj v ospredje panoge. Graf izkazuje, da so proizvajalci, ki najbolj izstopajo v panogi Španija, Francija in Nemčija. Če povzamemo vse države skupaj, se stroški dela v ustvarjeni dodani vrednosti gibljejo nekje med 45% in 100% (Nemčija 98%!).

Tudi pri dejavnosti Proizvodnja železniških in drugih tirnih vozil (SKD 30.2), je bilo **leto 2012** za Slovenijo v vseh obravnavanih segmentih precej boljše, kot leto 2010. Realizacija in dodana vrednost na zaposlenega sta se konkretno povišali, stroški dela v dodani vrednosti pa so se znižali.

Na sliki ni opaziti belega odebeljenega kroga za leto 2012. Ker je iz agregata mogoče sklepati na individualnost podatka in s tem identifikacijo poslovnega subjekta, le-tega za leto 2012 ni možno objaviti!

5.4.4.4. Primerjava po R/Z, L/DV, DV/Z z mednarodnim okoljem - EU za dejavnost Proizvodnja drugih vozil (SKD 30.9)

Rezultate primerljivih panog v EU povzemamo po Eurostatu, kjer so najnovejši popolni podatki za leto 2010

Graf 32: Primerjava dejavnosti "proizvodnja drugih vozil (SKD 30.9)" po R/Z, L/DV, DV/Z - EU

Pri proizvodnji motornih koles, koles in vozil za invalide lahko opazimo, da najboljše rezultate dosega Danska. Avstrija in Francija nekoliko zaostajata. Ostale države so razporejene bolj na dno grafa, vendar kar zadeva stroške dela v dodani vrednosti, so vse pomaknjene nekoliko bolj v levo (nižanje).

Slovenija v letu 2010 dosega sicer nekoliko boljše rezultate v primerjavi z manjšimi proizvajalkami, vendar vseeno v tej panogi ostaja v spodnjem delu grafa.

V letu 2012 je imela panoga nekoliko slabšo situacijo, kot leta 2010. Stroški dela v dodani vrednosti so bili sicer za 4% nižji kot leta 2010, vendar je imela dejavnost nižjo dodano vrednost (30.130€) in realizacijo na zaposlenega (95.646€), ki je bila skoraj dvakrat manjša, glede na leto 2010.

5.5. POPRAVILA IN MONTAŽA STROJEV IN NAPRAV – SKD 33

Popravila in montaža strojev in naprav (SKD 33) vključuje naslednje dejavnosti:

- 33.1- Popravila kovinskih izdelkov, strojev in naprav (**brez 33.130, 33.140 in 33.190** - tako so znotraj 33.1 kot v celotni panogi 33 **vrednosti, ki jih imajo 33.130, 33.140 33.190 odvzete**)
- 33.2- Montaža industrijskih strojev in naprav

Z uveljavitvijo SKD klasifikacije NACE Rev.2. smo v kovinski industriji pridobili novo kategorijo oz. panogo Popravila in montaža strojev in naprav, ki vsebuje naslednje pod-dejavnosti:

- 33.1 Popravila kovinskih izdelkov, strojev in naprav
- 33.11 Popravila kovinskih izdelkov
- 33.12 Popravila strojev in naprav
- 33.13 Popravila elektronskih in optičnih naprav**
- 33.14 Popravila električnih naprav**
- 33.15 Popravila in vzdrževanje ladij in čolnov
- 33.16 Popravila in vzdrževanje zračnih in vesoljskih plovil
- 33.17 Popravila in vzdrževanje drugih prevoznih sredstev
- 33.19 Popravila drugih naprav**
- 33.2 Montaža industrijskih strojev in naprav
- 33.20 Montaža industrijskih strojev in naprav

5.5.1. Prihodek, zaposlenost, dodana vrednost, strošek dela in izvoz panoge popravila in montaža strojev in naprav

V naslednji tabeli so prikazani osnovni podatki za dejavnost popravila in montaža strojev in naprav v letu 2012.

	popravila in montaža strojev		33.1.	33.2.
	Vrednost 2012	Index 12/11 agregatni	Vrednost 2012	Vrednost 2012
Število družb	467	110,7	248	219
Povp. št. zaposlenih po del. urah (celo št.)	6.416,66	135,5	4.183,61	2.233,05
Prihodki (ne vključujejo sprememb vrednosti zalog)	484.210.593	122,7	252.223.249	231.987.344
Kosmati donos od poslovanja	505.358.737	130,2	249.616.806	255.741.931
Čisti prihodki od prodaje	467.404.273	127,4	238.160.013	229.244.260
Čisti prih. od prodaje na domačem trgu	279.875.859	133,7	212.555.490	67.320.369
Čisti prihodki od prodaje na tujem trgu	187.528.414	118,9	25.604.523	161.923.891
Odhodki	486.198.132	129,8	248.441.535	237.756.597
Stroški blaga, materiala in storitev	291.298.088	130,1	115.009.962	176.288.126
Stroški dela	167.937.611	139,8	119.802.497	48.135.114
Amortizacija	15.326.814	116,8	7.949.839	7.376.975
POSLOVNI IZID	23.255.157	131,8	3.918.141	19.337.016
FINANČNI IZID	-1.887.208	96,9	-1.376.088	-511.120
Dobiček pred davki in obrestmi (EBIT)	23.255.157	131,8	3.918.141	19.337.016
Dobiček pred davki, obrestmi in amortizacijo (EBITDA)	40.671.401	111,2	12.879.224	27.792.177
Davek iz dobička	4.146.276	94,6	673.509	3.472.767
Čisti dobiček	20.719.810	113,3	4.029.671	16.690.139
Čista izguba	2.813.858	43,7	1.615.884	1.197.974
Dodana vrednost (DV)	208.609.012	133,1	132.681.721	75.927.291
SREDSTVA	388.598.879	104	185.092.259	203.506.620

Zaloge	62.060.053	153,4	21.934.344	40.125.709
Kapital	151.246.786	116,8	75.467.729	75.779.057
Stopnja samofinanciranja (%)	38,9	112,1	40,8	37,2
Razmerje med tujimi in lastnimi viri	1,25	86,2	0,95	1,61
Koeficient zadolženosti	0,39	68,4	0,46	0,32
EBITDA v prihodkih od prodaje (%)	8,7	87	5,4	12,1
Celotna gospodarnost	1	95,2	1,02	0,98
Dobičkovnost prodaje PM	0,05	83,3	0,02	0,09
Donosnost kapitala - ROE (%)	12,77	138,8	3,43	22,2
Donosnost sredstev - ROA (%)	4,72	126,9	1,32	7,88
Prihodki od prodaje na zaposlenega (EUR)	75.461	90,6	60.288	103.888
Delež prodaje na tujih trgih (%)	38,7	96,8	10,2	69,8
Stroški dela na zaposlenega (EUR)	26.172	103,2	28.636	21.556
Plače na zaposlenega (EUR)	18.864	101,7	20.192	16.375
Dodana vrednost na zaposlenega (EUR)	32.511	98,3	31.715	34.002
Stroški dela v dodani vrednosti (%)	80,5	105	90,3	63,4
Čisti dobiček na zaposlenega (EUR)	3.229	83,6	963	7.474
Čista izguba na zaposlenega (EUR)	439	32,3	386	536
Dnevi vezave zalog	39,7	105,9	33,6	46,1
Dnevi vezave kratkoročnih poslovnih terjatev	92,6	85	76,6	109,3
Dnevi vezave kratkoročnih poslovnih obveznosti	68,4	87,5	73,4	63,1
Obračanje sredstev	1,2	100	1,3	1,2
Obračanje kapitala	3,3	117,9	3,4	3,3
	popravila in montaža strojev		33.1.	33.2.
	Vrednost 2012	Index 12/11 agregatni	Vrednost 2012	Vrednost 2012

Tabela 23: Prihodek, zaposlenost, dodana vrednost, strošek dela,... "popravila in montaža strojev in naprav (SKD 33)"

Dejavnost "popravila in montaža strojev in naprav" v letu 2012 praviloma beleži indekse rasti večje od 100. Prihodek je na ravni celotne SKD 33 višji za 22,7% glede na leto 2011. Obe pod-dejavnosti tudi beležita rast v letu 2011, saj sta imeli dokaj podobni višini prihodka, in sicer je dejavnost "popravila kovinskih izdelkov, strojev in naprav (SKD 33.1)" v letu 2012 ustvarila okoli 252 mio €, dejavnost "montaža industrijskih strojev in naprav (SKD 33.2)" pa okoli 231 mio € prihodka.

Izvoz se je povečal za skoraj 18,9%, dobiček pred davki (EBIT) pa za 31,8%. Dodana vrednost na zaposlenega dosega 32.511 € in je za 1,7% nižja kot leto poprej. ROE z indeksom 138,8 in ROA z indeksom 126,9 sta porasli, delež stroškov dela v ustvarjeni dodani vrednosti pa dosega 80,5% in je za 5% višji glede na leto poprej. Stroški dela na zaposlenega so se povišali za 3,2% in znašajo 26.172 € na vsakega zaposlenega.

5.5.2. Družbe

V nadaljevanju je po abecednem vrstnem redu navedenih po deset (ali manj) največjih družb dejavnosti "popravila in montaža strojev in naprav" glede na ustvarjeno dodano vrednost, urejeno po velikostnih razredih družb.

mikro družbe

največje po dodani vrednosti

DS GALUN SERVIS, MONTAŽA INDUSTRIJSKIH STROJEV IN NAPRAV, D.O.O.
DSD KONSTRUKCIJE, IZDELAVA IN MONTAŽA JEKLENIH KONSTRUKCIJ D.O.O.
EMG ELEKTROINSTALACIJE IN MONTAŽA D.O.O.
ISKRA STROJEGRADNJA IN VZDRŽEVANJE, PODJETJE ZA RAZVOJ IN VZDRŽEVANJE INDUSTRIJSKE OPREME, D.O.O.
MAKSIMUS GRADBENIŠTVO IN MONTAŽA, STORITVE, TRGOVINA, PROIZVODNJA, GOSTINSTVO, PROMET IN DRUGE POSLOVNE DEJAVNOSTI, D.O.O.
MONT-PLAN ROGAŠKA, MONTAŽE IN TRGOVINA, D.O.O.
M-TEHNOLOGIJA, MONTAŽA, POPRAVILO, PROGRAMIRANJE IN SERVISIRANJE STROJEV, D.O.O.
PROJEKTIS, TRGOVINA IN STORITVE, D.O.O.
SAR AVTOMATIZACIJA KRMILNA TEHNIKA, AVTOMATIZACIJA, REGULACIJA D.O.O.
SSI SCHAEFER, LOGISTIČNI SISTEMI, D.O.O.

male družbe

največje po dodani vrednosti

ALIUS, PROIZVODNJA, MONTAŽA IN STORITVE D.O.O.
ELEKTRO – KA ELEKTRIKA, ELEKTROMEHANIKA, INŠTALACIJE D.O.O.
ELESPROM DRUŽBA ZA PROIZVODNJO, TRGOVINO IN STORITVE D.O.O.
ENERGO PLUS STORITVE, VZDRŽEVANJE IN SERVIS, D.O.O.
ETRA PROIZVODNJA, TRGOVINA, STORITVE D.O.O.
KOLEKTOR SYNATEC OPREMA ZA AVTOMATIZACIJO D.O.O.
MASTROJ, POSREDOVANJE, TRGOVINA NA DEBELO, SVETOVANJE D.O.O.
MOS SERVIS, TRGOVINA, STORITVE, INŽENIRING D.O.O.
MZK ELEKTRO MONTAŽA, TRGOVINA, STORITVE D.O.O.
NAUTIC SERVICE, DRUŽBA ZA VZDRŽEVANJE PLOVIL, STROJNE IN ELEKTRO OPREME D.O.O.

srednje in velike družbe

največje po dodani vrednosti

ADRIA AIRWAYS TEHNIKA, VZDRŽEVANJE LETAL, D.D.
DANFOSS TRATA REGULACIJE OGREVANJA, PREZRAČEVANJA IN KLIMATIZACIJE, D.O.O.
HTZ HARMONIJA TEHNOLOGIJE IN ZNANJA, INVALIDSKO PODJETJE, D.O.O. VELENJE
JAVNA RAZSVETLJAVA D.D.
SŽ - VLEKA IN TEHNIKA, D.O.O.
TALUM SERVIS IN INŽENIRING, INŽENIRING IN STORITVE VZDRŽEVANJA D.O.O.

5.5.3. Izvoz

Celotna dejavnost "popravila in montaža strojev in naprav (SKD 33)" je v letu 2012 ustvarila okrog 188 mio € prihodka od prodaje na tujih trgih. Dejavnost "montaža industrijskih strojev in naprav (SKD 33.2)" v celotni panogi 33 ustvari 85% svojih prihodkov s prodajo svojih proizvodov in storitev na tujih trgih, medtem ko panoga "popravila kovinskih izdelkov, strojev in naprav (SKD 33.1)" z izvozom ustvari le slabih 15% svojih prihodkov.

Kot že videno pri nekaterih prejšnjih dejavnostih, je tudi tukaj izvoz zrasel. V celotni SKD 33 je izvoz višji za 18,9%. Pri panogi "montaža industrijskih strojev in naprav (SKD 33.2)" je čisti prihodek od prodaje na tujem trgu v primerjavi z letom 2011 dosegal okoli 160 mio €, medtem ko je pri dejavnosti "popravila kovinskih izdelkov strojev in naprav (SKD 33.1)", prihodek od prodaje na tujem trgu dosegel 25,6 mio €. Delež prodaje na tujih trgih je v letu 2012 nižji za dobre 3-odstotke in je znašal 38,7%. Delež prodaje na tujih trgih v dejavnosti "montaža industrijskih strojev in naprav (SKD 33.2)" znaša 69,8%.

Deleži izvoza panoge Popravila in montaža strojev in naprav

država namena	Izvoz v mio €
DANSKA	122,2
ITALIJA	24,5
AVSTRIJA	14,5
NEMČIJA	5,5
ČRNA GORA	3,5
FRANCIJA	3,4
HRVAŠKA	3,1
SRBIJA	2,4
ROMUNIJA	1,3
BOSNA IN HERCEGOVINA	1,1
OSTALO	6,1
Skupaj izvoz dejavnosti 33	187,5

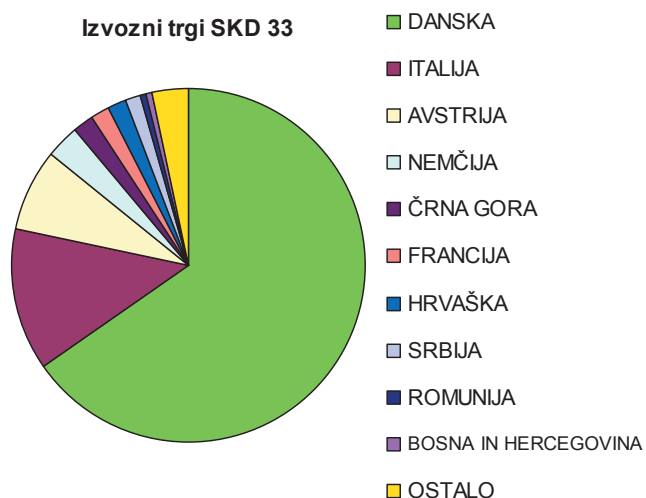

Tabela 24: Deleži izvoza dejavnosti "popravila in montaža strojev in naprav" po državah

Pregled izvoza panoge Popravila in montaža strojev in naprav kaže, da se največ izvozi na Dansko (122,2 mio €), v Italijo (24,5 mio €), Avstrijo (14,5 mio €) in Nemčijo (5,5 mio €). Vrednosti izvoza v posamezne države so razvidni na zgornji tabeli.

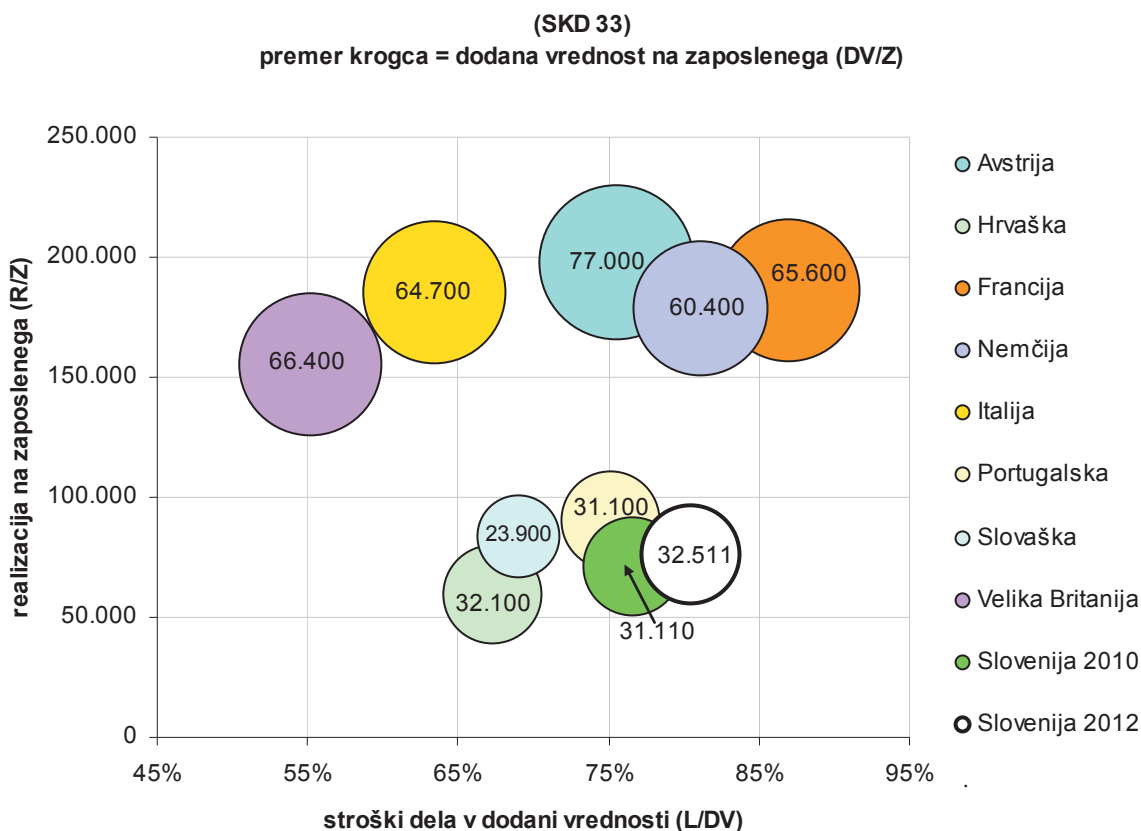
5.5.4. Primerjave z mednarodnim okoljem

Primerjava *popravila in montaže strojev in naprav* v posameznih državah EU je narejena s tremi kazalniki konkurenčnosti.

Primerjava je izvedena za leto 2010, saj za države Evropske unije v bazah Eurostata ni novejših podatkov. Kot dodatna entiteta je v to sliko leta 2010 vključena »Slovenija (2012)«.

5.5.4.1. Primerjava po R/Z, L/DV, DV/Z z mednarodnim okoljem - EU za dejavnost Popravila in montaža strojev in naprav (SKD 33)

Rezultate primerljivih panog v EU povzemamo po Eurostatu, kjer so najnovejši popolni podatki za leto 2010

Graf 33: Primerjava dejavnosti "popravila in montaža strojev in naprav (SKD 33)" po R/Z, L/DV, DV/Z - EU

Pri dejavnosti 33 Popravila in montaža strojev in naprav je na sliki ponovno opaziti neko razpršenost vseh proizvajalk. Ločene so predvsem na podlagi stroškov dela v dodani vrednosti, in sicer ima najnižje Velika Britanija (55%), najvišje pa Francija (slabih 87%).

Realizacija in dodana vrednost na zaposlenega sta si pri večjih državah dokaj podobne, izstopa le Avstrija, ki ustvari 77.000€ dodane vrednosti ter 197.000€ realizacije na zaposlenega.

Slovenija je v podobni situaciji, kot mnogokrat do sedaj, saj so si doseženi rezultati podobni skoraj vsako opazovano leto. Stroški dela so nekako na sredini ostalih proizvajalk, medtem ko sta realizacija in dodana vrednost na zaposlenega za polovico (ali več) manjši od evropskih rezultatov.

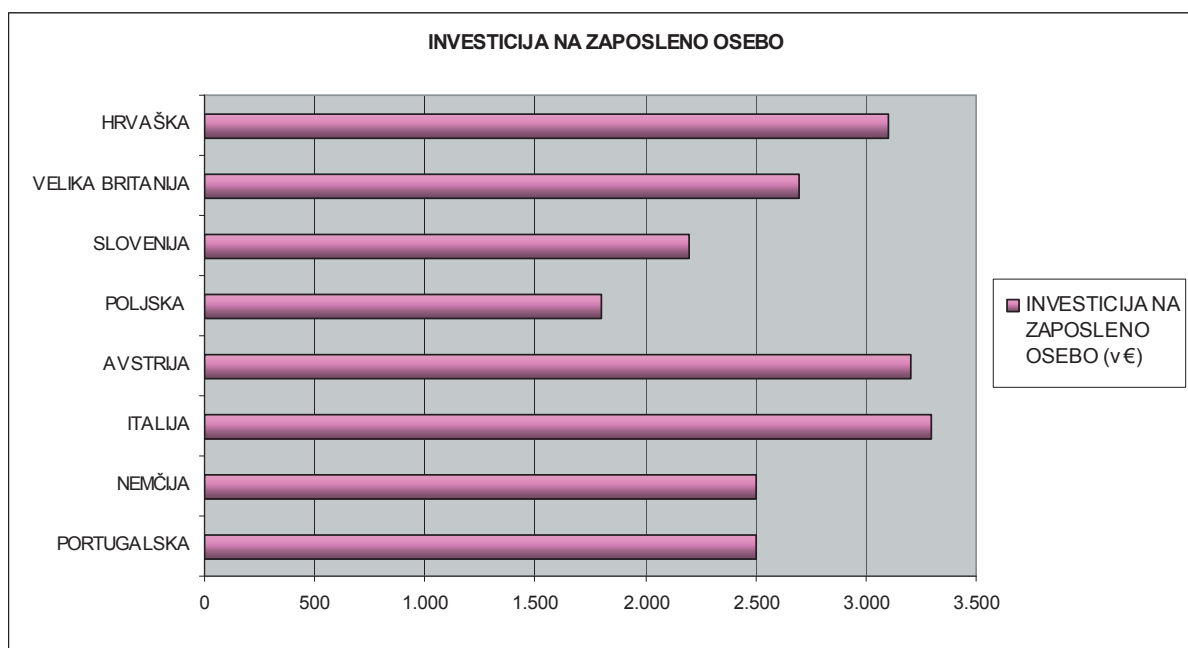
V letu 2012 je imela Slovenija v primerjavi z letom 2010 nekoliko boljše rezultate. Dodana vrednost na zaposlenega je višja za dobrih 1.000€, realizacija na zaposlenega za približno 4.000€, stroški dela v dodani vrednosti pa so se povečali za 4 odstotke.

5.5.4.2. Investicije v panogi

POPRAVILA IN MONTAŽA STROJEV IN NAPRAV (SKD 33)	DRŽAVA	DELEŽ PRIHODKA VLOŽENEGA V INVESTICIJO DEJAVNOSTI	INVESTICIJA NA ZAPOSLENO OSEBO (v €)
	PORTUGALSKA	3,0%	2.500
	NEMČIJA	1,5%	2.500
	ITALIJA	2,9%	3.300
	AVSTRICIJA	1,8%	3.200
	POLJSKA	3,7%	1.800
	SLOVENIJA	3,8%	2.200
	VELIKA BRITANIJA	1,9%	2.700
	HRVAŠKA	6,4%	3.100

Tabela 25: Investicije v panogi SKD 33

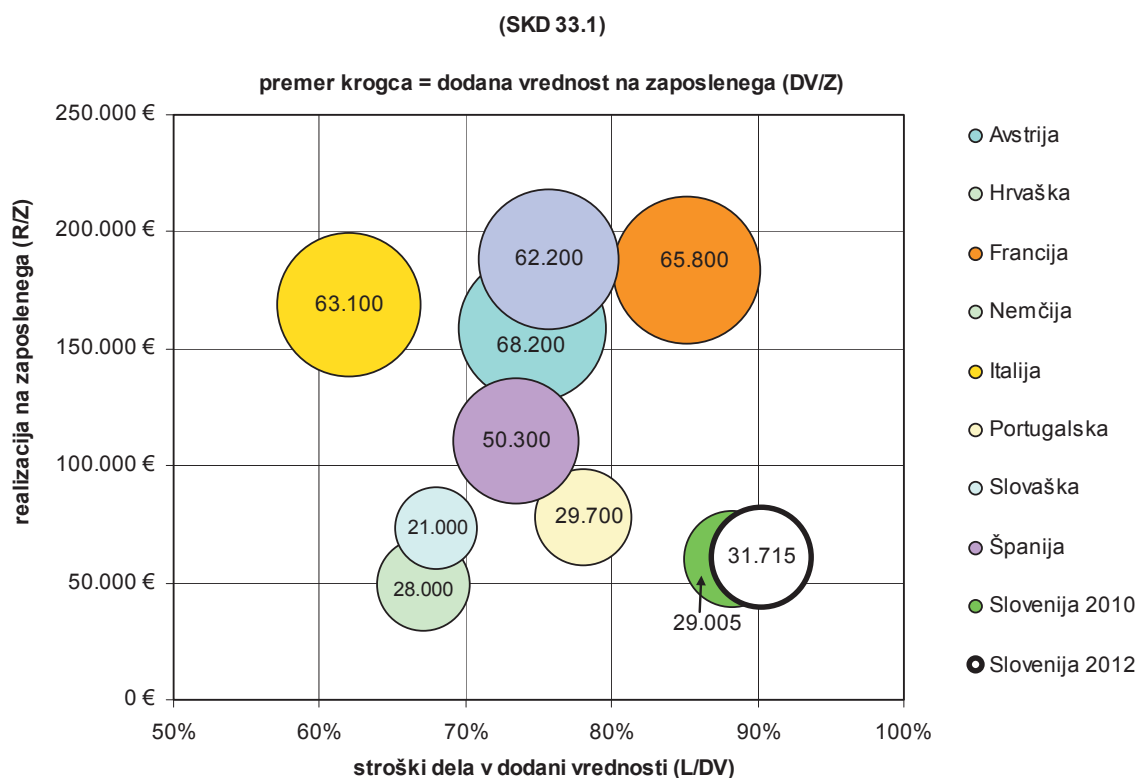
Pri dejavnosti SKD 35 (popravilo in montaža strojev in naprav) lahko vidimo, da je delež sredstev, namenjen razvoju in raziskavam pri opazovanih državah dokaj razgiban, saj se giblje med 1,5% (Nemčija) in 6,4% (Hrvaška). Tudi tukaj vidimo, kolikšen del denarja katera država nameni za investicijo na zaposlenega. Največ sta za to namenili Italija (3.300 €) in Avstrija (3.200€). Slovenija ima pri tej dejavnosti investiran delež prihodka 3,8%, na zaposlenega je vložila 2.200€.

Graf 34: Investicije v panogi SKD 33

5.5.4.3. Primerjava po R/Z, L/DV, DV/Z z mednarodnim okoljem - EU za dejavnost Popravila kovinskih izdelkov, strojev in naprav (SKD 33.1)

Rezultate primerljivih panog v EU povzemamo po Eurostatu, kjer so najnovejši popolni podatki za leto 2010

Graf 35: Primerjava dejavnosti "popravila kovinskih izdelkov, strojev in naprav (SKD 33.1)" po R/Z, L/DV, DV/Z - EU

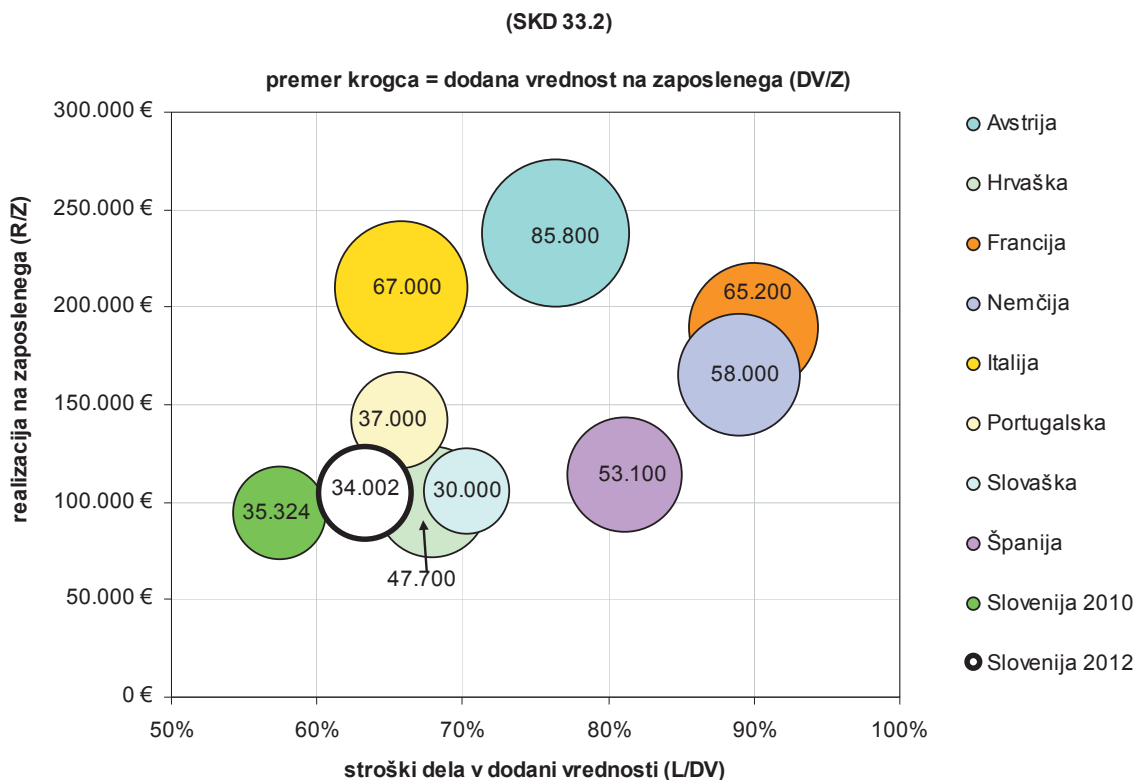
Tukaj lahko vidimo enako sliko, kot v prejšnji panogi. Vsi "veliki" so daleč pred ostalimi državami. Na prvem so mestu z najnižjimi stroški dela (62%) in največjo ustvarjeno dodano vrednostjo (63.100€) Italijani, Nemci pa se "ponašajo" z najvišjo realizacijo na zaposlenega (188.000€).

Slovenija je v letu 2010 imela 88% stroškov dela v dodani vrednosti, 59.000€ realizacije na zaposlenega ter 29.000€ dodane vrednosti, kar nas uvršča bolj na dno grafa.

Dodana vrednost na zaposlenega je **v letu 2012** višja za dobrih 2.700 €, realizacija na zaposlenega komaj presega vrednosti izpred dveh let, stroški dela v dodani vrednosti pa so v letu 2012 višji za slabe 2% in znašajo 90,3%.

5.5.4.4. Primerjava po R/Z, L/DV, DV/Z z mednarodnim okoljem – EU za dejavnost Montaža industrijskih strojev in naprav (SKD 33.2)

Rezultate primerljivih panog v EU povzemamo po Eurostatu, kjer so najnovejši popolni podatki za leto 2010

Graf 36: Primerjava dejavnosti "montaža industrijskih strojev in naprav (SKD 33.2)" po R/Z, L/DV, DV/Z - EU

Zanimiva slika se nam kaže pri panogi (SKD 33.2) Montaža industrijskih strojev in naprav. Pri "storitvah" Slovenija v letu 2010 kaže nekoliko boljšo sliko, vendar sta realizacija in dodana vrednost na zaposlenega za 1,5 do 2-krat manjša, kot pri ostalih državah (upoštevajoč samo velike). Le stroški dela v dodani vrednosti so pri Sloveniji najnižji in znašajo 57%. Pri ostalih državah se stroški dela v dodani vrednosti nahajajo v razponu od 65% do 90% (najvišje imata Nemčija in Francija).

Najboljšo realizacijo na zaposlenega (237.000€) in dodano vrednost (85.800€) ustvari Avstrija. Po ustvarjeni dodani vrednosti ji je blizu Italija (67.000€), vendar ima le-ta za dobrih 27.000€ nižjo realizacijo na zaposlenega. Ostale večje proizvajalke nekoliko zaostajajo za omenjenima državama.

V letu 2012 glede na leto 2010 sta si parametra (DV/Z in R/Z) pri tej dejavnosti dokaj podobna. Razlika se kaže le pri stroških dela v dodani vrednosti, saj so le-ti v letu 2012 za 6% višji kot leta 2010.

6. SEZNAM GRAFOV

Graf 1: Kovinska industrija znotraj predelovalnih dejavnosti	8
Graf 2: Prodaja na domačem in tujem trgu	13
Graf 3: Struktura zaposlenih.....	14
Graf 4: Struktura dodane vrednosti.....	14
Graf 5: Struktura prihodka	14
Graf 6: Struktura izvoza	15
Graf 7: Pozicija panog kovinske industrije po R/Z, L/DV, DV/Z v letu 2012	15
Graf 8: Indeks obsega industrijske proizvodnje (v %).....	17
Graf 9: Dodana vrednost na zaposlenega – v €	20
Graf 10: Konkurenčno pozicioniranje glede na velikost družb	22
Graf 11: Konkurenčno pozicioniranje glede na izvor kapitala	25
Graf 12: Primerjava dejavnosti "proizvodnja kovinskih izdelkov, razen strojev in naprav (SKD 25)" po R/Z, L/DV, DV/Z - EU	34
Graf 13: Investicije v panogi SKD 25	35
Graf 14: Primerjava dejavnosti "proizvodnja gradbenih kovinskih izdelkov (SKD 25.1)" po R/Z, L/DV, DV/Z – EU.....	36
Graf 15: Primerjava dejavnosti "kovanje, stiskanje, vtiskovanje in valjanje kovin (SKD 25.5)" po R/Z, L/DV, DV/Z – EU.....	37
Graf 16: Primerjava dejavnosti "proizvodnja jedilnega pribora, ključavnic, orodja (SKD 25.7)" po R/Z, L/DV, DV/Z – EU	38
Graf 17: Primerjava dejavnosti "proizvodnja drugih kovinskih izdelkov (SKD 25.9)" po R/Z, L/DV, DV/Z - EU.....	39
Graf 18: Primerjava dejavnosti "proizvodnja drugih strojev in naprav (SKD 28)" po R/Z, L/DV, DV/Z - EU	44
Graf 19: Investicije v panogi SKD 28	45
Graf 20: Primerjava dejavnosti "proizvodnja strojev za splošne namene (SKD 28.1)" po R/Z, L/DV, DV/Z - EU	45
Graf 21: Primerjava dejavnosti "druge naprave za splošne namene (SKD 28.2)" po R/Z, L/DV, DV/Z – EU	46
Graf 22: Primerjava dejavnosti "proizvodnja drugih strojev za posebne namene (SKD 28.9)" po R/Z, L/DV, DV/Z – EU.....	47
Graf 23: Primerjava dejavnosti "proizvodnja motornih vozil, prikolic in polprikolic (SKD 29)" po R/Z, L/DV, DV/Z – EU.....	52
Graf 24: Investicije v panogi SKD 29	53
Graf 25: Primerjava dejavnosti "proizvodnja motornih vozil (SKD 29.1)" po R/Z, L/DV, DV/Z - EU	53
Graf 26: Primerjava dejavnosti "proizvodnja karoserij za vozila, prikolice in polprikolice (SKD 29.2)" po R/Z, L/DV, DV/Z – EU	54
Graf 27: Primerjava dejavnosti "proizvodnja delov in opreme za motorna vozila (SKD 29.3)" po R/Z, L/DV, DV/Z – EU	55
Graf 28: Primerjava dejavnosti "proizvodnja drugih vozil in plovil (SKD 30)" po R/Z, L/DV, DV/Z -EU.....	59
Graf 29: Investicije v panogi SKD 30	60
Graf 30: Primerjava dejavnosti "gradnja ladij in čolnov (SKD 30.1)" po R/Z, L/DV, DV/Z – EU	61
Graf 31: Primerjava dejavnosti "proizvodnja železniških in drugih tirnih vozil (SKD 30.2)" po R/Z, L/DV, DV/Z – EU.....	62
Graf 32: Primerjava dejavnosti "proizvodnja drugih vozil (SKD 30.9)" po R/Z, L/DV, DV/Z - EU	63
Graf 33: Primerjava dejavnosti "popravila in montaža strojev in naprav (SKD 33)" po R/Z, L/DV, DV/Z - EU.....	68
Graf 34: Investicije v panogi SKD 33	69
Graf 35: Primerjava dejavnosti "popravila kovinskih izdelkov, strojev in naprav (SKD 33.1)" po R/Z, L/DV, DV/Z - EU.....	70
Graf 36: Primerjava dejavnosti "montaža industrijskih strojev in naprav (SKD 33.2)" po R/Z, L/DV, DV/Z - EU	71

7. SEZNAM TABEL

Tabela 1: Umeščenost kovinske industrije znotraj slovenskega prostora.....	10
Tabela 2: Osnovni podatki za leto 2012	12
Tabela 3: Indeksi obsega industrijske proizvodnje	16
Tabela 4: Število družb v kovinski industriji	18
Tabela 5: Število zaposlenih v kovinski industriji	19
Tabela 6: Osnovni podatki glede na velikost družbe.....	22
Tabela 7: Osnovni podatki glede na velikost kapitala	24
Tabela 8: Izvoz kovinske industrije v letu 2012	26
Tabela 9: Izvoz kovinske industrije - panoge izvoznice.....	27
Tabela 10: Izvoz kovinske industrije po državah	27
Tabela 11: Prihodek, zaposlenost, dodana vrednost, ... "proizvodnja kovinskih izdelkov (SKD 25)"	32
Tabela 12: Deleži izvoza dejavnosti "proizvodnja kovinskih izdelkov" po državah	34
Tabela 13: Investicije v panogi SKD 25	35
Tabela 14: Prihodek, zaposlenost, dodana vrednost, ... "proizvodnja strojev in naprav (SKD 28)"	41
Tabela 15: Deleži izvoza dejavnosti "proizvodnja strojev in naprav" po državah.....	43
Tabela 16: Investicije v panogi SKD 28	44
Tabela 17: Prihodek, zaposlenost, dodana vrednost, strošek dela,... "proizvodnja mot. vozil, prikolic in polprik." (SKD 29)"	49
Tabela 18: Deleži izvoza dejavnosti "proizvodnja motornih vozil, prikolic in polprikolic" po državah.....	51
Tabela 19: Investicije v panogi SKD 29.....	52
Tabela 20: Prihodek, zaposlenost, dodana vrednost, strošek dela,... "proizvodnja drugih vozil in plovil (SKD 30)"	57
Tabela 21: Deleži izvoza dejavnosti "proizvodnja drugih vozil in plovil" po državah	58
Tabela 22: Investicije v panogi SKD 30	60
Tabela 23: Prihodek, zaposlenost, dodana vrednost, strošek dela,... "popravila in montaža strojev in naprav (SKD 33)"	65
Tabela 24: Deleži izvoza dejavnosti "popravila in montaža strojev in naprav" po državah	67
Tabela 25: Investicije v panogi SKD 33	69

8. VIRI:

- Kazalniki poslovanja SKEP GZS, na osnovi podatkov AJPES in SURS
- Podatki Združenja kovinske industrije
- Letno poročilo ORGALIME
- Statistični podatki EuroStat
- Podatki: SURS, AJPES
- GVIN
- Spletne strani